

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Sola-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2453.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto 78.180,
Vina št. 105.241.

JUTRO

Naročnina črna mesečno Din 25.—
za izdajanje Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponovi 2582).
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Parlamentarne počitnice

Nekateri ministri in skoro vsi poslanci in senatorji so odpotovali iz Beograda — Včeraj je tudi senat odobril novo k trošarinskemu zakonu

Beograd, 11. avgusta. p. S sprejetjem zakona o trošarinah je Narodna skupščina sredi izpisa svoj dnevni red ter so bile seje odgojene za nedoločen čas. Če ne bo prišlo še kaj posebnega, bo Narodna skupščina s tem najbrže nastopila svoje polne parlamentarne počitnice. Večina narodnih poslancev je že sredi odpotovala, ostali pa so odpotovali v teku današnjega dne, tako da je zavladalo v Narodni skupščini že popolno počitniško mrtvilo.

Tem živahnije pa je bilo danes ves dan v prostorih senata. Finančni odbor senata se je sestel že ob 9 dopoldne in začel razpravljati o trošarinskem zakonu, ki ga je sprejel sredi Narodna skupščina. Popoldne ob 5. se je vršila plenarna seja senata pod predsedstvom podpredsednika dr. Frana Novaka. Finančni odbor senata je

prišel do enakih sklepov kakor Narodna skupščina ter je po svojem poročevalcu senatorju Miloju Jovanović predlagal, naj senat odobri predloženi zakon neizpremenjen, kakor ga je odobrila Narodna skupščina. Po njegovem poročilu je senat s 40 proti 2 glasovoma v tačeli in podrobnosti zakon sprejel. S tem je tudi senat izčrpal svoj dnevni red in je predsedujoči sporočil, da bo prihodnja seja sklicana pismeno.

Snoči in danes je tudi več ministrov zapustilo Beograd. Nekateri so odšli na odmor, drugi so se odpeljali le za par dni. Ministrski predsednik dr. Sršić, ministri brez portfelja dr. Kramer, zunanji minister Boško Jevtić, prometni minister inž. Radivojević in vojni minister general Stojanović so odpotovali na Bled, minister za telesno vzgojo dr. Kraljević pa v Zagreb.

Voditelji španskega upora aretirani

Vlada je revolucionarni pokret popolnoma zatrla in aretirala vse glavne voditelje — Nekateri uporniki so bili že obsojeni in usmrčeni

Madrid, 11. avgusta. v. V pretekli noči so se uporniki tudi v Sevilli vdali vladnim četam. Ponoči je okrog 15 tisoč mož vladne vojske obklojilo mesto. Preden se je pričela borba, je sedanji vodja vstajev general San Jurio pobegnil z aeroplanom, najbrž na Portugalsko.

Uradno poročilo pravi, da je sedaj po vsej državi red in mir. Vse garnizije so zveste vladi. Dopoldne je bilo odposlano v Sevillo vojaško sodišče, da takoj sodi vodje upornikov. Dognali so, da bivši kralj Alfonso pri uporu ni sodeloval. Bivši kralj je sedaj na čistooslovaškem. Zaradi govora, po katerih se je upor vojaštva v Sevilli pridružil vsa pokrajina Andaluzija je vlada danes mobilizirala jake kontingente vojske. Že v pretekli noči je odplulo pet torpednih rušic proti Sevilli. Danes so odposlali v Sevillo dva pešpolka iz Cordove in Algeciras. V Sevilli so odposlali tudi tri eskadrole letal. Delavske organizacije v Sevilli so proglasile generalno stavko, da bi preprečile nakane upornikov. Poveljnik v Gibraltarju je prepovedal vojakom in civilistom iz tujine stopiti na španska tla.

V Kataloniji vlada popoln mir. Politični krogi obsojajo vojaški upor. Polkovnik Macia je poslal predsedniku republike Zamorri in ministrskemu predsedniku Azari pisma, v katerih zagotavlja lojalno republikansko čustvovalje katalonskega prebivalstva.

Madrid, 11. avg. g. V odgovor na monarhistični upor so socialistični manifestantje ponoči zažgali kazino plemenitavev v Sevilli, ki je pogorelo do tal. Tudi po

drugih mestih je prišlo do velikih protimonarhističnih demonstracij delavstva. Vlada je dala oblasteno zapretili vse monarhistične društvene lokale. Obe monarhistični glasili »ABC« in »El Debate« bosta prešli v državno last, ker do zdaj nista povrnila kreditov v višini 6 milijonov peset, ki sta jih v času diktature Prima de Riverre prejeli iz javnih sredstev.

Pariz, 11. avgusta. g. Vest iz Madrida zatrjujejo, da je bil že včeraj popoldne sestavljen preki sod, pred katerega bodo prišli uporniki. Vlada je že izdala nalog za usmrtenje več častnikov, ki so bili udeleženi pri uporu. Poznejša poročila celo zatrjujejo, da je bilo nekaj častnikov že davi usmrčenih.

Madrid, 11. avgusta. AA. Predsednik vlade in vojni minister Azana je davi podpisal ukaz, s katerim se odstavljajo s svojih dotedanjih mest španski generali San Jurio, Mola, Barero in Fernando Perez. Vsi ti generali so bili v zvezi z včerajšnjim pučem.

Madrid, 11. avgusta. AA. Včerajšnji dogodki v Madridu niso v Barceloni imeli nobenega odmeva. V Barceloni je vladal popoln red in mir. Vlada je v Madridu prepovedala izhajanje 7 listov, ki so pisali proti današnjemu stanju.

Poslanska zbornica je danes izrekla vladni soglasno zaupnico.

Sevilla, 11. avgusta. AA. Generala San Jurio so prišli v Certegani. Kraj leži v pokrajini Huelvi tik ob portugalski meji. Generala San Jurio, ki je potoval v avtomobilu so prepepeljali v Madrid, kjer bo postavljen pred vojno sodišče.

Sporazum na britski imperijski konferenci

Konferenca je zadnje dni prebrodila glavne težkoče in bo prihodnji teden zaključena

London, 11. avgusta. AA. Včerajšnja pogajanja med angleškimi in kanadskimi delegati so bila uspešna in so ustvarila na ottawski konferenci prijazno razpoloženje. Med angleškimi in kanadskimi delegati je bilo več sestankov, nakar so obojestranski strokovnjaki pričeli skupno proučevati nove kanadske predloge v luči svežih podatkov. Ta analiza je privedla kanadske delegacije do tega, da je bistveno izpremenila svoje predloge o angleških železnih in jeklenih izdelkih. Posledica bo, da bodo angleški producenti dosegli kakih 80 odstotkov onih ugodnosti, ki so jih zahtevali od Kanade. Po drugi strani pa bo kanadska delegacija dosegla na drugih področjih to, da njeni lastni producenti s temi koncesijami ne bodo oškodovani.

Med tem pa so angleški delegati pridno nadaljevali svoje razgovore z zastopniki drugih dominionov. Prav tako pa so na-

predovala tudi pogajanja med posameznimi dominijoni. Zato je danes na ottawski konferenci položaj tak, da bo konferenca po vsej priliki zaključena že sredi prihodnjega tedna. Zaključna plenarna seja bo po sedanjih dispozicijah prihodnji četrtek. — Angleški ministri Thomas, Baldwin in Chamberlain se nameravajo vrniti v Anglijo zadnje dni prihodnjega tedna, sir Philip Cunliffe Lister bo potoval po Kanadi, lord Hailsham pa bo pred svojim povratkom v Anglijo posetil Calgary.

London, 11. avgusta. AA. »Evening News« poroča, da je doseženo soglasje med angleškimi in kanadskimi delegati na ottawski konferenci tako popolno, da so sicer, naj bo zadnja plenarna seja konference 18. avgusta. Na tej seji bodo objavili vse podrobnosti tega sporazuma.

List navaja, da sta se Baldwin in kanadski predsednik Bennett sporazumela tudi o tem, naj ta pogodba traja 10 let.

NEOBIČAJNA PROSLAVA OBLETNICE NEMŠKE USTAVE

V slavnostnem govoru je notranji minister ostro napadel weimarsko ustavo in zahteval njeno revizijo

Berlin, 11. avgusta. č. Dopoldne so v prisotnosti vseh članov vlade v lepo okrašeni dvorani parlamenta proslavili obletnico weimarske ustave. Proslave se je udeležil tudi državni predsednik Hindenburg.

Slavnostni govor je imel notranji minister Gayl.

Svoja izvajanja je pričel z izjavo, da so ostali doslej brez uspeha vsi poskusi, da bi postala obletnica weimarske ustave praznik vsega naroda. To je dokaz, da ustava ne duži duhov nemškega naroda, marveč da jih celo razdvaja. Spričo tega bo morala vlada porabiti današnji dan, da premisli, kaj bi bilo treba napraviti, da bi bilo dano nemškemu narodu zadoščenje in prilika, da izpolni svoje dolžnosti napram generacijam potomcev. Weimarska ustava se mora spremeniti. V okviru svojih parlamentarnih demokratičnih principov je ustava zaostrela razvoj političnega in strankarskega življenja tako zelo, da so postale stranke pravi vladar v državi. Onemogočile so vsako pravo delo vlade. Potrebne so reforme in pričeti le treba pri onem členu ustave, ki določa volilno pravico. Narod neče več voliti številki, marveč osebnosti. Nič ne razume tega, da se dajejo po ustavi enake pravice nedoraslim, kakor onim, ki morajo skrbeti za družine in potomce. Volilni red se mora spremeniti tudi tako, da bo omejeno število malih strank, katerih glasovi nikomur ne koristijo. Nemška vlada mora dejansko prevzeti odgovornost in zaradi tega je potrebno, da dobi v poslanski zbornici

dejansko pomoč in zaščito, ne da bi bila morala klouiti pogojem, ki jih diktirajo trenutna razpoloženja in občir do volitev. Nemški parlament mora jamčiti za stabilnost državne politike. Končno je potrebno, da se uredijo tudi omošali med državo in deželami v smislu ožje zajednice. Da bi se mogla izvršiti ta reforma kljub »ležavam, ki jih je pričakovati, mora ravnati državna vlada tako, da se bo dejansko zavedala svoje odgovornosti pred Bogom in narodom. Izvesti mora kar pripozna pravično in ne sme se ozirati na interese ene ali druge stranke, marveč mora ravnati po besedah Bismarcka: država hoče, da ji služimo, ne pa, da ji vladamo.

Govor notranjega ministra Gayla je napravil na vse navzgoč velik vtis in ga je večina sprejela z živahnim odobravanjem. Nato je imel državni kancelar Papen kratke govor, v katerem je naglasil, da so nemške nacionalne sile pred polomom. Narod mora obnoviti svoje nacionalno življenje v meščanskem duhu, da se obnovi skupnost nemške nacije.

V vsej državi so praznovali praznik ustave s tradicionalnim pompom. Vse javne zgradbe, poslopja prometnih institucij in tudi mnogo privatnih hiš je izvesilo zastave. Tudi vsa inozemska poslaštva in konzulati v Berlinu so izvesile svoje zastave. Izvešene so bile tudi zastave posameznih nemških dežel.

Proslave v parlamentu se je udeležil tudi diplomatski zbor. Pred zgrabom parlamenta

se je zbrala velika množica ljudstva, ki je pričakovala državnega predsednika. Maršal Hindenburg je prišel v parlament tik pred poldnem. Ljudstvo ga je burno pozdravilo. V parlament je vstopil v spremstvu nemško - nacionalnega poslanca Kardorffa in ministra za narodno obrambo generala Schleicherja. Ko je vstopil v dvorano, so vsi vstali s svojih sedežev. Med tem se je zbrala pred parlamentom še večja množica ljudi, ki je čakala, da se vrne predsednik iz zbornice. Razporedila se je pred palačo tudi častna četa pod vodstvom mestnega komandanta.

Ko je maršal Hindenburg zapustil zbornico, mu je množica iz nova priredila vharne ovacije. Predsednik je čvrsto stopal mimo čete do poveljnika ter se z njim nekaj minut razgovarjal. Prisoten je bil tudi general Schleicher. Godba je zaigrala državno himno. Nato se je predsednik med viharim pozdravljanjem z avtomobilom odpeljal.

Berlin, 11. avgusta. g. Govor notranjega ministra Gayla smatrajo v političnih krogih za pričetek že dolgo pričakovane ustavne reforme. V glavnem so tri točke, v katerih je po naziranju državne vlade ustava potrebna sprememba. Vlada zagotavlja predvsem novo volilno pravico, ki naj bi bolj poudarila osebo vrednost izvoljenega, kakor tudi njegovo osebo odgovornost. Razven tega zahteva vlada ustanovitev druge zbornice kot nekakšne protileži državne zbornice in ustvaritev tesnejše skupnosti med državo in Prusko.

Hindenburg noče dati vlade Hitlerju

Nepričakovan preokret v razpletu nemške krize — Hindenburg pristaja na sodelovanje hitlerjevcev, odklanja pa vlado pod Hitlerjevim vodstvom

Berlin, 11. avgusta. č. Dočim je velik del nemškega tiska še včeraj zagotavljal javnost, da bo vodja nacionalnih socialistov Adolf Hitler imenovan za državnega kancelarja, so listi danes nenadoma umolkili, nekateri pa pričeli že napovedovati, da se je razvoj političnih razgovorov okrenil v drugo smer. Sedaj ni mogoče več z gotovostjo reči, da bo Hitler imenovan za predsednika nove državne vlade. Kakor v tisku, tako prevladuje tudi v političnih krogih mnenje, da Hitler brkone ne bo imenovan za državnega kancelarja.

Spričo zastoja pogajanj z nacionalnimi socialisti, se je iznova pojavilo vprašanje kako zagotoviti Papenovi vladi njen obstoj in ji omogočiti nadaljnje delo. Kakor znano, je Papenov kabinet takozvana prezidijalna vlada, ki se opira v prvi vrsti na zaupanje državnega predsednika, ki bi pa v parlamentu lahko naletela na velika nasprotstva, spričo katerih bi mogla navsezadnje še pasti. Vladni krogi menijo, da bosta Papen in Schleicher skušala ponovno pridobiti nacionalne socialiste na ta način, da jim bosta ponudila poleg nekaterih ministrskih resorov še mesto državnega podkancelarja. Če bi vlada v parlamentu ne našla dovolj ne večine, bi moral državni predsednik znova razpustiti parlament in razpisati nove volitve. Razpust komaj izvoljene politične posledice. Zatrjuje pa se, da je postal vodja nacionalnih socialistov Hitler zelo popustljiv, ker si hoče ohraniti odprta vrata za eventualni poznejši vzpon. »Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi, da bo za državnega podkancelarja in istočasno za predsednika pruske vlade imenovan Georg Strasser.

Državni kancelar Papen se je danes pričel pogajati z voditelji centroma. Hitler, ki se še vedno mudi v Berlinu, bo sprejel pri državnem kancelarju brkone popoldne. Pri teh razgovorih bo Papen na željo predsednika republike brezpogojno vztrajal pri načelu takozvane predsedniške vlade, neodvisne od parlamenta in posameznih strank.

Berlin, 11. avgusta. AA. Državni kancelar von Papen se bo danes začel pogajati o sestavi vlade. Naivnejša in za nadaljnjo usodo sedanje vlade odločilna bodo pogajanja med državnim kancelarjem Papenom in voditelji nemškega centroma. Mnogi že ugibajo, kakšni bodo pogoji in kaj bo centrum zahteval za primer, da bi prišal na sodelovanje s Hitlerjem. Po informacijah iz katoliških političnih krogov, bo centrum po vsej priliki izjavil Papenu, da je skrajni čas, da Hitler prevzame odgovornost in da s tem dokaže, ali je tudi na vladi tako siguran samega sebe, kakor je bil oblasten v opoziciji. Kot vodja državne vlade naj Hitler predvsem pokaže tudi to, kakšne so njegove zmožnosti pri praktičnem upravnem in socialnem delu. Zato bi katoliški poslanci podprli Hitlerjev kabinet s tem, da bi se vzdržali glasovanja. Navzile temu na si hočejo ohraniti proste roke in bodo novo vlado spremljali z največjim nezaupanjem. Centrum gre predvsem za to, da prepreči protiparlamentarne solucije, ki bi vzele centrumu za delj časa vsak vpliv na javno in politično življenje v Nemčiji.

Pariz, 11. avgusta. AA. Po najnovejši informaciji iz Berlina, je Hindenburg opustil

načrt, da poveri Hitlerju sestavo nove nemške vlade. Navzile temu pa nadaljejeta Hindenburg in v. Papen pogajanja s hitlerjevskimi voditelji.

Berlin, 11. avgusta. s. Glede kombinacij o vprašanju spremembe v vladi se na merodajnih mestih z vsem poudarkom naglašajo, da vztraja državni predsednik slej ko prej na smernicah, po katerih je poklical v življenje sedanjo vlado. Po včerajšnjem poročilu državnega kancelarja je dal državni predsednik Hindenburg razumeti, da ne namerava poveriti mesta državnega kancelarja Hitlerju kot voditelju največje, toda preveč enostranske usmerjene stranke. Državna vlada se v tem oziru strinja z mnenjem državnega predsednika, kar bo imelo praktično za posledico, da bo državni kancelar v. Papen prosil Hitlerja za razgovor in ga pozval, naj mu imenuje osebnosti v stranki, ki bi vstopile v državno vlado.

Hitlerjevci so ogorčeni

Berlin, 11. avgusta. g. Narodni socialisti vztrajajo v zahtevi, da se mora Hitler imenovati za državnega kancelarja. »Der Angriff« razglasa danes še enkrat z vso ostrožjo narodno socialistične zahteve glede vodstva v vladi in izjavlja, da bodo narodni socialisti v nasprotjem primeru prisiljeni začeti najostrejšo borbo proti vladi. Srednje poti ne priznavajo. List poudarja izrecno, da to ni morda mnenje kakršnekoli opozicije v stranki, temveč da se glede te točke mnenja voditelja in vseh njegovih podrejenih voditeljev popolnoma ujemajo.

Novi atentati

Vratislava, 11. avgusta. s. V pretekli noči je bilo zopet več atentatov z revolverji in ročnimi granatami. V Reichsbachu, Pletschelu in Pribusu so neznani storilci streljali iz skladišča delavskih konzumov in stanovanja levičarsko orijentiranih voditeljev. Prav tako je bil v Konstadu izvršen atentat na hišo nekega trgovca in nekega lekarnarja.

Haaško razsodišče o klajpedskem sporu

Haag, 11. avgusta. s. Stalno mednarodno razsodišče v Haagu je danes dopoldne izdalo svojo odločitev v sporu zaradi raznih ukrepov v klajpedskem ozemlju. Po tej odločitvi je bila odstavitev predsednika direktorija v gotovih okoliščinah dopustna, vendar s tem ne bi bila smela biti združena ustavitve poslovne dobe direktorija, kakor tudi ne razpust klajpedskega deželnega zbora.

Hoover za delno ukinitve prohibicije

London, 11. avgusta. AA. Po poročilu iz Washingtona bo imel Hoover o priliki svoje 58-letnice važen govor o ameriških »stavnih vprašanjih in o prohibicijskem zakonu. Hoover bo nastopil v tem govoru za delno ukinitve alkoholne prepovedi, zlasti kar se tiče varjenja piva.

Ministri na Bledu

Bled, 11. avgusta. v. Davi so prispeli z jutranjim ekspresnim vlakom na Bled iz Beograda ministri dr. Albert Kramer, prometni minister inž. Lazar Radivojević in vojni minister general Stojanović. Minister dr. Kramer se je nastanil v svoji vili, ministra Radivojević in Stojanović pa sta imela pripravljene sobe v Parkhotelu. Z opoldanskim brzovlakom sta prispela na Bled še ministrski predsednik dr. Milan Sršić in zunanji minister dr. Boško Jevtić. Tudi ta dva sta se nastanila v Parkhotelu. Vsi ministri so se v teku dneva vpisali v dvorno knjigo.

Popoldne ob 5. je Nj. Vel. kralj sprejel v daljši avdijenci ministrskega predsednika dr. Sršića, takoj za njim pa okrog 7. zvečer ministra dr. Kramerja. Nj. Vel. kralj je tako ministrskega predsednika dr. Sršića kakor ministra dr. Kramerja pridržal na večerji.

Izredni občni zbor Narodne banke

Beograd, 11. avgusta. p. Na snočnji seji upravnega odbora Narodne banke je bilo sklenjeno, da se skliče za 21. avgusta ob 9. dopoldne izredni občni zbor delničarjev Narodne banke. Najvažnejša točka dnevnega reda bo pristane na določbe čl. 8., te dni sprejetega zakona o kovanju srebrnega denarja.

Odlikovanja

Beograd, 11. avgusta. AA. Na predlog ministra za trgovino in industrijo so bili odlikovani: z redom jugoslovske krone III. stopnje: Stjepan Krpan, načelnik ministrstva trgovine in industrije, dr. Ognjeslav Aranić, načelnik oddelka za trgovino, obrt in industrijo pri kr. banki uprave savske banovine in dr. Avgust Pavletić, inšpektor ministrstva za trgovino in industrijo. Z redom sv. Save III. stopnje je bil odlikovan g. Paul Collinet, profesor pravne fakultete v Parizu.

Beograd, 11. avgusta. p. S kraljevim ukazom je na predlog prosvetnega ministra odlikovana z redom sv. Save V. stopnje učiteljica v Brezovici Marija Rašić.

Proces

proti newyorskemu županu

Newyork, 11. avgusta. č. Vsa Amerika pričakuje z veliko napetostjo proces proti newyorskemu županu Jimmyju Walkerju. Proces se prične danes v Albanyju, glavnem mestu države New Jersey. Proti Walkerju so, kakor znano, vložili obtožbo, da je sprejemal velike vsote denarja za razne usluge. Ko je Walker prišel danes v Albany, ga je pričakovala velika množica ljudstva, ki mu je priredila viharne ovacije.

Japonska še ni priznala mandžurske vlade

Washington, 11. avgusta. AA. Stimson je imel z japonskim poslanikom Debsijem sestanek. Japonski poslanik je izjavil, da njegova vlada še ni formalno priznala nove mandžurske države in da nastopa japonski general Moto Japonsko v Mukdenu le poluradno.

S čolnom preko Oceana

Halifax, 11. avgusta. AA. Danes je iz Nove Škotske norveški kapetan Gerald Falgero odplul preko Atlantskega oceana v 18 m dolgem čolnu. Čoln je zgrajen po vzorcu, ki so ga rabili stari Vikingi. Z Islanda bo kapetan Falgero plul na Norveško.

Italijanski protest na Dunaju

Dunaj, 11. avgusta. AA. Listi prinašajo vest, da je italijanski poslanik na Dunaju Auritti včeraj obiskal ministrstvo zunanjih zadev in opozoril na pisanje nekaterih dunajskih listov o zadevi italijanskega fašističnega filma. Posebej je Auritti poudaril, da je tisk razen napadov na njegovo osebo tudi samovoljno nisal o današnji Italiji. V zunanjem ministrstvu so italijanskemu poslaniku izrazili obžalovanje zaradi načina, kako mnogo tukašnih listov piše o italijanskem fašističnem filmu.

Hud potres na Turškem

Stambul, 11. avgusta. AA. Potres je razdelal skoro pol nasebine Vadije. Prebivalstvo prenočuje na prostem. Vlada je poslala pomoč.

Stambul, 11. avgusta. AA. V pokrajini Mugli je bil potres, ki je porušil 100 poslopij. Prebivalstvo je moralo prenočiti na prostem.

Napad na madžarsko poslaništvo v Bruslju

Bruselj, 11. avgusta. AA. Včeraj je v belgijski prestolnici prišlo do krvave madžarske demonstracije. Okrog 15 madžarskih komunistov, ki živijo v Bruslju, je prišlo v prostore madžarskega poslaništva, kjer so začeli demolirati pisarne in napadali uradnike. Madžarski komunisti so uradnike poslaništva tako pretepli, da so dva izmed njih morali odnesti v bolnico. Preden je prišla policija, ki jo je poslaništvo samo poklicalo na pomoč, so se napadali že razbežali. Toda policiji se je vendar posrečilo aretirati štiri izmed njih. Napadalcu so na poslopju poslaništva razbili okna in po sobah precej poškodovali pohištvo.

Razkol v angleški delavski stranki

London, 11. avgusta. AA. Na izredni konferenci v Bradfordu so zastopniki neodvisne delavske stranke sklenili izstopiti iz angleške delavske stranke. Njihova organizacija bo odslej popolnoma avtonomna.

Puč v Španiji

V februarju 1873 je španska ustavodajna skupščina po uspehi revoluciji z veliko večino ustanovila špansko republiko. Republika se je držala ravno dve leti. Nato je neki general razgalil parlament, drug general je oklical zopet monarhijo in postavil na prestol Alfonza XII., očeta odstopivšega španskega kralja Alfonza XIII. Španija je klasična dežela vojaških vstaj.

Tudi v sredo je na enak način španska republika preživljala nevarne ure. Že del časa se je govorilo in pisalo, da tam ni vse v redu. Pred kratkimi meseci so odkrili cel arzenal orožja, o katerem se ni nikdar točno izvedelo, ali pripada monarhistom ali komunistom. Toda pri revolucionarnih poskusih v Španiji med tema dvema ekstremoma ni delati velike razlike. Kadar so komunisti pripravljali kak ugod ali generalno stavko, se je vedno v Madridu domnevalo, da imajo tudi monarhisti svoje prste vmes, in narobe. Dejstvo pa je, da se španska fevdalna aristokracija, ki je še pred dobrim letom bila s cerkvijo absoluten gospodar v državi, ni mogla nikakor živeti v nove razmere in da doma in v inozemstvu neprestano rovari proti obstoječemu redu. Agrarna reforma je bil tem krogom odzvala ogromna veleposestev in s tem glavni vir ugodov, reforma vojske jih je pa iztisnila iz armade in s tem z odločujočega položaja v državi. Izrečno je treba poudariti, da tem krogom ne gre morda za monarhijo kot tako, marveč le za moč in privilegije. Ako bi monarhistični režim izvedel agrarno in vojaško reformo ter se otrese varuštva cerkvenih dostojanstvenikov, bi se generali in fevdalci ravno tako puntali proti njemu, kakor se puntajo sedaj proti republiku.

Neuspehi puč je tipičen primer proslulih španskih »pronunciamiento«. Izšel je iz vojske ali bolje rečeno, iz kroga nekaterih užejenih visokih oficirjev. Španska armada je ostala v republiku, kakor je bila v monarhiji, sicer najvažnejši, ob enem pa tudi najbolj nezanesljivi čimelji notranje politike. Kljub splošni vojaški obveznosti španska armada ni nikdar bila prava narodna vojska, temveč bolj nekaka oficirska četa. Dočim pride v ostalih evropskih državah povprečno na 30 mož en častnik, pride v Španiji že na vsakih 10 vojakov eden. Ta premočno zasedeni in premalo zaposleni častniški zbor si je vedno krajšal svoj dolgi prosti čas s politiziranjem. Ustvarjala so se razna oficirska združenja tako zване »junte«, ki so v resnici zadnjih 50 let skoro izključno odločale o španski državi. Tudi diktator Primo de Rivera se je opiral na tako »junte«, ko je izvedel državni udar. Novi režim je sicer po-

metel s temi ostanki fevdalizma, ni pa mogel odpraviti vkoreninjenih navade oficirskega politiziranja. Če so bila tudi politična vojaška združenja razpuščena in prepovedana, ostal je še vedno kazino, kjer se lahko razpravlja, kdo bi v Španiji bolje vladal od onih, ki ravno sedaj vladajo. K temu se je pridružilo še nezadovoljstvo, povzročeno med fevdalnimi oficirji pri gori omenjenih socialopolitičnih in gospodarskih reformah republikanskega režima. Tako da so postali generali in drugi visoki oficirji še bolj revolucionarni kakor so bili že od nekdaj.

Tako se zlasti republikanska vlada za primer upora ni mogla zanašati na armado; njena glavna opora pa je izborna organizirana »guardia civil«, ki dela čast Španiji. Kakor že ime pove, je to po izvora nekaka narodna milica; ustanavljati so jo začeli sredi minulega veka, ko orožništvo samo ni moglo omejit in zatreti banditstva, ki je bilo takrat silno razpisano. Zato so se javljali tudi drugi državljani, ki so prostovoljno pomagali žandarmeriji in se polagoma vojaško organizirali. Iz te pomožne policijske ustanove se je tekem let razvila krepka sila javnega reda. Pri tem »guardia civil« ni nikdar prelomila s svojo tradicijo, ki je obstajala v brezpozorni pokorščini svojemu vrhovnemu šefu, notranjemu ministru. Ravno tako lojalno in zvesto, kakor je prej služila monarhiji, služi sedaj republiku. Ko je njen prejšnji poveljnik general San Jurjo kazal neka absolutistična nagnenja in se zamislil v vlogo španskega Schleicherja, se je vlada hitro zavedla hude nevarnosti, ki ji preti od te strani in je San Jurja odstavila. Generalu je šlo to tako k srcu, da je sedaj potegnil z uporniki, čeprav so bili izgledi za uspeh že vnaprej minimalni.

Puč španskih oficirjev izgleda po načinu, kako je bil izvršen, bolj kot nekaka politična opereta, osvetljuje pa težaven položaj, v katerem se Španija danes nahaja. Vlada s težavo vesla po ozki soteski med reakcijo in komunizmom, pri čemer si oba nasprotnika silno podajata roke v upanju, da bosta kasneje v nastalem kaosu že kako drug drugega obvladala. Tako izbruhnejo krvavi nemiri enkrat v industrijskih centrih, potem na deželi, potem zopet med vojsko. Vedno imajo svoje prste vmes i fevdalni reakcionarji i anarhistični in komunistični desperadi. Ob skrajna ekstreme, dasti se soprožita do smrti, hodita roko v roki, kakor smo to do nedavna lahko opazovali tudi v Nemčiji. Vlada ima zato težko stališče in Španija bo še za dolgo dobo rabila odločnih in nesebičnih mož, preden se bo konsolidirala.

Sestava nove rumunske vlade

Načeluje ji dosednji ministrski predsednik Vajda Vojevod — Tudi večina drugih ministrov je ostala

Bukarešta, 11. avgusta. p. Po ostavki volilno vlade, ki ji je načeloval Vajda Vojevod, je kralj že včeraj pričel konzultacije. Vlada je odstopila, ker je izvršila svojo misijo z izvedbo parlamentarnih volitev. Ker se je parlament včeraj definitivno konstituiral, je smatral Vojevod svojo misijo za končano ter se je tudi iz drugih, političnih razlogov odločil podati ostavko, ki jo je kralj sprejel. Po končani konzultaciji je kralj najprej ponudil mandat za sestavo vlade predsedniku narodno znanstvene stranke Maniu, ki pa se je za izkazano zaupanje zahvalil in predlagal, naj bi se mandat poveril podpredsedniku njegove stranke Mihalaku. Ko pa je tudi ta odklonil misijo, je kralj davi poveril sestavo vlade dosedanjemu ministrskemu predsedniku Vajdi Vojevodu, ki je po kratkih posvetovalnih obnovil svoj prejšnji kabinet z nekaterimi manjšimi spremembami. Poleg ministrskega predsednika je sam odbral tudi zunanje ministrstvo, dočim je notranje ministrstvo prevzel podpredsednik narodno znanstvene stranke Mihalake. Vojni minister je general Samsonoviu, minister za Erdeljsko pa Haciegan. Vsi ostali resorzi so ostali neizpremenjeni. Novi ministri so že popoldne prisegli in takoj prevzeli svoje posle.

Bukarešta, 11. avgusta. g. Okoli poldneva, se je posrečilo designiranemu ministrskemu predsedniku Vajdi Vojevodu sestaviti vlado na narodno znanstveni podlagi. Vlada je sestavljena iz 12 ministrov in 9 državnih podtajnikov. — Sestavljena je tako-le:

Aleksander Vajda Vojevod — ministrski predsednik in zunanje zadeve;
Mihalake — notranje zadeve;
Mironescu — finance;
general Samsonoviu — vojska;
Madgearu — trgovina;
Popovic — pravosodje;
Mitescu — poljedelstvo;
Dimitriu — pouk;
Mirto — promet;
Joanitescu — delo in narodno zdravje;
Haciegan — ministrstvo za Transilvanijo;
Panhalipa — ministrstvo za Besarabijo.
Kot zastopnik Nemcev je bil kot državni podtajnik za manjšine sprejet v vlado dr. Brantsch. Ob prisegi je imel kralj kratek nagovor na ministre. Jutri se bo nova vlada predstavila obema zbornicama, pri kateri priliki bo ministrski predsednik Vajda Vojevod prečital vladno izjavo. Takoi potem, se bo pričela debata, v kateri bo v imenu liberalne stranke zavzel stališče glede vladne izjave njen vodja Duca.

Petdeset tisoč ljudi utonilo

Grozna poplavna katastrofa v Mandžuriji — Med milijoni beguncev morita lakota in kolera

London, 11. avgusta. g. Sedaj šele prihajajo podrobne vesti o ogromni poplavi v Mandžuriji, ki je zavzela strahovit obseg. Skoraj pred tednom dni je velika kitajska reka Sungari prestopila bregove in poplavlila obrežne pokrajine; pri tem je bila uničena vsa žetev in poginilo je mnogo živine. Ljudi je utonilo okoli 50.000 in morda še več. Ljudi brez strehe je baje na milijone.

Elementarna katastrofa se ni dosegla vsika. Mnogo tisoč beguncev se je zateklo na višje ležeče kraje, kjer pa bodo najbrž umrli strahne smrti lakota, ker jim ni mogoče pribaviti živil. Razen tega je začela v opustošenih krajih divjati kolera, ki je zopet zahtevala na tisoče človeških žrtev.

Akcija poslanca Ureka

Beograd, 11. avgusta. v. Kakor smo že včeraj poročali, je narodni poslanec g. Ivan Urek pripravil zakonski predlog, s katerim zahteva, naj se zakon o zaščiti kmetov razširi na vse denarne zavode brez izjeme, torej tudi na regulativne hranilnice in na zadruge. Predlog je podpisalo 80 narodnih poslancev iz raznih pokrajin države. Predlagatelj utemeljuje svojo zahtevo s tem, da se mnogi denarni zavodi, ki jim je zakon o zaščiti kmetov priznal izjemno stališče, ne zavedajo v dovoljni meri svojih moralnih dolžnosti in da v mnogih primerih brezobzirno postopajo s svojimi dolžniki, ki po tem zakonu niso zaščiteni. Zato zahtevajo, naj se kmečki dolgovniki enako obravnavajo ne glede na to, v kako vrsto denarnih zavodov spada upnik.

Predlagatelj so prvo zahtevo za svojo predlog nujnost. Od te zahteve pa so odstopili, ker so dobili na merodajnih mestih zagotovilo, da se bo strogo pazilo na postopanje vseh onih denarnih zavodov, ki niso vezani na zakon o zaščiti kmetov, in da bo poskrbljeno za energično remediuro.

Iz poštne službe

Beograd, 11. avgusta. p. Z odlokom pro-metnega ministra je premeščena poštna uradnica Brigita Jurač iz Marenberga k pošti Maribor II.

Nov konflikt med fašizmom in Vatikanom

Rim, 11. avgusta. M. V fašističnih krogih je nastalo znova veliko nezadovoljstvo zaradi tega, ker je bilo postavljeno na indeks delo fašističnega filozofa Crocea »Zgodovina Evrope«. Fašisti poudarjajo, da je Vatikan obsodil to delo šele, ko je tretjič izšlo in v času, ko so se odnošaji med Vatikanom in Kvirinalom zopet ohladili. Fašisti sodijo, da je hotel Vatikan s tem dejanjem pokazati neljubo gesto namram njim. Na obdavi filozofov Gentileja in Crocea se nanasa tudi knjiga, ki jo je pred kratkim izdal senator Vincenzo Morello pod naslovom »Nasprotja po spravi, v kateri govori o novemu napetih odnošajih med Vatikanom in fašističnim režimom. Senator pričakuje, da bo konkordat med Vatikanom in fašistično Italijo spremenjen.

Bolgarska trgovinska bilanca

Sofija, 11. avgusta. AA. Po uradnih podatkih je bilanca zunanje trgovine Bolgarije za mesec julij t. l. zaključila s pasivnim saldrom 94 milijonov levov, medtem ko je za isti mesec lanskega leta znašal aktivni prebitok 106 milijonov. Prav tako nepopoljna je tudi skupna bilanca zunanje trgovine za prvih 7 mesecev tega leta, ki izkazuje deficit 225 milijonov levov, medtem ko je v istih mesecih lani bilanca izkazala aktivni prebitok 582 milijonov levov.

Poslovljni nastop

plavalne reprezentance

Sinoči ob 20.30 je jugoslovenska plavalna reprezentanca, ki bo jutri v nedeljo nastopila v Millstattu proti Avstriji, še enkrat pomerila svoje sile na nočnem mitingu v idealno razsvetljenem kopališču Ilirije. Prireditelj je v sportno-propagandnem in tehničnem oziru uspeša prav lepo. Občinstva je bilo do 1000.

Podrobni rezultati so bili naslednji:
200 m prosto: 1. Bonacić (Jd) 2:35.2, 2. Jesih (I) 2:37, 3. Bibica (Jg) 2:39.6, 4. Dabrović Josu (Jg), 5. Mihelak (I).
Ta točka je bila zamašljena za določitev rezerve za stafeto 4x200 m za Millstatt, ker bodo Bonacić, Bibica in Dabrović nastopili v waterpolu.

50 m prosto juniorke: 1. Grošelj 38.1, 2. Lavrenčič Eska 42.7, 3. Lavrenčič Leja 43.8, 4. Fine 53.8, 5. Vidmar, 6. Luckmann (vse Ilirija). Talentirana Grošljeva je sigurno izvajala zmago.

100 m prosto: 1. Kramer (I) 1:30.1, 2. Sever (I) 1:31, 3. Hribar (I) 1:37, 4. Birimiša (Jd), 5. Grkinić (V).
Birimiša in Grkinić sta pri tej točki zaradi pogreška razglasevalca pri prvi točki nalašč zostala in sta se hotela na ta način nekako revanžirati ljubljanski publiki, ki sicer spremlja pot naših reprezentantov na Korosko z velikimi simpatijami. Publiko je to nesportno gesto sprejela z glasnim žvižganjem.

50 m subjuniorji: I. skupina: 1. Žiža 36.1, 2. Tavčar 39.1, 3. Orehek, II. skupina: Lenart 39.2, Kurnik 41.1, 3. Koblar 42.2 (vsi Ilirija).

100 m hrbtno: 1. Wilfan (P) 1:16.9 (za 1.3 sekunde boljše od rekorda, ki se pa ne more priznati, ker je plaval brez trkoja), 2. Marčeta (V) 1:19, 3. Žirovnik (Ilirija) 1:19.7.

100 m prosto: 1. Senjanović (Jd) 1:03.3, 2. Mini (V) 1:06.1, 3. Frič (I) 1:06.8. Senjanović je plaval eno desetinko sekunde slabše od rekorda.

Stafeta 4x50 m: 1. Ilirija jun. (Serbec, Mihalek, Fuks, Lavrenčič) 2:06.2, 2. Ilirija sen. (Sveteč, Turnšek, Jamnik, Žirovnik) 1 cm zadaj. Zmago je odločil odlični Lavrenčič.

Po plavalnih točkah sta v skokih nastopila reprezentanta Kordelić in Zihnerl (oba Ilirija), ki sta izvedla po pet skokov. Prvi je bil Kordelić s 64.92, drugi pa Zihnerl s 60.66 točke.

Kot zaključna točka se je vršila waterpolo tekma med drž. reprezentanco in Ilirijo, ki je bila v голу ojačena s Jadranom Majčicom. Zmagala je reprezentanca s 7:0 (3:0).

Nove vesti z olimpijade

Los Angeles, 11. avgusta. g. Med včerajšnjimi plavalnimi konkurenca mi je treba omeniti še *umetne skoke dam*, pri katerih so tudi vsa prva tri mesta zasedle Američanke, in sicer prvo Coleman s 86.52, drugo Rawls z 82.56 in tretje Fauritz z 82.12 točke. Četrto mesto je pripadlo Jordanovi (Nemčija) z 77.60, šesto pa gđc. Epply (Avstrija) z 63.70 točke.

V plavanju na 400 m prosto za gospode se je ustavila serija japonskih zmag. V tej disciplini je Američan Crabbe kot zmagovalac s 4:48.4 postavil nov svetovni rekord. Drugo in tretje mesto za njim sta zasedla Turis (Francija) in Oyoka (Japonska).

V predtekkih za plavanje na 100 m hrbtno za gospode je zmagal v prvem Kyokava (Japonska) z 1:08.9 pred Američanom Kerberjem, v drugem Zehr (Amerika) z 1:09 pred Nemcem Küppersom, v tretjem Ire (Japonska) z 1:11.3 pred Kanadcom Burneom, v četrtem pa Carlsen (Norveška) z 1:13.7 pred Američanom Chalmersom.

V sabljanju moštev je porazila Madžarska Mehiko s 14 : 2 in Holandska Dansko z 9 : 5, med tem ko sta se borili Italija in Amerika neodločeno 8 : 8.

V telovadbi je v posameznih konkurencah na bradji zasedel prvo mesto Gugliemetti (Italija) s 56.8 točke, za njim pa sta Italijan Neri in Fince Savolainen. Na krogih sta zasedla prvo in drugo mesto Madžar Pelle in Italijan Lertorra s po 56.7 točke, tretji pa je bil Neri (Italija).
V jadranju je zmagal v star-zaredru francoski »Tremontaine« pred Anglijo, Ameriko in Švedsko. Zaključno stanje v tem zaredru je: 1. Amerika 36, 2. Francija in Anglija po 29, Holandska 28 točk itd.

Rokavski preliv v znaku plavalnih rekordov

London, 11. avgusta. AA. Dovi je londonski trgovski namestenc Temme zapustil Dover, da preplava Rokavski preliv. Cilj mu je rtič Cap Gris Nez. Morje je mirno, vreme izobno. Temme je že pred petimi leti preplaval preliv v 14 urah. Angleška plavalca Sonny Lowby, ki je včeraj poskušala takisto preplavati Rokavski preliv, je morala 4 milje pred rtičem Cap Gris Nez opustiti nadaljnje napore, ker je bila morka temperatura nizka.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretežno vodro, le mestoma oblačno. Toplo, stalno. — Situacija včerajšnjega dne: Anticiklon se vedno prevladuje na kontinentu. Barometrična depresija se je stvorila deloma nad Islandijo, deloma v vzhodni Evropi, deloma tudi nad južneevropskimi morji. Dunajska vremenska napoved za petek: Poletno lepo vreme.

Umetnikom kruha!

Narodna galerija je na seji 22. julija premetirala težavni gnotni položaj slovenskih likovnih umetnikov in sklenila, da z naslednjim pozivom opozori nažo javnost, naj ne pozabi, da je umetniški stan bistven del kulturnega naroda, ki ima zato do njega tudi čisto določne, četudi nikjer zapisane dolžnosti. Ker vemo, da so skrajno izčrpana razpoložljiva sredstva naših javnih zavodov in oblastev, ki so doslej po možnosti in razpoložljivih sredstvih za celoto izpolnjevali to našo dolžnost do umetniškega stanu, zato tem bolj nujno pozivamo posameznike in zavode, da ne zamude nobene prilike, pri kateri bi se dalo pomagati umetnikom.

Mnogo je načinov, s katerimi lahko izpolnijo svojo dolžnost do umetnikov. V prvi vrsti je še vedno ta, da kupujejo dela umetnikov in v njih krišajo svoja stanovanja, pisarne, lokale, zborovalnice. Je pa še nešteto drugih načinov, kako jim pomagati: Društva in zavodi naj redno naročajo portrete svojih predsednikov in drugih važnih funkcionarjev, prometne pisarne, šakalnice in shajališča naj bi se okrasila s slikami naših naravnih lepot, kar bi ustrezalo tudi koristim našega tujškega prometa.

Opozorjamo nadalje posebno na eno priliko, ki se v ta javni namen le premalo izrablja: V našem mestu in v vsej Sloveniji se po vojni in tudi še danes mnogo zida in se samo čudimo, da dobe naši umetniki tako malo monumentalnih naročil. Mislimo, da bi se pri vsaki javni ali vsaj na pol javni zgradbi že v naprej moral določiti gotov odstotek, ki bi se porabil samo za likovni umetniški okras tej poslopji. Vseeno je pri tem, ali je nujno, da se stavbe okrasijo s slikami in kipi ali ne, gotovo pa je, da socialni čut do vsega stanu, ki je organsko utemeljen v svojem obstoju, zahteva, da mu omogočimo vsaj delo in življenje.

So pa še druge neštete priliko, ki je mogoče zaposliti likovnega umetnika, slikarja kiparja ali arhitekta, pri katerih pri nas vsak dan pozabljamo, da so tudi one merilo naše kulturnosti. Mislimo tu na naše knjigovodnice, tiskarne in reklamna podjetja. Drugod, pa tudi že v naši državi, so na čelu tiskarn, posebno pa grafičnih podjetij uvelodni umetniki. Ako se pri nas še ne povzpemo tako daleč, bi morali vsaj gledati, da razna dela, ki jih doslej izvršujejo obrtniki po svojem okusu, prepustimo umetnikom. Posebno mnogo bi se dalo za umetnike storiti na reklamnem polju. Redek je pri nas plakat, ki ga je izvršil umetnik.

Tako vidimo nešteto zamujenih prilik, za katere je zadnji čas, da jih naša družba popravi, če ne, da ne bo enkrat obsojena, da je zomemala celo generacijo produktivnih ljudi. Mislimo tudi, da je prišel čas, ko lahko zaključimo naši javnosti, da je njena dolžnost, z naročili, nakupi in zaposlitvami podpirati izključno svoje ljudi. Umetniki niso mednarodna, toda, kadar gre za občo ljudi, smo si sami najbližji in ne moremo opravičiti zaposlitve inozemcev. Izprašajmo svojo vest v tem oziru, prehtajmo svoje možnosti in storimo v gornjem

smislu vsaj najmanj, kar moremo, pa bo umetnikom in naši kulturi mnogo pomagalo!
Narodna galerija.

Katastrofa italijanskega letala v Budimpešti

Budimpešta, 11. avgusta. M. Pred par dnevi se je sredi Budimpešte ponesrečilo italijansko vojno letalo tipa »Capronie«. Pilot in njegov pomočnik sta bila ubita, več spremljevalcev pa hudo ranjenih. Madžarskim listom je bilo strogo prepovedano o nesreči poročati. Izvedelo pa se je kljub temu za podrobnosti te nesreče. Znano je, da dobiva Madžarska redno iz Italije stavne dele letal tipa »Capronie«, ki jih nato v Budimpešti montirajo in po preizkušnji izročijo madžarskim oblastem. Tudi tokrat je šlo za polkusno vožnjo, ki pa je končala tako tragično. List »Nepesvare«, ki je kljub prepovedi poročal o tem dogodku, je bil zaplenjen.

Manevri angleške mornarice v Sredozemskem morju

London, 11. avgusta. AA. Davi sta angleški prestolonaslednik in njegov brat Georg odstopovala z letalom v Pariz. Njuna pot ju vodi na Krf, kjer se bosta vkrcala na poveljniško ladjo »Queen Elisabeth«. S Krfja bosta odpisala na Malto, da se udeležita hitrostnih vežb angleške sredozemske flote. Tvorita pa je sedaj pet vojnih ladij, 2 eskadri križark, ladja za letala, 3 flote rusicev, 1 flotila podmornic in razne pomožne ladje.

Anamski kralj se po desetletni odsotnosti vrača v domovino

Pariz, 11. avgusta. AA. Minister za kolonije Sarraut je priredil banket v čast anamskega kralja Bao Daja, ki se bo danes vkrcal v Marseiljo, da se vrne v Anam po 10letnem bivanju in studiju v Franciji. Na banketu so bile izmenjane zdravice. Predsednik francoske vlade Herriot je želel Anamu, naj bi pod novim kraljem dosegel visoko stopnjo blagostanja in napredka. Mladi kralj se je zahvalil za iskrene želje.

Most kot spomenik angleškemu diplomatu

London, 11. avgusta. AA. V Ullswaterju bodo izročili prometu most v spomin na siru Cecila Springricia, angleškega veleposlanika v Združenih državah od leta 1913 do 1918. Most so zgradili s prispelvi pokojnikovih prijateljev in tovarišev v diplomatski službi in bi nosil napis, ki pravi, da noben drug diplomat ni opravil za svojega življenja tako delikatnega posla in s tolikšno odgovornostjo in ga dokončal s tolikšnim uspehom. Zamisel takega spomenika je sprožil bivši angleški veleposlanik v Washingtonu lord Howard.

Zubkov v kabaretu

Varšava, 11. avgusta. AA. Poljski listi javljajo, da bo znani Aleksander Zubkov, ločeni mož sestre bivšega nemškega cesarja Viljema II. v kratkem prisel v Varšavo, kjer je angažiran kot igralec v nekem lokal.

Razrešena veroučitelja

Beograd, 11. avgusta. p. Z odlokom ministrstva prosvete sta razrešena službe veroučitelja Ivan Spendal, kaplan in vero učitelj v Naklem pri Kranju in Anton Jerman, kaplan in veroučitelj v Moravčah.

Žrebanje v drž. raz. loteriji

V. razred.

Dne 9. avgusta so bili izžrebani naslednji manjši dobitki:

Din 5.000 št. 52.350.

Din 2.000 št. 5.914, 35.535.

Din 1.000 št. 129, 4.405, 5.937, 10.871, 10.898, 13.044, 3.052, 13.086, 13.095, 19.569, 19.583, 22.711, 22.760, 31.106, 31.145, 35.515, 37.019, 37.032, 37.033, 37.038, 37.097, 45.707, 52.210, 52.228, 52.233, 52.283, 52.300, 54.231, 54.245, 58.348, 58.362, 58.378, 62.262, 65.322, 65.373, 65.378, 69.427, 69.444, 73.348, 75.631, 75.677, 75.680, 80.242, 81.701, 81.705, 84.405, 84.497, 86.615, 86.645, 86.684, 88.210, 88.281, 88.300, 93.037, 93.049, 93.090, 98.682, 98.695.

Žrebanje se bo vršilo vsak dan do 4. septembra in bodo največji dobitki izžrebani šele h koncu žrebanja.

Izžrebane srečke zamenjamo za nove, tako da ima vsak igralec priliko tigrati do konca, to je na največje dobitke.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Naši kraji in ljudje

Rogaška Slatina in njena 200 letnica

Nekako v sredini med Celjem in Mariborom leži železniška postaja Grobelno, kjer se odcepi od glavne proge lokalna, ki veže svet z Rogaško Slatino. Kmalu od St. Vida navzgor se odpre divna pokrajina z nešteti ljubimi griči, posajenimi s sočno vinsko trto, na višjih vrhovih se blešče bele vinske kleti in lične cerkvice, a spredaj pa pozdravlja potnika ponosna Donačka gora, naš Rigi, simbol Rogaške Slatine. Kamor sega oko, povsod zelenje, pisana polja, gozdovi in travniki, vmes pa kmečki domovi. Na severni strani je gorovje Boč in daleč v ospredju Krapinska gora ter Ivaščica, ki te pozdravljajo iz sosedne savske banovine.

Vrelec Tempel

Miši uhajajo daleč nazaj v zgodovino, v čase, ko so se goste šume pokrivala zemlja, kjer stoji zdaj moderno zdravilišče. V duhu vidimo grofa Nikolo Zrinskega, ki je l. 1640. kot lovec prebrel vse te naše gozdove, ko pije iz mineralnega vreca. Pravi, da je bolehal na jetrih in ledvicah in da mu je zdravje vrnil baš ta vrelec, ki

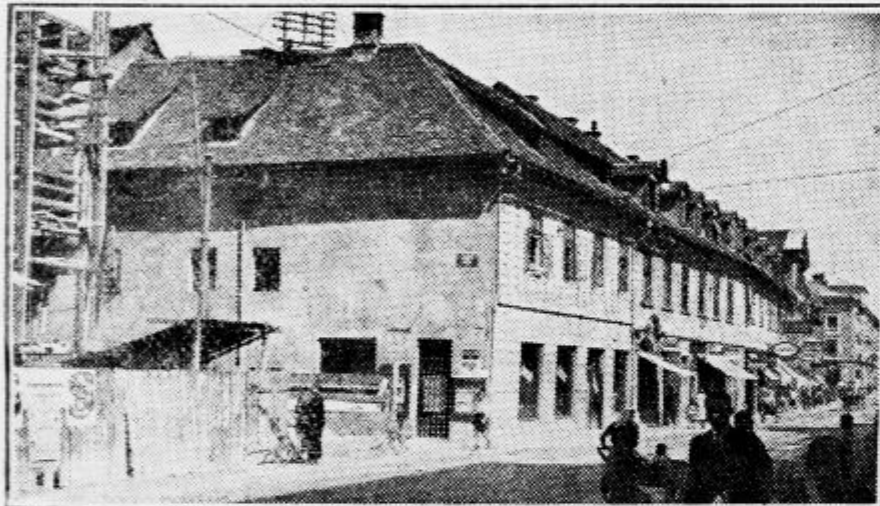
teče še danes na tistem mestu, samo da je oblika vreca sedaj povsem drugačna. Nad vrelecem je bil postavljen l. 1819. tempelj z joničnimi stebri, zaradi česar je dobil ime Tempelj.

Leta 1679. je opisal zdravilno moč tukajšnje mineralne vode dr. Pavel pl. Sorbait v svojem obširnem delu »Praxis medica«. Iz leta 1685. izhaja obširna razprava o naših vrelih (mišljeni je v glavnem Tempelj), ki jo je napisal dr. Benedikt Gründel prvotno v latinskem, pozneje pa še v nemškem jeziku. Kip sv. Janeza Nepomuka z latinskim napisom, ki stoji še dandanes v bližini vreca, nam pove, da so ga postavili l. 1732. dunajski lekarnarji iz hvalečnosti za »privilegium privativum«, to je za izvoz in prodajo slatine in za srečno dovršeno delo na zajetju prvega, naistarskega slatinskega vreca.

Nastanek mineralnih vrelov v Rogški Slatini je posledica nekdajšnjega močnega eruptivnega delovanja. Ekshalacija ogljikove kisline predstavlja zadnje ostanke vulkanske valovanja, ki je vrglo v miocenski dobi lehnjake in andezite na svetlo. Kdo ve, koliko tisoč ali stotisoč let je od te dobe! In vendar ni prestanka! Vedno in vedno bljuva ogljikova kislina vodo iz podzemskih razpoklin, nasičena s plini in rudninami, pa bodisi da se imenujejo natrijevi sulfati ali magnezijevi bikarbonati, ogljikova kislina ali radijeva emanacija ali na posled »genius loci«, kakor je te »krepotie slatinske vode imenoval dr. Benedikt Gründel, ki je najtočneje in prvi opazoval znamenite uspehe pri zdravljenju bolnikov pred 200 leti.

S ponosom gleda Rogaška Slatina nazaj v preteklost, na katero jo najlepše in najdostojnejše spominja spomenik sv. Janeza Nepomuka, čuvarja in zaščitnika rogaških slatin. Dne 14. t. m. bodo zasijale tisočere lučice v zdravilišču in v pestrem zaporedju se bo razvila slavnost 200letnice rogaškega vreca in 200letnice odkritja častiljivega spomenika sv. Janeza Nepomuka.

Stara hiša na vogalu Gajeve in Dunajske ceste

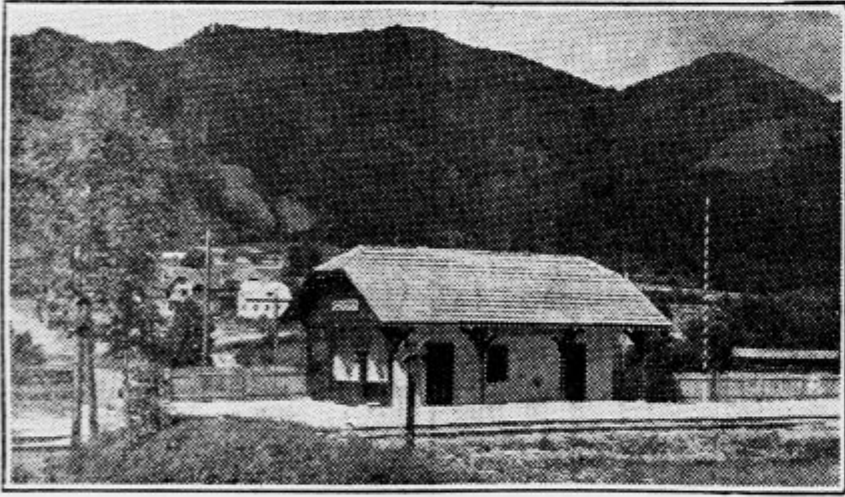
skim poslopjem od vseh strani lepi dohodi in bo ta del mesta gotovo najpomembnejši, kar jih moderna Ljubljana premore. Na sliki je hiša, ki jo že podirajo, ob levem kraju je pa videti ogrado ob najvišji ljubljanski stavbi.

Pred otvoritvijo podkorenske postaje

Daleč v stare čase sega zgodovina vasi Podkorena, o čemer dosti jasno pričajo stare masivne hiše z letnicami in že skoro porasla, na več mestih v živo skalo vseska na prvotna (rimski) cesta čez Podkorensko sedlo. Francozi so v dobi Ilirije leta 1804.

dobro obiskovano letovišče, posebno priljubljeno Angležem in »Pri stari pošti« se nahaja stara tujska knjiga z imeni najrazličnejših grofov, baronov in drugih vplivnih osebnosti.

Leta 1870. se je pričela gradnja železni-

zgradili novo cesto, ker prejšnja ogromno prometu ni več ustrezala. Stari vaščani vedo še povedati, kako se je vršil takrat osebni in tovarni promet z vzhodno živino, kako so se težko naložili vozovi in lahke ekvipaže boljše gospode ustavljali pred pošto v Podkorenu, da sta se človek in živina odpočila in se pripravila za težavno potovanje čez Koren.

Ze pred 100 in več leti je bil Podkoren

ca. Prvotno je bil projektiran kolodvor v Podkorenu, kjer naj bi se zgradila tudi tovarna. Glavni štab inženjerjev in tehnične osebe pa si je pridobil zanje, kolikor moremo domnevati iz skromnih kronistovih podatkov, elementarni učitelj in »aditusus« Jožef Puopacher, doma iz Brezna. Nastopil je službo leta 1695. in tam čitamo o njem, da je bil »bonus actor in comicis. L. 1720. se je zaradi starosti in boleznih odpovedal službi, 9. maja 1721 pa je »poila zaslug« (meritissimus) umrl. Eno leto za njim so umrle tudi predstave. Kot igralci so nastopali učenci latinske šole (1680: a domesticis actoribus; 1693: a studiosa juventute; 1717: a scholaribus); 1702 se omenja kot deklamator domači duhovnik Anton Jakob Weinzedl, enkrat (1709.), tudi tuj igralec, nekaj kapucinec p. Germanus.

O odru zvezo, da je bil napravljen na pokopališču, in sicer »iz raznega zelenja« (1680); l. 1689. so postavili nov oder, deloma znotraj, deloma zunaj obzidja; leta 1693. so ga z velikimi stroški razširili (napravili »dovolj prostornega« — sat amplum).

Namenjene so bile igre v prvi vrsti romarjem, ki so prav v tisti dobi v nenavadno velikem številu prihajali v Rušo na božjo pot. Prav v letu, ko se je uprizarila prva predstava (1680), poroča kronika, so začele prihajati iz sosednjega številne procesije (confluere coeperunt turmatas ex variis vicinis devotas processionas). Število letnih obhajancev je znašalo v tem času 25 do 36

prebivalci svoj zaslužek. Tedaj pač niso pričakovali, da bodo njihovi potomci primorani, na lastne stroške zgraditi postajališče, in to prav zaradi povzdige tujkega prometa.

Postajališče Podkoren se je pričelo graditi po načrtih, izdelanih od progovne sekcije na Jesenicah, v začetku meseca maja. Opremljeno je z vodovodom in električno razsvetljavo. Pred nekaj dnevi je bila zgrajba z vsemi pritlikalnimi kolavirani in bo v nedeljo 14. t. m. izročena svojemu namenu. Otvoritev, združena z zabavo na prostem, se bo vršila svečano in je pričakovati ob tej priliki mnogo tujcev, osobito turistov, ker je lega novozgrajenega postajališča kar nalašč ustvarjena za izhodišče tur v Karavanke in Julijske Alpe. Ko pa bodo zopet bele naše gore, se bo odprl nov svet vsem onim, ki ljubijo beli sport, in bo Podkoren edini, ki bo imel neposredno ob postajališču najidealnejše smuške terene.

Pri astmi in boleznih srca, prsi in pljuč, škrofulozi in rahitizmu, povečanju ščitne žleze in postanku gošče je uravnava delovanje črevesja z uporabo naravnega »Franz Josefove« grenčice velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da v začetku bolezni porajajoče se zapeke ponehajo s pomočjo »Franz Josefove« vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak dan bolnik boji. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Tragična smrt uglednega trgovca

Sv. Urh pri Ptuj, 11. avgusta. V ptujski bolnici je umrl 9. t. m. daleč na okoli znani trgovec g. Ignac Horvat od Sv. Urbana pri Ptuj, star šele 38 let. Pokojnik je bil tukajšnji domačin in je bil deset let ugleden kmečke rodbine. Po dovršenih 6 razredih gimnazije se je po svetil trgovini, katero je vzorno vodil do svoje smrti.

V svojem življenju je bil že večkrat v smrtni nevarnosti; tako je ležal med vojno v Tirolah tri dni zasut v snegu, pred leti pa je padel v strugo nevarne Pesnice, kjer je komaj ušel smrti. Pred tremi tedni ga je užil čevljev na nogi. Rani ni poseval posebnih pozornosti. Nenadno pa se je iz rane razvil šen in nato je nastopila flegmona. Moral je v bolnico, kjer mu pa kljub vestni negi niso mogli več pomagati.

Pokojnik je bil miren in pošten mož ter splošno priljubljen. Njegovi ostali bratje so ugledni posestniki in obrtniki v okolici Sv. Urbana. Pokojnega so prepeljali 11. t. m. iz bolnice k Sv. Urbanu, kjer so ga položili na domačem pokopališču k večnemu počitku. Preostali naša sožalje!

Milijoni še gredo v dim

Ljubljana, 11. avgusta. Človek, ki je taval zadnja vojna leta po širnih ravninah italijanskih, je slučajno v nekem lepem kraju poleg Vidma naletel na drobno knjižico, ki jo je rešil plamenov, ko so vojaški kuharji zaradi pomanjkanja drv kurili vojaške kuhinje z lepimi in dragocennimi knjigami, pobranimi v kopčah iz bogate privatne knjižice. Naslov knjižice, ki je bila spisana baš med vojno, je bil enostaven: »Tobak in vojna«. V njej je stalo vprašanje: »Zakaj vojak potrebuje tobak?« Odgovor: »Tobak so kmalu, ko ga je Kolumb vpeljal iz Amerike v Evropo, začeli vojskovodje dajati vojakom kot lakoto tolažeče sredstvo. Spoznali so, da je vojak pri vseh naporih »bil na krulci« želede... In v svetovni vojni je bil med vojakov res praveci boj za tobak. Mnogi so ponujali celo kruh za borne ogrske cigarete.

Za sedanje čase gospodarskih težav je prav poučna statistika o konzumu tobaka in njegovih izdelkih. Za enkrat le splošno zbrani podatki govore, da kljub krizi in pomanjkanju na vseh plateh v dravski ba-

novin ni nazadovanja v konzumu tobaka, opaziti je le, da so se strastni kadilci vrgli iz boljnih na slabše vrste, ker so cenejše. Kaj puričan, kaj Vardar in Drina, samo da je Zeta ali Sava!

Koliko milijonov gre v dim? V prvi letošnji polovici je Ljubljana z okolico pokadila tobaka različnih vrst za 17.483.745 Din. Na posamezne mesece odpade: januar 2 milijona 784.332 Din, februar 2.702.967.50, mare 2.927.217.50, april 2.872.100, maj 3 milijone 116.673.50 in junij 3.080.454.50 Din. V maju — mesecu ljubezni — je torej konzum tobaka dosegel višek! Splošni pregled o konzumu posameznih vrst kaže, da so ljubljanci in okoličani pokadili največ cigaret slabše vrste, in sicer: Zeta nad 27 milijonov, Sava nad 25 milijonov, Vardar le 2 milijona in Drina 1.800.000 komadov. V Mariboru se v prvi polovici spustili v zrak 12.972.555 Din. prav tako največ Zete in Save (18.800.000 in 16.600.000), dočim Vardarjev 1.100.000 in Drin 680.000 komadov.

V dravski banovini je 37 glavnih zaloz tobaka, ki prejemajo iz ljubljanske tobačne tovarne razne vrste izdelkov in jih potem razpečajo posameznim trafikam. Poznava valci razmer računajo, da je dravska banovina od januarja do konca junija porabila za tobak nad 80 milijonov Din! Pač čedna vsotica. Lani je Slovenija izdala za tobak blizu 200 milijonov. Konzum tobaka torej ne nazaduje kljub podražitvi.

Tri žalne svečanosti na pokopališču v Dovjem

Ob veliki udeležbi občinstva se je včeraj izvršilo odkritje nagrobnika Heinzu Müllerju, nato pa pokop Janka Darniča in Bogomile Smerketove

Moistrana, 11. avgusta.

V globoki resnosti, ki so jo izražali naokrog tudi gorski orjaki, se je danes v Moistrano s širšo okolico in mnogimi ljubitelji planin poklonila spominu treh mladih idealnih ljudi, ki jih je ugrabila smrt v cvetu življenja ter jih iztrgala iz sicer različnih, a vendarle skupnosti posvečenih delokrogov.

Ob 11. je bilo na pokopališču v Dovjem posvečenje spomenika nemškega akademika Heinza Müllerja, ki je našel smrt pod Triglavom 12. junija 1930. Na to pijeeto svečanost je prihitelo iz Münchena 7 akademikov, Müllerjevih tovarišev pod vodstvom profesorja Neuneja. Müllerju v spomin so govorili na grobu pred skromnim spomenikom prof. Neune, v imenu naših planincev g. Milan Kham iz Ljubljane, ravnatelj društva za razvoj tujkega prometa g. Winzig in v imenu evangeličanske cerkvene občine v Ljubljani g. Reichl. Vsi govorniki so naglašali vročo ljubezen pokojnika do planin ter se spominjali tudi lepih življenjskih pozicij in nad, ki jih je mlademu planincu presekala usoda na zadnjem planinskem pohodu.

Planinsko pokopališče je bilo že ob tej komemoraciji polno domačinov, okoličanov in letoviščarjev, kajti vse je privedla na to tiho mirvaško nižo tudi zadnja triglavska tragedija. Mnogi so ostali kar na pokopališču in v njegovi bližini, sledeč pozivu dveh novih grobov. Prvi od teh je bil namenjen uglednemu domačinu, g. Janku Darniču, ki ga je smrt pokosila, starega komaj 33 let. Splošno priljubljeni Janko je bil po rodu iz Radovljice iz znane ugledne Darničeve rodbine. Poleg mlade vdove, gospe Gizele, hčerke hotelirja g. Janeza Rabiča, in dveh sinčev je zapustil v globoki žalosti tudi mnogo sotrudnikov za blagor in prosveto naroda. Bil je vedno zaveden Sokol in je kot nekdanji starosta in dolgoletni odbornik žrtvoval vse za napredek domačega sokolskega društva. Vojna vihra ga je zanesla na razne fronte, bil je večkrat ranjen, boril pa se je za naše osvobodjenje tudi na Koroskem ter so tudi telesne in duševne muke, ki jih je prešal v avstrijskem ništstvu, med vzroki njegove prerane smrti. Bil je požrtvovalen član vseh domačih naprednih in narodnih društev, ki jim je po svojih močeh redno rad pomagal. Gasilci, smučarji, turisti in lovci ga bodo težko pogrešali. Kot velik ljubitelj prirode je posebno rad hodil na lov in je na lovu večkrat spremljal tudi naš kraljevski par. Vsa domača društva so se polnoštevilno udeležila njegove zadnje poti. Društveni zastopniki so položili na grob okoli 30 krasnih vencev. Žalostinke je sviral jesijska sokolska godba. Triglavski pevski zbor pod vodstvom učitelja g. Bitenca pa je zapel pred hišo in na grobu. Obrede so opravili štirje duhovniki pod vodstvom domačega župnika g. Pečariča, ob blagega in zglednega pokojnika pa sta

RESTAVRACIJA BURZI
Plastnik i Bršner, Zagreb

Draškovićeva ulica 28,
priporoča prvorazredno hrano, kavo in ostale pijače po najnižjih cenah. 243

HOTEL MILINOV

Zagreb

NA JELACICEVEM TRGU

Tekoča topla in hladna voda v vseh sobah. Telefon v sobah in ves ostali komfort. — ZMERNE CENE. 219

HOTEL IN RESTAVRACIJA KOVAČ,
ZAGREB, GAJEVA ULICA 61. ST. TELEFON 73-35.
Zajamčeno čiste sobe po 25—35 Din. Prvorazredna gostinska kuhinja. Izbrana naravna vina. Velik in bladen vrt. Prihranjanje preko 24 ur 15 % popusta. — Priporoča se lastnik DJURO PAJIC. 261/a

se poslovila na grobu gg. Košir in Miha Potočnik.

Ni še bila zavrtna zemlja nad zemeljskimi ostanke prerano umrlega moža dela in požrtvovalnega narodnega delavca, ko se je vsa velika množica užaloščenih pogrebcev od blizu in daleč obrnila k drugemu grobu, namenjenemu ponesrečeni planinki Bogomili Smerketovi. Ravno tako kakor nepozabnemu domačinu Darniču, je tudi njej sviral žalostinke jesijska sokolska godba. Triglavsko pevsko društvo pa je zapelo ob njenem grobu pretresljivo »Človek glej...« Rodbina blagopojne je z mnogimi prijatelji vred že jutraj prispela v Moistrano in je bila neotolajljiva v svoji bolesti. Globoko ginjen se je na grobu poslovil od blage mladenke njen službeni predstojnik, nadnaravil mariborske bolnišnice g. Jože Stegnar. Tudi zastopnik zdravstvenega odseka banke uprave g. Alojzij Adamič je poudarjal v svojem poslovnem govoru, da je tragična nesreča uničila zelo sposobno uradnico ter iztrgala iz življenja mlado, svežo silo, ki je imela pred seboj odprta pota najboljših bodočnosti. V imenu moistranske podružnice SPD se je poslovil od tragične žrtve ljubezni do naših dičnih planin g. Jože Serajnik.

Tudi ta prerani grob so pokrili mnogoštevilni venci in šopki in je prelepo planinsko cvetje najboljši izraz duš, ki jih je v cvetu življenja in dela tako nenadoma in v tako globoko tugo rodbine in mnogoštevilnih prijateljev ugasnila kruta usoda.

Po polno razvitem kurjem očesu pomeš očesu povzročena bolečina je skoro enaka oni, ki bi jo povzročil s konico na prstni člen postavljeni klin v teži 1 kg.

Burgit-obliž zoper kurja očesa, zdravniško priporočeno se je 22 let sijajno obnesel s svojim radikalnim učinkom in je vveljan po vsem svetu. Ker pokriva delujoča masa samo kurje oko, in pride zdrava koža samo z nevtralnimi zaleplom (Heftplaster) v dotiko, so vnetja kot se čisto dogajajo pri enakomerno namazanih obližih — pri Burgitu popolnoma izključena in to je glavni vzrok priljubljenosti Burgita in njegove brezprimerne svetovne razširjenosti.

Burgit-obliž zoper kurja očesa
Originalni zavojček z 1 komadom 4.— Din.
Originalni zavojček z 2 komadoma 7.— Din.

Burgit-obliž zoper otisčance
Originalni zavojček z 2 komadoma 8.— Din.

Burgit nožna kopelj
Originalni zavojček 6.— Din.

Zahtevajte izrecno **Burgit**.
Burgit pomaga zanesljivo in ne povzroča bolečin!

Verske igre v Rušah (1680–1722)

Ob priliki, ko pripravljajo Rušani svojo prvo uprizaritev na prostem, je umestno, da se spomnimo tistih prvih gledaliških iger, ki so jih uprizarjali v Rušah pred več ko 200 leti in ki so se istotako vršile na prostem. Iz stare latinske kronike, ki jo hrani ruško župnišče, se da v teh igrah po- sneti naslednje:

Uprizarjale so se igre od l. 1680., ko jih je uvedel takratni župnik Luka Jamnik, po rodu Rušan, pa do l. 1722. Predstava leta 1680. se izrecno omenja kot prva, l. 1722. kot zadnja. Med tem razdobjem jih srečujemo v kroniki skoro vsako leto; izvesta so leta 1691., 1710., 1713 in 1719. do 1721. Morda v teh letih res ni bilo predstav, mogoče je pa tudi, da jih je kronist pozabil zabeležiti; vsekakor pa je zelo verjetno, da se vsaj l. 1713. v resnici ni igralo, kajti takrat je 2. avgusta pogorelo župnišče z vso vasjo vred, izvezmi cerkev.

Vršile so se predstave v tesni zvezi z ruško latinsko šolo. Z njimi se je najbrž zaključevalo šol. leto, kajti na več mestih cmenja kronalo, da so se obenem razdelila darila (praemia); tako v letih 1692. do 1697., 1716. in 1717. L. 1698. se posebej (torej kot nekaj izjemnega) poudarja, da se darila niso delila (tistega leta je umrl Luka Jamnik); prav tako l. 1718. Dvakrat čitamo, da se je obdarovanje izvršilo z velikim pompom: med bobnanjem (1692), oziroma med bobnanjem in trobenjem (1716). Vse

to spominja na jezuitske gimnazije. Sklepano lahko iz teh podatkov, da je šola bila urejena po vzorcu jezuitskih latinskih šol. predstave pa da so imele značaj jezuitskih šolskih komedij. Vodili so jih brez dvoma duhovniki učitelji (instructores), posebnih zaslug pa si je pridobil zanje, kolikor moremo domnevati iz skromnih kronistovih podatkov, elementarni učitelj in »aditusus« Jožef Puopacher, doma iz Brezna. Nastopil je službo leta 1695. in tam čitamo o njem, da je bil »bonus actor in comicis. L. 1720. se je zaradi starosti in boleznih odpovedal službi, 9. maja 1721 pa je »poila zaslug« (meritissimus) umrl. Eno leto za njim so umrle tudi predstave. Kot igralci so nastopali učenci latinske šole (1680: a domesticis actoribus; 1693: a studiosa juventute; 1717: a scholaribus); 1702 se omenja kot deklamator domači duhovnik Anton Jakob Weinzedl, enkrat (1709.), tudi tuj igralec, nekaj kapucinec p. Germanus.

O odru zvezo, da je bil napravljen na pokopališču, in sicer »iz raznega zelenja« (1680); l. 1689. so postavili nov oder, deloma znotraj, deloma zunaj obzidja; leta 1693. so ga z velikimi stroški razširili (napravili »dovolj prostornega« — sat amplum).

Namenjene so bile igre v prvi vrsti romarjem, ki so prav v tisti dobi v nenavadno velikem številu prihajali v Rušo na božjo pot. Prav v letu, ko se je uprizarila prva predstava (1680), poroča kronika, so začele prihajati iz sosednjega številne procesije (confluere coeperunt turmatas ex variis vicinis devotas processionas). Število letnih obhajancev je znašalo v tem času 25 do 36

tisoč. Tako je verjetno, da je tudi občinstvo pri predstavah bilo zelo številno, čeprav v tej točki kronist brez dvoma pretirava. Po njegovem so bili gledalci (auditorium) »zelo mnogoštevilni« (numerosissimi: 1685, 1689, 1700, 1715, 1722; copiosissimi: 1682), bilo jih je »brez števila« (sine numero: 1682, 1703; innumeri: 1702), leta 1701. baje celo preko 20.000. Tega sicer ne moremo verjeti, gotovo pa je bila udeležba tolika, da so igralci lahko bili zadovoljni.

Ker so bile predstave predvsem namenjene romarjem, je naravno, da so se uprizarjale skoro izključno na ruško soboto, oziroma ruško nedeljo, ko je v Rušah glavni cerkveni shod. To je prva nedelja po Mali Gospojnici — praznik Marijinega imena. Po večini so se vršile igre na večer pred praznikom, v soboto (1680–1682, 1684 do 1689, 1700, 1701, 1703, 1704; 1706 do 1708; 1714, 1715), manjkrat v nedeljo (1699, 1702, 1705, 1709, 1711, 1716, 1717), včasih pa tudi ob obeh dneh (1698, 1712, 1718). V zadnjo skupino bo treba šteti pa tudi tiste primere, ko se na splošno omenja, da se je igralo dva, tri, ali večkrat (1690, 1692, 1694 do 1697). Od drugih dneh kakor na »ruško« se je uprizarilo le malo iger: 1683 — zaradi Turkov — na »malu ruško« (en teden po »škem«), 13. jun. 1700 deklamacija, ki pa se je potem ponovila tudi na »ruško«, na Stefanovo 1702 deklamacija na čast Stefanu Jamniku, 4. februarja 1717 (pustna?) igrice ter zadnja predstava, ki se je vršila, ker jo je na »ruško« prekinila silna nevihta na rožnensko nedeljo 1722.

Snov igrar je bila večinoma izbrana tako, da se je proslavljala v njih Marija, poseb-

no ruška Mati božja; njeno močeno varstvo (1680), njena milost, ki jo v tem kraju deli (1681), Marije kot zdravje bolnikov (1682) in pomoč kristjanov (1683–1687, 1689, 1690, 1692 do 1697, 1701, 1702, 1708, 1712, 1717). Izjemno se navajajo tudi drugi motivi: 1699 »de S. Disma Latrone poenitent«, 1706 »de Joviniano Imperatore mire correctos«, 1707 »de Quiliellmo Aquitaniae Duce«, 1711 »de S. Joanne Nepomuceno«. V deklamaciji na čast Stefanu Jamniku 1702 je deklamator (morda tudi avtor) Anton Jakob Weinzedl govoril »de Florinda a Jesulo conversae«. Kakor se vidi je vzgojnost imela važno vlogo. L. 1709. je kapucinec Germanus skušal predstavljati pekel (proti volji domačega župnika!), pa si je pri tem ožgal oči, brado in lice. V ostalih primerih snov ni navedena (1698, 1703 do 1705, 1714–1716, 1718, 1722); isto velja o deklamaciji l. 1700. Tudi pri »kratki komični igrice«, uprizarjeni 4. februarja 1717. ki bi nas posebno zanimala, ker morda ni bila nabožnega značaja, ne zvezo za motiv.

Avtor je naveden samo na dveh mestih: pri deklamaciji l. 1700. benediktanec Aegydius, pri predstavi »Jovinijane« l. 1706. benediktanec Sigefridus iz St. Pavla na Koroskem.

Na več mestih pa se omenja uspeh predstav; bil je gmeten in naven. Ze pri prvi igrji (1680) so zatrjuje, da se je izvršila »z veliko koristjo za cerkev« (ingenti cum ecclesiae fructu); podobno l. 1689: non absque fructu. Predstava leta 1690. je pripomogla, da je darovanje na ruško nedeljo

ginjeni, da so darovali 208 fl. eno leto povrglo 300 fl. L. 1699. so bili gledalci tako zneje 260 fl. A tudi v moralnem oziru so predstave učinkovale. O gledalcih čitamo, da so »brez prestanka ihteli« (auditoribus continuo lachrymantibus, 1683), da so bili ganjeni in »se topili v solzah« (in lachrymas soluti, 1699; gl. tudi zgornji gmetni učinek), da so se mnogi spokorili (1714) in poboljšali (1715). Ni torej dvoma, da so predstave ugajale; o eni (1693) pa se tudi izrecno poudarja, da je bila sprejeta »z velikansko pohvalo«. L. 1696. zvezo, da je predstava prinesla »mladinji zaslužen nagrado« (juventuti benemerita praemia contulit); v čem pa je ta nagrada obstajala, ni zabeleženo.

Vsi ti uspehi so bili mogoči samo, ako je občinstvo igrar res lahko sledilo in jih umelo. To je važno za rešitev vprašanja, v katerem jeziku so se predstave vršile. Kronist sam govori o tem samo na enem mestu: l. 1700. Takrat so na nedeljo posvečenja (Dominica dedicationis); ta je bila tisto leto 13. junija) prednašali temsko pesem. na ruško soboto in nedeljo istega leta pa so »pred zelo številnim ljudstvom« (coram numerosissimo populo) isto pesem ponovili v slovenskem navedu (in linguam Sclavonicam versa). Bila je torej potreba, da pesem prevedejo in se je že enkrat nauče. ako so pred mnogobrojnim občinstvom ruških romarjev hoteli doseči kak uspeh. Iz tega in iz zgornj navedenih uspešnih predstav smemo pač z veliko verjetnostjo sklepati, da so bile predstave v Rušah vsaj po večini slovenske.

Janko Glaser.

V nedeljo,
14. avgusta 1932
ob 16. uri

JAVNA TELOVADBA

z veliko NARODNO VESELICO
v Mostah
poleg narodne šole na Zaloški cesti.

Sokol
Moste

Domače vesti

• Pomočnik bana g. dr. Pirkmajer da-
nes v petek zaradi odsotnosti ne bo spre-
jemal strank.

• Na kmetekmetu taboru na Krškem po-
lju, tudi veliko manifestacijsko in sta-
novsko kmečko zborovanje, na katerem
bodo govorili ministri Ivan Pucelj, mi-
nister dr. Kramer in več narodnih poslan-
cev iz Srbije, Hrvatske in Črne Gore.

• Slavnostni sprevod na Krško polje ob
priliki kmetijskega praznika 14. t. m. bo
letos dolg, kakor je soditi po dosedanjih
prijavah čela 2 kilometra. Na čelu spre-
voda se bo vozilo od 300-400 kolesarjev.
Za kolesarji bo jezdišča vodja spreveda z
zastavo s 30 jezdecov. Za jezdecov bo svira-
la krška godba. Prvi za godbo bodo šli
člani Zveze kmetijskih fantov in deklet z
zveznim prapornom na čelu. Takoj za njimi
pridejo narodne noše iz dravske in
savske banovine. Za narodnimi nošami
bo vozilo 30 do 40 okrašenih vozov, ki bo-
do prikazovali prizore s kmečkega življe-
nja. Za vozovi bo šlo ostalo občinstvo.
Ker bo letos vse sprevod od Krškega, Le-
skoveca do Krškega polja filman, prosim pri-
pravljati odbor udeležence, da se drže
v sprevodu lepo, živo in dostojno. Vozni-
ki avtomobilov, motornih koles in drugih
vozov se naprošajo, naj za časa sprevoda
na cesti ne motijo.

• Ob priliki proslave 200 letnice zajetja
slatinskih vrelcev in obstoja spomenika
sv. Janeza Nepomuka priroči Sokol Ro-
gaška Slatina slavnostno akademijo 14. t.
m. ob 20. na prostem pred Zdraviliškim
domom v Rogški Slatini.

• 50-letnica meščanske šole, ki jo je
ustanovil vladika Strossmayer, bodo v
kratkem proslavili v Osijeku. Ravnatelj
stvo šole pripravila javno šolsko poro-
čilo, ki bo obravnavalo delovanje te va-
zne šole skozi polstoletje.

• Maturantje mariborskega meškega
učilišča iz l. 1894. naj se v nedeljo 14.
t. m. zanesljivo udeležijo tovarniškega se-
stanka, ki bo ob pol 11. v Gambrovi
dvorani (odnosno na vrtu) v Mariboru.

• Upravitelji osnovnih in mesnarskih
šol naj takoj prodajo unikat in duplikat
za september. Tomesecne sezname lahko
predlože po izplačilu prejemkov. JUJ

• Z naše rivijere, v Poljski dom na oto-
ku Soliti je šla skupina 50 poljskih tu-
ristov. Iz Brna je dopotovala skupina 55
českih učiteljev, ki bo ostala mesec dni
v Dubrovniku. Naša dijaška počitniška
kolonija 200 članov, ki je prebivala več
tednov v Jelsi in Vrbovski, je odpotovala
v Dubrovnik, kjer se bodo člani razšli. V
spitsko luko je dospel angleški turisti-
čni parobrod »President Johnson«, s kate-
rim potuje 350 angleških turistov, ki si
ogledujejo Split in Solin, nakar bodo od-
puli proti Benetkam.

• Smrt zaslužnega narodnjaka. Po dalj-
ši bolezni je umrl ugledni mostarski me-
ščan Omer Palčič, zaslužen narodni in kul-
turni delavec med muslimani, ki je poleg
raznih muslimanskih društev ustanovil
tudi Hrvatski klub v Mostaru. Požrtvo-
valnega narodnjaka so pokopali ob veliki
soudružbi muslimanov in katolikov v sre-
do popoldne in se je na grobu poslovil
od pokojnika predsednik društva »Ithada«,
Mustafa Čizić.

• Smrt zavedne koroške rojakinje. V
Bačah na Koroškem je preminila po dol-
gem bolehanju ga. Ivanka Müllerjeva, ro-
jena Rartarjeva, v najlepši življenjski
dobi 40 let. Pokojnica je bila po rodu iz
zavedne Rartarjeve družine na Brdu v
Ziljski dolini in je sestra veterinarskega
svetnika g. Josa Rartarja v Kamniku. V
plebiscitni dobi je prišla kot gospodinja
na Fonarjev dom v Bače, kjer so se prav
tedaj zbirali zavedni Slovenci iz Gornje-
ga Roča. Vrli koroški slovenski gospodi-
nji bodo ohranili vsi, ki so jo poznali, tra-
jen spomin! Preostanim, posebno svila-
nim staršem in hudo preizkušeni sopro-
gu velja naše iskreno sožalje!

• Vaak zaveden kmet se udeležil veli-
kega kmetijskega tabora na Krškem polju,
da s tem pokaže svojo stanovsko zavest.

• Polovična vožnja za kmetijski tabor na
Krškem polju. Na veliki kmetijski tabor
na Krškem polju 14. t. m. je dovoljena po-
lovična vožnja na vseh železnih in dr-
žavi, in sicer od 11. do 16. t. m. Na odhod-
ni postaji se kupi cel vzorni listek v Kr-
ško, kjer pa se ga ne odda, temveč ga je
shraniti, ker velja za legitimacijo, ki se bo
dobila na prireditvenem prostoru, za po-
vratke nazaj.

• Prijave konj in kolesarjev za dirko
na Krškem polju sprejema do 13. t. m. g.
Anton Gliha, Krško. Poznejše prijave se
ne bodo upoštevale.

• Dovoljen madžarski list. Z odlokom
notranjega ministra od 8. t. m. je dovolje-
no uvažati in širiti v naši državi madžar-
ski list »Jugoslav-Magyar Koezgaszasasi
zemleq« (Jugoslovensko-madžarski gospo-
darski pregled), ki izhaja v Budimpešti.

• Nove telefonske zveze. Z odlokom
prometnega ministra so bile otvorjene te-
le nove telefonske zveze: Velika Kikinda-
Trst (taksa 3.45 zl. fr.), Beli Manas-
tir-Genova, Milano in Trst (taksa 4.80
zl. fr.), 4.20 zl. fr., 2.85 zl. fr.), Slask-Ho-
mutov (Českoslovaška, 5.40) ter Banatski
Karlovac-Praga in Bratislava (5.10 in
4.5).

• Iščo se g. Anton Knific, ki je bil
leta 1922 tovarniški delavec v Ljubljani
in je takrat sporočil podatke o Francu
Smidnu, s katerim sta bila skupaj v Ital-
janskem letništvu v bolnici Tappa Can-
donazzo. Zaradi ponovnih podatkov naj se
javi oseba ali pismono pri obistemu
odboru Udrženja vojnih invalidov v Ljub-
ljani, Sentpeterska vojašnica. Mogoče se
o glasi na isti naslov tudi neki Zaitek, ki
je bil isti časovnik z njima v ujetništvu.

• Tobačni pridelek bo ocenjen te dni
v področju mostarske monopolne uprave
in tobačnega odkupnega urada. Na po-
dročju mestarske monopolne uprave je
nasajen 18 milijonov tobačnih sadik in
bo tobač ocenjen tako, da se bo vzelo po-
vprečno 30 kg na 1000 sadik. Na mnogih
metnih je tobač precej slab zaradi slabe
letine same in raznih boleznih, nekatere
nasade pa so močno oškodovale tudi ko-
bitice.

• Škoda po toči v Sremski Vojvodini.
Posebne komisije dunavske banske upra-
ve so ocenile škodo zadnjih hudih neviht
s točo. Skupna škoda je cenjena na okro-
gle 160 milijonov Din in je še enkrat več-
ja od škode, povzročene od neviht in to-
če v lanskem poletju. Največ škode ima
okraj Šid, kjer je toča potokla 22.647 hek-
tarov raznih nasadov ter znaša škoda
okrog 22 in pol milijona Din. Tudi v sta-
ropazovskem, batinskem in drčanskem
okraju znaša škoda preko 70%, po vseh
drugih okrajih pa varira med 10 in 70
odstotki.

• Strašna smrt na železniški progi. V
aredo zvečer so našli na železniški progi
blizu Nove Gradške moško truplo z od-
trgano glavo. Ugotovilo se je, da je bil
de nesrečno 42 letni kmet Milo Lugalč
iz Medare, ki pa mogoče ugotoviti, na
kakšen način je našel smrt. Lugalč se je
pred leti vrnil iz Amerike ter je s svo-
jimi prihranki kupil v Medari majhno po-
sestvo. V zadnjem času je bil sicer čudno
zamišljen, ni pa nobenih pravih razlogov
za prostovoljno smrt.

• Neznani samomorilec. Pred nekaj dne-
vi se je pojavil v Dravogradu na levem
bregu brave neznani mož, ki se je pri-
biljal reki in skočil v vodo. Voda ga je
takoj požrla in odnesla truplo naprej.
Neznani samomorilec, čigar trupla do-
sedaj niso našli, je bil visoke precej močne
postave, zagorelega neobčutega, močno za-
raščena obraza in dolgih črnih brk, ob-
ležen v temno obleko. Na glavi je nosil
tumen klobuk.

• Mtev novorojenček na progi. V po-
nedeljek v jutranjih urah je opazil želez-
niški čuvaj pri Zidanem mostu med tra-
čnicami mrtvega novorojenčka. Novorojen-
ček je padel najbrže skozi straniščno od-
prtino nečnega brzovozila ali pa s vo-
zaka, ki je peljal iz Ljubljane proti Zi-
danemu mostu ali obratno. V zadevi je
voden preiskava.

• Obsojen požigalec. Pred senatom no-
vomeškega okrožnega sodišča se je zago-
varjal 37 letni posestnik Franc Matzele
iz Talčevega vrha, obtožen, da je lani okto-
bra zažgal gospodarske poslopje svojemu
svaku Jožetu Vidmarju v Rožičevem vru.
Požig je bil izvršen po polnoči ter so bi-
li gospodarjeva matji in dva otroka obču-
tno opečeni, ko so bežali iz gorečega po-
slopja. Posestniku Vidmarju povzročeno
škodo so ocenili na preko 160.000 Din, za-
varovalnina pa je znašala komaj 15.000
Din. Takoj po požaru so sosedje osumili
Matzele, ki je večkrat v bližnosti dejal,
da se bo nad vsakom maščeval, ker daje
potuho svoji sestri. Matzele se je namreč
s svojo ženo, Vidmarjevo sestro, večkrat
prepiral in ta je ob vsaki taki priliki iska-
la zavetje pri svojem bratu. Prišli obto-
ženici, ki je znan alkoholik, je nastopil
več priči, ki so pripovedovale o groznih
dejstvih, ki jih je izrekel proti svojemu svaku
že pred leti, posebno pa še malo pred usod-
nim požarom. Druge priče pa so zatrjeva-
le, da obtoženec ni duševno zdrav. Senat
je odredil preiskavo obtoženčevega dušev-
nega stanja in sta psihiatra, ki sta ga
dalje časa opazovala, naposled izjavila, da
je sicer duševno oslabil, vendar pa ga ni
moči smatrati za slaboumnega. Pripustila
pa sta možnost, da je bilo njegovo dušev-
no stanje v dobi zgrešenega čina še slab-
še, kakor navadno. Senat je vpošteval to
menje psihiatrov ter se obsodil obtožen-
ca na dve leti ječe.

• JEMILJE LIZIFORM SAMO V
ORIGINALNIH OMOTIH!

• Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in
škrobijeno perilo v najlepšo izdelavo.

• Srce, živce, ledvice zdravi Slatina -
Radenci.

Iz Ljubljane

u. Skupina 35 angleških profesorjev,
ki biva sedaj v Logarski dolini, prispeje
v soboto 13. t. m. zvečer v Ljubljano. Med
njimi je več botanikov, geografov in dru-
gih znanstvenikov, ki se trudijo, da bi
spoznali naše alpske pokrajine in njih
prebivalstvo. V to svrhu bi se radi sešli z
našimi znanstveniki (profesorji itd.), in
prosi, da se jim po možnosti pridruži-
jo pri ogledu ljubljanskega muzeja, šol
itd., ali jih obiščejo v hotelu Unionu 14.
ali 15. t. m. Nekateri izmed njih govorijo
nemški in francoski. Isti dan, 13. t. m.,
prispeje v Ljubljano tudi druga skupina
angleških profesorjev, ki je sedaj na Bledu
in bo bivala 14. in 15. t. m. v Mikličevem
hotelu.

u. Inž. Ivan Presel j. Po kratkem tr-
pljenju je včeraj popoldne ob 11.15 ur
v Leončiču g. Inž. Ivan Presel, višji
stabilni svetnik v pokolu. Pokojnik je bil
ugleden strokovnjak, ki s svojimi veliki-
mi sposobnostmi nikdar ni stihl v osred-
nje, pač pa si je njegovo delo samo znal
pridobiti trajno veljavo. Stoletno miren
in skromen je bil po značaju blag in vzor-
no delaven mož. Njegove sposobnosti so
mu pridobile tudi najvišje priznanje, odli-
kovan je bil z redom sv. Save III. stopnje.
Pogreb uglednega pokojnika bo jutri ob
17. uri pred mrtvašnico na Stari poti 2 t.
Sv. Križu. Blag mu spomin, žalostnim na-
še iskreno sožalje.

u. Alojziju Koširju v spomin je napi-
sal g. Avgust Karbur, upokojevalski šolski
upravitelj, naslednje vrste: Pred tednom
dni Tvoje nenadne smrti ava govorila o
Tebi s Tvojo ženko. Bil si zdrav in kre-
pak — pa si podlegel po tridnevni bolev-
ni. Učencem moj si bil, zelo nadan, in
boren risar in enoj med najboljšimi.
Vzljublj sem Te. Marljivo in skromen si
dosegel s svojo pridnostjo in vajetnostjo
ugodno življenjsko pozicijo. Večkrat sva
se sešla v Ljubljani in vzbujala spomine
na ona srečna mlada leta, ko si pohajal v
šolo k meni v Preserje. Bil si mi vedno
hvaležen, vedno navdušen Sokol, naro-
dnjak - napovednik. Dragi Lojze, kruta
smrt Te je pobrala v najlepši dobi. Po-
čivaj v miru, boga duša! Z bridkostjo v
srцу se na Te spominjam in Te ne bo ni-
kdar pozabil Tvoj nekdajni učitelj.

u. Iz Belgije se vračajo. Včeraj jutraj
je prišla preko Jesenic družba sedmih de-
lavcev, ki so si doslej služili kruh deloma
v Franciji, deloma v Belgiji. Može, ki so

po večini doma iz Imotskega sreza, so se
vrnili v domovino skoro brez vsakih sre-
stev, ker so prihranke porabili v tujini,
misleč, da bodo le še dobili zaslužek. Z
obmejnega komisarijata so jih odpravili na
ljubljansko policijsko upravo, kjer so jim
morali dati prisilne potne liste za vožnjo
v domače kraje.

u. Razstava ge. Nevenke Steindlove se
otvori v soboto 13. t. m. ob 9. jutraj v
Jakopičevem paviljonu. Specializirana na
polju narodne umetnosti je zbrala zanimi-
va in značilna ročna dela Egipčanov,
Arabcev, Kitajcev, Špancev, Perancev,
gotike, koptične, renesančne in biderna-
jerske narodne umetnosti ter je na podla-
zi teh študijske izdelala razne vzorce. Vrtar
g. Herzmanjsky bo razstavo s svetlim iz-
svoje velike in renomirane vrtnarje pravi-
lno dekoriral, tako da pride vsak slog
do popolnega izraza. Razstava bo odprta
vsak dan od 9.—12. in od 15.—19. Vstopni-
nina 5 Din za osebo se po kritju stroškov
uporabi za brezposelne. Razstavo priredi
Splošno žensko društvo.

u. Klub jugoslovenskih primorskih aka-
demikov obvešča članstvo, da je 14. dne-
va na ekskurzija zagotovljena. Ker nujno po-
trebujemo zaradi podrobnega programa
in sestave posameznih skupin število ude-
ležencev tovarniško vabimo članstvo, da
nam javi udeležbo, odnosno za širša poja-
nila svoje počitniške naslove.

u. V obernem gledališču v Ljubljani
uprizori delavski oder »Svobode« v pone-
deljek 15. t. m. ob pol 21. Cankarjevega
Hlapca Jerneja in njegovo pravico v re-
žiji Ferda Delaka. Predstava je v čast
kongresistom Ujedinjene zveze železnica-
jev Jugoslavije. Pred predstavo bosta na
kratko podana v angleškem, francoskem,
nemškem esperantskem jeziku oris te
predstave in kratka vsebina igre.

u. Zagrebška »Svoboda« je povabila
delavski oder »Svobode« iz Ljubljane, da
v zagrebškem gledališču odigra Cankar-
jevega Hlapca Jerneja in njegovo pravi-
co. Izpravi delavskega odra se oddelje-
jo v soboto 13. t. m. v Zagreb, kjer bo
zvečer predstava.

u. Slovensko planinsko društvo pripo-
roča članom, da kupujejo polovične vozov-
nice na podlagi uverjenja zaradi eviden-
ce v podružnici »Putnik« na Masaryko-
vi cesti v hotelu »Metropol« nasproti
glavne kolodvoru.

u. Društvo »Sočar« bo imelo v nedeljo
14. t. m. piknik v Mednem. Senca, solnce,
mirna in roda za kopanje, vsega dovolj.
Nadaleje za kuhno peč, drva, vsa posoda na
razpolago. Izletniki prinese s seboj samo
pribor in nekaj dinarčkov za dober golač.
domači kruh in dobro kapljico, ki bo lač-
nim in žešnjim na razpolago. Izletniki za
ta piknik naj se takoj javijo pri Ivančiču,
Prešernova ulica 54, da naročimo pravo-
časno dovolj hrane in pičice. Odhod s tr-
vim popoldanskim vlakom ali pa s tram-
vajem do St. Vida.

u. Društvo »Tabor« vabi člane in pri-
jatelje, da se v nedeljo udeležijo v čimveč-
jem številu ustanovnega občnega zbora
društva »Edinost« v Škofji Loki in njego-
ve popoldanske prireditve. Odhod z gla-
vne kolodvoru s turistom bo ob 5.10, po-
vratek s turistom. Vozovi so rezervirani.
Lepa prilika za kopanje.

u. Mias Ljubljani. V nedeljo 14. t.
m. bo na kopališču »Ljubljani« pod po-
kroviteljstvom g. Tince Grošljeve volit-
ve najlepše kopanke. Volitci in lepe ko-
panke na kopališču.

u. Zadruga avtokeljev in izvoščkov
javlja, da ima nove postaje: Mestni trg,
pred bolnico in v Zvezdi.

u. Tujaki promet v Ljubljani napredu-
je. Kljub mnogim gospodarskim težavam
zaznamuje statistika tujanskega prometa
zadnja dva meseca prav povojen napre-
dek. Dotok tujcev junija in julija se je
znatno povečal nasproti prejšnjim mese-
cem, toda še ni dosegel višine, ki jo za-
znamuje statistika za l. 1931 in 1930. V
prvem polletju navaja statistika letos
49.912 prenočnin, doblj jih je bilo lani
58.512. Če računamo, da je vsak tujec pu-
stil najmanj 100 Din na dan, je ostalo v
Ljubljani letos v prvi polovici 4.991.200
Din ali okrog 5 milijonov dinarjev. Tuj-
skoprometni svet mestne občine stori vse,
da bi dvignil dotok tujcev v Ljubljano,
ki je postala že prav zaželjeno letovišče
za mnoge naše državljane z juza. Mnogi
odlični ljudje se na tujakoprometni svet
obračajo z raznimi prošnjami za nasvete
popravilne za primerna stanovanja.

Ugleden Sarajevčan je te dni naprosil
stanovanjski osek tujanskega prometa, da
bi mu preskrbel udobno sobo s dvema po-
steljama in s prostim rhodom eventualno
s rano. Namerava ostati v Ljubljani 15
dni, da natančno prouči vse kulturne in go-
spodarske prilike Ljubljane. Eventualne
ponudbe naj se pošljejo na g. Dragotina
Sebenika, magistratnega ravnatelja in šef
ekspeditijskega oddelka. Za avgust in
september računamo, da bo tujaki promet
dosegel višek. In to navzile Ljubljani!

u. Kontrola mleka in živil. Mestno
tržno nadzorstvo je julija izvedlo strogo
kontrolno mleka in mlečnih izdelkov. Pri
mlekaricah je vzelo 89 vzorcev, ki jih je
odposlal v preiskavo državnemu higije-
skemu zavodu. Preiskava je imela prav
razveseljiv rezultat. Ugotovljenih je bilo
le 5 slabih vzorcev mleka, ker je bilo ali
nemaženo, s nizko stopnjo maščobe ali
pa s vojo potvorbena. Dotične mlekarice
so bile primerno kaznovane in so morale
plačati stroške preiskave. Tržno nadzor-
stvo je hkratu izvršilo kontrolo nekaterih
živil. Rezultat preiskave je bil povojen.

V preiskavo je bilo med drugim poslanih
13 vzorcev klobas, salam in hrenov. Vsi
vzorci so bili dobri in so popolnoma od-
govarjali predpisom zakona o živilih S
sladolarjev je križ. Pri kavarnarjih, ba-
šičarjih in izdelovalcih sladoleta je bilo
vzeti 13 vzorcev. Državni higienski za-
vod je razen pri enem povsod dozna, ta-
kozovane coli-bakterije, ki prav za prav v
malem niso nevarne zdravju, drugeče pa

so bili vzorci po kemični sestavi primerni.
Tržno nadzorstvo šeli kar najstrožje čiš-
tito pri izdelavi sladoleta.

u. Življenje in umiranje v Ljubljani.
Po podatkih mestnega fizkata je bilo ju-
lija rojenih 97 dekcev in 98 deklet, mrtvo-
rojenih pa po 3 dekci in deklice. Močno
je nazadovale število smrti. Umrla je le
57 moških in 36 žensk, domačinov 47, tu-
jcev 46. V raznih zavodih je umrlo 49 mo-
ških in 24 žensk. Vzroki bolezni so bili:
tifus 1, škrlatinka 1, dušilni kašelj 1,
druge nalezljive bolezni 2, jetika na so-
plih 11, jetika na možganih 1, rak 3, vne-
tje možganske mrene 1, bolezni na srču
8, akutna bronhitis 2, pljučnica 4, druge
bolezni na sopilih 1, bolezni na želodcu 3,
krčenje jeter 2, vnetje ledvic 3, porodni-
ška mrlica 1, druge bolezni ob porodu 1.
Priloga slabost 11, starost 7, nezgode 9,
samomor 1, druge bolezni 19. Največ ljudi
je umrlo v starosti od 40. leta naprej.
Umrlo je do 20 let starih 28, od 20 do 40
let 25, od 40 do 60 let 16, od 60 do 70 let
9 in nad 70 let 14. Julija so bile mestne
mu fizkatu priljubljene bole nalezljive bo-
lezni: skupna tifuznih bolezni 2, škrla-
tinka 2, ošpice 1, davica 4, dušilni kašelj
2, krčevita odrenelost 1 in po prav dol-
gem času 1 trahom.

u. Nepotreben import. Prefeti zmo-
go nekaterih zabavišnih v Slovenji, zla-
to v večini mestih nastopajo v zadnjem
času številni tujozemski arjisti in artistice,
ki pa seveda niso baš povprečni. Meni-
mo, la razpolagamo s takimi umetniki
tudi sam, zaradi česar je import takih
moči popolnoma nepotreben, ker se ti tu-
jni prav radi omalovažujejo, včasih na ve-
le skrajno žaljivo izražajo o naših vrta h
in lin'eh Seveda so med njimi tudi izle-
me, a prav redke. Dokazano je poleg tega
tudi, da prihajajo taki ljudje v našo dr-
žavo po nerednem potu, včasih tudi kot
letovlčarji, potem pa si polječe nama-
šeno.

u. Valjivi prodajalci zlata. V kolodvor-
skem okraju so se pojavili nekateri mladi
prodajalci zlatih predmetov, ki jih ponu-
jajo v obliki prstanov, uharov in sličnih
izdelkov. Izdelki seveda niso zlati, mar-
več iz neke svojevrsne zlitine, vendar
naježje prodajalci, ki so čemu z našega
jarka, vedno žrtve zlasti med ženskimi svet-
tom z dežele, ki jim plačujejo te predme-
te visoko nad ceno. Prodajalci, ki so iz-
redno valjivi, je prišla priganjati tudi
že policija, vendar jim ne more prav do-
zvega, ker po navadi kupujejo s svojo
robo po skrivnih gostinskih kotih.

u. Dve tatvini. Z avtomob. a. ki je stal
brez nadzorstva na Kongresnem trgu, je
nekdo ukradel hladilnikov vlak s topli-
mercem v vrednosti tisoč Din. Lastnik
graščak Klement Bebovski iz Zupzi pri
Mirni je tatvino opazil šele, ko je hotel
spet stopiti v voz. Dijač Marjan Brezov-
šek je pustil na prostoru Sokola III 3000
Din vredno zlato žepno uro z verižico, ki
jo je očiščil med tevdarbo. Uro je pogre-
šil šele zvečer doma. Izgubila je bogre-
kam.

u. Napad na palme v Tivoliju. Delav-
ci mestne vrtnarje so te dni opazili, da
sta bili posekani v tivoskem parku dve
izredno lepi palmi. Na prostoru poleg
palm so našli tudi srebrno tkan volaški
portope. Palmi sta bili očitno posekani
s sabljo. Mestna občina trpi na palmah
700 Din škode in je uvedena preko volje
je preiskava v nekaterih ljubljanskih vo-
jašnicah.

u. Okraden na Savi. Te dni se je šel v
dopolanski urah kopat na Savo na Ježi-
ci Grga Percan, sčel se je na prostem ob
vodi. Ko se je kopal, mu je spretet tat od-
nesel par akoro novih črnih čevljev in
sportno čepico. Tatvine so osumili mlade-
ci fanta, ki ga poznajo pod imenom Ru-
dolf in je baje doma iz Rume. Fant je
brezposeln natak, po potrebi pa tudi
glumač in se vozi s kolesom okrog po de-
želi.

u. Ukradena aktovka. S klopi v Zvezti
je nekdo ukradel Josipu K. precej obrab-
ljeno aktovko z raznimi listinami in bloki
SK Primorja in nekaterih drugih organi-
zacij za inkasiranje članarine. Vrednost,
ki jo predstavljajo še ne inkasirani bloki
znaša okrog 3200 Din. Tatvino je izvršil
nekli 40letni možki srednje velike postave
in oblečen v sivo obleko.

u. Dispanzer Osebnosti protituberkulo-
ne lige v Ljubljani ne posluje od 13. do
31. t. m.

u. V mestni knjižnici ljubljanski se bo
v soboto 13. t. m. ob 15. predajalo na pro-
sti stojnici goveje meso.

u. Dancin v hotelu Tivoliju vsak ve-
čer do jutra. Pivo 6, vino 15 do 20 Din.

Iz Celja

u. Zagrebški Sokol, 25 članov in čla-
nic, se bodo v nedeljo udeležili župne pla-
valne tekme v Rimskih toplicah in javne-
ga nastopa. Gostje se bodo odpeljali zve-
čer v Celje. Tu bodo prenočili in bodo
igrali na praznik dopolne na Glaziji pri-
vratno tekmo v odbojki proti pravku
celjske sokolske župe. Popoldne bodo pohi-
teli v celjsko okolico in se vrnili zvečer v
Zagreb.

u. Sestanek absolventov trgovskih šol.
Pripravljali odbor društva absolventov
drž. trgovskih šol v Celju vabi vse absol-
vente in absolventke trgovskih šol na se-
stane, ki se bo pričel v nedeljo ob 9. do-
poldne v mali dvorani Narodnega doma.
Vsak absolvent in absolventka trgovske
šole naj se zaveda važnosti svoje organiz-
acije in se udeleži sestanka.

u. Koncert »Svobode« v Laškem. Mo-
ški zbor celjske »Svobode« pod vodstvom
pevovodje g. Cirila Preglja bo priredil v
nedeljo koncert s pričetkom ob 20.30 v
zdraviliški dvorani v Laškem.

u. Žrtve nesreč in napadov. V Gabrovi
pri Rogški Slatini je zadel velik hloč
73letno prevzlikarico Terezijo Gaberško-
vo in ji poškodoval levo nogo. 55letnega
hlapca Franca Hrena z Dobrave pri Konj-
cah je v ponedeljek 8. t. m. zgrabila mila-
tina in mu ramesarila desnico. V Ga-
brovcu pri Vojniku je vrgla neka ženska
15letni posestnikovi hčerki Neži Starjevi
v prepri kamen v glavo in jo občutno po-
škodovala. Na Gomilskem je v torek 9. t.
m. zvečer neki fant napadel 15letnega de-
lavca Alojza Travnarja, ko se je vozil s
kolesom po cesti. Sunil je Travnarja s ko-
lesa, da si je občutno poškodoval levo no-
go. Vsi poškodovani se zdravijo v celjski
bolnici.

u. Za uslugo ga je ukradel. V torek po-
poldne se je pridružil posestniku Pušniku
iz Ljubi, ki vozi premoz v Celje, 23letni
sluga Dominik Koser iz Sp. Gašterja pri
Sv. Juriju v Slovenskih gorah. Pušnik
se je vračal s praznim vozom iz Celja do-
mov. Kmalu se je pojavil tudi bivši Puš-

nikov hlapec. Koser in hlapec sta prošla
Pušnika za delo. Pušnik se je domislil z
njima,

24. — Ocena izložb mariborskih trgovcev. Na pobudo gremija trgovcev v Mariboru in Slovenskega trgovskega društva je bilo za časa Mariborskega tedna razpisano nagradno tekmovanje trgovcev za učinkovito izložbeno okno. Priznati moramo, da se je mariborsko trgovstvo zelo potrudilo izložbo okno urediti. V nekaterih izložbah vidimo popolnoma novo, velemestno knjižnico, kar vzbuja med občinstvom, ki pred nekaterimi izložbami trumoma obstaja, mnogo zanimanja in občudovanja. Ocenjevalna komisija je imela težko stališče zaradi velikega obsega izložb, vendar je objektivno določila diplome, odnosno diplome z nagradami, ki so jih dobile naslednje trgovke: manufaktura: Franjo Majer (z nagrado), Ivan Preac (z nagrado), Tekstilna Büdefeldt, Anton Macun (z nagrado), Feliks Skrabl, Dolček in Marini (z nagrado), Karel Jančič (z nagrado) in Ivan Pregrad (z nagrado); konfekcija: Jakob Lah in Franjo Mastek; krzno: Ela Grantič; dežniki: Betka Lesnik; čevlji: Vilko Blatnik (z nagrado); torbarnstvo: Ivan Kravos; moda: Anton Paš in R. J. Turad; papir: Vilko Weigl (z nagrado); Heinz V. in Tiskovna zadruga; drogerija: Ivan Thur; parfumerija: Franc Weiler; nožarnstvo: Franc Tomaschitz; železnina: Pinter & Lenard in Rudolf Povh; steklo: Ivan Kovačič (z nagrado); pohištvo: E. Zelenka (z nagrado); urarij: Franjo Bureš in M. Hgerjev sin; kolonialna blago: Zdravko Anderle (z nagrado), Julio Meinl in Josip Klimar; delikatese: Ludovik Uhler; cvetlice: Filomena Wehl (z nagrado).

Gospodarstvo

K povišanju trošarin

Trošarina na električni tok
Kakor smo že včeraj med brzojavkami poročali, je bil v teku skupščinske razprave načrt zakona o spremembah trošarskega zakona nekoliko omiljen. Izmera nove trošarine na porabo električnega toka je nekoliko znižana, in sicer tako, da bo sedaj znašala pri toku za razsvetljavo 70 par na kilovatno uro (po prvotnem predlogu 1 Din), pri toku za pogon motorjev in za ostale instalacije pa je znižana od prvotnih 25 par na 10 par za kilovatno uro pri porabi do 1000 kilovatih ur na leto in 5 par pri porabi preko 1000 kilovatih ur na leto. Na tok, ki se rabi kot nekaka sirovina za elektrokemične in metalurške svrhe, se ta trošarina ne bo pogojevala, kar je zlasti važno za nadaljnje obratovanje tvornice za dušik v Rušah, ki pri sedanjih težkih borbi na svetovnem trgu dušika govorijo ne bi prenesla takega obremenitve. Na drugi strani pa je treba omeniti, da je bila trošarina na porabo električnega toka prvotno mišljena kot nadomestilo za trošarina na električne žarnice, sedaj pa naj trošarina na električne žarnice ostane poleg trošarine na porabo električnega toka. Vrh tega se črta doložba glede oprostitve od trošarine za pogonski tok iz lastnih naprav.

Izmera obremenitve
Ze včeraj smo omenili, da bo podvojitev davka na poslovi promet v prvi vrsti obremenila Slovenijo, kajti od skupnega donosa tega davka, kolikor se pobere v notranjosti države, odpade na Slovenijo nič manj kakor 30 odstotkov, ker se v drugih pokrajinah ne pobira v redu in ločno po zakonu. Naključje je hotelo, da bo tudi drugi pomembni zakon, ki naj omogoči državi večje dohodke, zadel mnogo težje one pokrajine, kjer je elektrifikacija dosegla večji razmah, in to je predvsem dravsko banovino, ki porabi približno eno tretjino vsakega toka, proizvedenega v naši državi, tako da bo morala tudi v tem primeru Slovenija prispevati približno eno tretjino.

Kolikor nova trošarina obremenjuje razsvetljavo, stvar ne bi bila tako občutna, če bi se istočasno povečale tudi trošarine na ostale vrste razsvetljave. Tako pa bo trošarina na električni tok precejšnja ovira za nadaljnji razvoj elektrifikacije v državi in tudi v tem pogledu boli enostranska obremenitev. Ker imajo vsi narodnemu predstavništvu predloženi davčni zakoni edino namen, pomagati državi v trenutni težki finančni stiski, zato moramo vsekakor pričakovati, da bo ta davčna oblika, ki bolj enostransko obremenjuje nekatere pokrajine, ne, takoj zopet ukinitvena, čim se bo stanje naših državnih financ obrnilo na bolje.

Finančne efekta nove trošarine na porabo električnega toka ne moremo zaenkrat oceniti, ker nimamo na razpolago niti približnih podatkov o tem, koliko električnega toka se v naši državi, odnosno banovini porabi za razsvetljavo in koliko za pogon. Samo za Ljubljano lahko navedemo naslednje številke. Doslej je znašala občinska cena električnega toka za razsvetljavo 5 Din za kilovatno uro. Po uveljavljenju trošarine pa se bo tok podražil na 5,70 Din za kilovatno uro. Ljubljana porabi okrog 2.300.000 kilovatih ur za privatno razsvetljavo in bo torej trošarina znašala približno 1 milijon 600.000 Din na leto.

Tudi obremenitev toka za pogon ni tako neznatna kakor se vidi na prvi pogled, zlasti ker se v pogonskem gospodarstvu porabi razmeroma neprimerno večje količine toka kakor za razsvetljavo. Za primer naj navedemo, da porabi tvornica za dušik v Rušah skoro polovico vsakega toka, proizvedenega v dravski banovini. Pogonski tok pa je seveda tudi neprimerno cenejši kakor tok za razsvetljavo in znaša cena v holi industrijskih delih dravske banovine tudi za manjše obrate večinoma manj kakor 1 Din za kilovatno uro. Večji obrati pa imajo seveda izjemne cene. Pri ceni 80 par za kilovatno uro pogonskega toka pomeni trošarina 10 par na kilovatno uro že 12,5% povišanje stroškov za električni pogon, trošarina od 5 par pa 6% povišanje stroškov. Čim nižja je seveda cena, tem višji je odstotni delež povišanja stroškov. Ker znaša pri povprečnem ceni 5 Din za kilovatno uro toka za razsvetljavo trošarina približno 14%, je iz gotovih primerov razvidno, da obremenitev pogona toka s trošarino v odstotnem razmerju ne bo mnogo manjša kakor obremenitev toka za razsvetljavo, čeprav je tarifa precej nižja. Vsekakor bi bilo mnogo pravičnejše, da bi se trošarina na porabo električnega toka računala v odstotkih odškodnine, ki se plača za porabo toka, kakor na da se odmerja od kilovadne ura

Mnenje strokovnih krogov
Če računamo, da bo trošarina na tok za razsvetljavo obremenila v dravski banovini le 40 milijonov kilovatih ur, bo obreme-

do). Morda bo tu in tam zamera, da niso prišli v poštev eni ali drugi, vendar ni obupati, ker se pa mora slediti toku časa in se prilagoditi okusu modernega stila izlaganja blaga v izložbe. Večina mariborskega trgovstva je še vedno mnenja, da mora biti v izložbi vse, kar se nabala v trgovini. Tudi se je opazilo pri nekaterih manufakturih pri aranžiranju izložb kvarjenje blaga, kar se je moralo pri oceni tudi upoštevati. Izložbe morajo biti aranžirane tako, da se z malo predmeti napravi izložba kar najokusnejša in da se pri tem blago ne kvari. — Gornje diplome in nagrade bodo razdeljene na izrednem občnem zboru gremija trgovcev 27. t. m. v spodnji dvorani hotela »Orla«.

a — Huda nesreča. V tovarni »Mirme« je predvčerajšnjim zadela huda nesreča 29-letnega delavca Alojzija Beigotta, ki mu je na mokrih tleh spodrsnilo in je padel v kotel, v katerem je vrel sirup. Pri tem je dobil nevarne opekline po vsem životu. Z reševalnim avtomobilom so ga odpeljali v bolnišnico.

a — Žena mu je zbežala. Na policiji se je zglasil železničar France H. s Ptujске ceste in prijavil, da mu je pobegnila žena. S seboj je vzela 10letno hčerko Katico in odnesla nekaj obleke in perila.

a — V Ranči so napadli fantje. Je priletnega minarja Franceta Moma, ko je spal na skednju. Obdelali so ga z noži in mu prizadejali tri nevarne vbode na desni strani prsi.

nitev že samo iz tega naslova znašala 28 milijonov Din. Pa ne samo zaradi višine obremenitve, tudi iz drugih razlogov je ta način obdavčenja zelo neprimeren. V ponedeljek je zagrebški klub strojnih in elektrotehničnih inženjerjev sklical zaradi zakonskega predloga o trošarini na električni tok posebno konferenco, ki so ji prisostvovali predstavniki Udruga inženjerjev, Saveza Industrijev, Saveza električnih central savske banovine in komisije za elektrifikacijo savske banovine, ki je poslala na pristojna mesta obširno resolucijo glede trošarine, ki jo objavlja včerajšnji »Jugoslovanski Lloyd«. Ta resolucija najprej poudarja ogromno važnost pospešene elektrifikacije za gospodarski napredek naše države. Zato so tudi strokovni krogi vedno zahtevali, da se čim prej izda zakon o elektrifikaciji, ki naj vsebuje uspešne odločbe za podpiranje racionalnega gospodarstva po vzorcu drugih naprednih držav. Toda namesto zakona o podpiranju električnega gospodarstva je bil Narodni skupščini predložen zakonski načrt, ki ograža tudi sedanjim razmerom lep uspeh privatne inicijative na polju električnega gospodarstva. V podrobnostih navedena resolucija med drugim, da izmera trošarine zlasti ne upošteva prodajnih cen za električni tok. Zato bo tak sistem povzročil, da bodo v odstotnem razmerju težje obremenjene električne centrale, ki so racionalizirale svoj pogon in so si tako ustvarile možnost, da ceneje prodajajo tok, nego zaostale centrale, ki prodajajo tok po visoki ceni. Tak način obremenitve je z narodno-gospodarskega stališča pogrešen in kvar.

Resolucija nadalje ugotavlja, da ni upravičeno nalagati na električni tok davčino, ker se na ta način ovira razvoj te najpomembnejše oblike prenosa energije. Zakonski načrt kaže znake forsirane nujnosti tudi v posameznih tehničnih določbah (glede odvajanja toka v posameznih primerih preko posebnih števec, kar pogosto ni izvedljivo brez večjih investicij). Resolucija v celoti zavrača zakonski načrt. Le če je uvedba te trošarine glede na stanje državnih financ neizbežna, potem naj se obremenjuje le trošarina na hišno razsvetljavo do največ 10% cene, doim obremenitev pogonskega toka in toka za razsvetljavo obratov ne bi smela presegati 2,5% faktuorne zneska odškodnine.

Trošarina na sladkor
Glede trošarine na sladkor smo tudi že včeraj omenili, da se ima po spremembi zakonskega načrta v narodni skupščini povišati ta trošarina tako, da bi znašala povišanje pri kristalnem sladkorju 1,25 Din (od 6,25 na 7,50 Din pri kg) pri kockastem sladkorju pa 1,50 (od 6,55 na 8,05 Din pri kilogramu). Pri tem pa je narodna skupščina odločila, da mora od tega povišanja nositi industrija 65 odn. 76 par, tako da se bo kristalni sladkor podražil za 60 par, kockasti pa za 75 par pri kg. Da industrija ne bi mogla vsega prevažati na konsumenten, določa spremenjeni zakonski načrt, da veljajo za to spremembo trošarine določbe zakona o ureditvi cen sladkorju od 26. septembra 1931., ki vsebuje stroge kazni za primer, da bi tvornice v večji meri podražile sladkor.

Stanje Narodne banke
V izkazu Narodne banke od 8. t. m. ni opaziti večjih sprememb. Podlaga, ki se je v zadnjem izkazu poročala za 17,5 milijona Din, je v novem izkazu popustila za 3 na 1978,8 milijona Din. Tudi posojila (menična in lombardna), ki so v zadnji četrtini julija narasla za 81,4 milijona Din, se v prvi četrtini avgusta niso nadalje dvignila in kažejo malenkostno nazadovanje za 0,6 na 2396,9 milijona Din. Ostale postavke med aktivami ne kažejo bistvenih sprememb.

Obtok bankovcev se je povečal za 17,4 na 4872,5 milijona Din, vendar je za skoro 200 milijonov Din manjši nego lani ob tem času. Povečanje obtoka pa je v celoti pripadalo le zmanjšanju žirovni obveznosti. Obveznosti na pokaz so namreč nazadovale za 25 na 603,5 milijona Din; predvsem zaradi tega, ker so denarni zavodi nadalje pretvorili del svojih žirovni naložb v bone Narodne banke in se je zaradi tega postavka obveznosti z rokom nadalje dvignila za 12,6 na 1416,4 milijona Din.

Razmerje kritja je ostalo skoro povsem nespremenjeno. Kritje obtoka in obveznosti na pokaz v zlatu in devizah znaša 36,13% (zadnji izkaz 36,14%), v samem zlatu pa 32,19% (32,14%).

Stanje na dan 8. t. m. je bilo naslednje (v milijonih Din): v oklepajih razlike nasproti stanju ob koncu julija): aktiva: rodlaga 1978,8 (— 3,0), od tega v zlatu 1762,8 (—),

v valutah 0,6 (— 0,2), v devizah 215,4 (— 2,8); posojila na menice 2011,8 (— 0,6); lombard 355,1 (—); stari dolg države 1807,9 (+ 0,1); začasní avans gl. drž. blaginje 600 (—); pasiva: obtok bankovcev 4872,5 (+ 17,4); obveznosti na pokaz 603,5 (— 25), od tega nasproti državi 4,2 (+ 1,5), po žirovni računih 490 (— 44,5), po raznih računih (žir. vloge drž. gosp. podjetij) 169,3 (+ 18); obveznosti z rokom 1416,4 (+ 12,6).

Insolvence v juliju

Državni statistični urad je pravkar objavil podatke o številu konkurzov in poravnanih v letošnjem juliju. V tem mesecu je bilo zabeleženih 53 konkurzov (lani v juliju 49) in 108 poravnanih postopani (lani 55), tako da smo imeli vsega 161 insolvente (lani 104) nasproti 169, 154, 164, 210, 209 in 185 v predhodnih 6 mesecih tega leta. V dravski banovini je bilo ta mesec 8 konkurzov (lani 5) in 19 poravnanih postopani (lani 7), torej skupaj 27 insolvente (lani 12). V ostalih banovinah je bilo zabeleženih naslednje število insolventov: vdravska banovina 12 (lansko leto 6); vrbaska 8 (2), drinska 14 (7), dunavska 24 (31), zetska 3 (2), moravska 6 (6), primorska 11 (4), savska 46 (27), Beograd 10 (7). Insolvence so se v vseh banovinah pomnožile in v dunavski banovini ne, kjer pa je bil že lani insolventni val zelo občuten.

Skupaj je bilo v prvih 7 mesecih t. l. zabeleženih v naši državi 1245 insolventov, in sicer 477 konkurzov in 768 poravnanih postopani. Narasčanje insolventov nam kažejo naslednje številke, ki se nanašajo na prvih 7 mesecev zadnjih treh let:

	kon-	poravnanih	skupaj
jan.-julij	kurzov	postopanih	
1930	443	66	509
1931	288	498	786
1932	477	768	1245

Število insolventov je letos 1 1/2 krat večje nego pred dvema letoma. Zanimivo so tudi številke za dravsko banovino. Letos smo imeli v dravski banovini že 174 insolvente nasproti 97 v istem razdobju lanskega leta, in sicer 55 konkurzov (lani 44) in 119 poravnanih postopani (lani 53).

Eno leto dela Hmeljarske prodajne zadruge

Zalec, 9. avgusta.
Po večmesečnih pripravah je uresničila lansko letoletje pečica delavnih hmeljarjev dolgoletno težnjo vse doline po lastni prodajni zadruzi. Mnogo ovir je bilo treba premostiti in premagati nebroj resničnih in podtakničnih predsodkov. Toda pokretniki niso omagali.

Lani je začela zadruza s skromnim vidnim delom, ko je otvorila za svoje člane vzorčni hmeljaki selem v Zalecu. Početno nezaupanje hmeljske trgovine se je kmalu poleglo, ker so tuji kupci videli, da zadruza ne dela nobenih ovir realni trgovini, temveč jo povzroča podpira. saj ji je pomagala boš z vzorčnim sejmom do naglega kritja potrebnih količin izbranega blaga. Tudi hmeljarjem je dala zadruza poguma v teh hudih dneh in zato ni bilo lani pomembnejšega ponujanja kakor v prejšnjih letih. Zadruza je zelo olajšala svojim članom prodajo in je prav ugodno vplivala na splošen potek prodaje in kolebanje cen. Dočim smo druga leta dosegli komaj četrtino žateške cene, so se lani cene razvijale prav po položaju na svetovnem trgu in so se gibale celo nad svetovno pariteto. Vsem, ki so imeli blago na seimu, je preskrbea zadruza v najugodnejšem trenutku prodala po najvišjih sezonskih cenah, ki so se plačevale v lanskem letu. V prvem letu je posredovala zadruza prodajo več sto metrskih stovov. Od več strani so bila zadruzi ponujana zastopstva veletrgovin iz inozemstva, ki jih je pa ta odklonila, ker bi to znalo posebno v početku motili priroden razvoj zadružnega dela.

Poleg tega vidnega dela je izvršila zadruza zelo važno in obširno posredovanje za naš hmelj zlasti v tistih krajih inozemstva, kjer je bil dosežak še neznan. Večletno opazovanje, da je mečen v Savinjski dolini zelo dobro uspeva, so naglala zadruzo k poizkusu s pridelovanjem pivovarskega ječmena, ki ga naša pivovarska industrija še vedno v velikih množinah uvažja iz inozemstva. Poizkusi so kvantitativno zelo dobro uspeli in bo poslala zadruza vzorce v strokovno analizo. Če bo ta potrdila pričakovano odličnost pridelka, bo zadruza pričela s širjenjem te važne kulture po dolini.

Občni zbor, ki se je pod vodstvom načelnika g. Miheliča sestal preteklo nedeljo, je bil prav zadovoljen z delovanjem zadruge in je soglasno sklenil, naj zadruza vztraja tudi v bodoče in uspešno deluje za prosja našega hmeljarstva. Prvo leto je štela zadruza 59 članov. Vztrajno in smotreno delo njenih voditeljev pa bo, kakor za gotovo upamo, pritegnilo še nove zadružnike pod nieno okrilje, da bo nastala iz nie tako v nekaj letih osrednja vnovčevalna zadruza za vse kmetijske pridelke doline, ki bo usmerjala tudi pridelovanje ter varovala naše gospodarje pred nepremišljenim zaletništvom.

Gospodarske vesti

— V trgovinski register so se vpisale nastopne tvrdke: Avtomatični buffet »Daj-dame, družba z o. z. v Ljubljani (osnovna glavica 50.000 Din); poslov. Oset Fr., trgovec, Sv. Peter v Savinjski dolini; Julij Zupan, trgovec, Ljubljana; »Rafinerija dragih kovin, družba z o. z. v Ljubljani, Ilirska ulica 36 (osnovna glavica 20.000 Din); poslov. dr. inž. Robert Pavlin, Ljubljana; I. Andlovic, trgovina z vrvarskimi izdelki, Ljubljana; Valentin Dežman, trgovina z leso, Lincevo pri Radovljici.

— V likvidaciji je bila Prva jugoslovenska lesna industrija, družba z o. z. v Celju.

— V zadružni register sta se vpisali: Zadružna elektrarna v Pirničah, r. z. o. z. in Samopomoč učiteljskih otrok v Ljubljani, r. z. o. z.

— Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 1200 kg bučnega olja, 2400 kg riža, 600 kg kave in 20.000 kg pšenice moka. Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave raznega železa in pločevine ter materiala za popraviljanje avtomobilov. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

— Dobave. Direk. drž. rudnika Velenje sprejema do 18. t. m. ponudbe glede 100 komadov hrastovih pragov; direkcija državnega rudnika Kreka pa do 23. t. m. glede dobave krovne lepence. Dne 10. avgusta se bo vršila pri upravi Zavoda za izdelavo, oblažil za vojsko v Beogradu licitacija glede dobave 400 komadov vojaških pokrival. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

— Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 600 kg cikorijske, 2400 kg svinjske masti, 3600 kg koruznega zdroba in 1200 kg terpeninovnega mila za pranje. Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave ključev za matice, francoskih ključev, klešč za cevi itd., glede dobave električnega materiala in vijakov z maticami. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

11. avgusta.

Na ljubljanski borzi so devizni tečajji ostali danes v glavnem nespremenjeni. Deviza London se je ponovno nekoliko okrepila. Od ostalih deviz sta se za malenkost okrepili devizi Berlin in Amsterdam.

Na zagrebškem efektornem tržišču je Vojna škoda po zadnjem močnejšem dvigu dana nekoliko popuščala. Za kaso se je trgovala po 210, 207, 205 in 203, za avgust pa je bila zaključena po 203, 7% Blairovo posojilo pa je nadalje čvrsto in se je trgovalo po 41,50, 41,25, 41,75 in 42, dočim je bil v 8% Blairovom posojilu zabeležen zaključek po 45. Promet je bil še v begluških obveznicah po 33 in 34.

Devize.

Ljubljana Amsterdam 2290,96 — 2302,32, Berlin 1852,08 — 1862,88, Bruselj 789,41 do 798,35, Curih 1108,35 — 1113,85, London 198,64 — 200,24, Newyork 5666,59 — 5694,85, Pariz 222,92 — 224,04, Praga 168,28 do 169,09, Trst 290,46 — 292,86.

Zagreb. Amsterdam 2290,96 — 2302,32, Berlin 1852,08 — 1862,88, Bruselj 789,41 do 798,35, London 198,64 — 200,24, Milan 280,46 — 292,86, Newyork ček 5666,59 do 5694,85, Newyork kabel 5688,59 — 5716,85, Pariz 222,92 — 224,04, Praga 168,28 do 169,09, Curih 1108,35 — 1113,85.

Curih. Pariz 20,1125, London 17,93, Newyork 513,25, Bruselj 71,225, Milan 26,25, Madrid 41,25, Amsterdam 206,70, Berlin 122,175, Stockholm 92, Oslo 89,75, København 95,75, Sofija 8,73, Praga 15,18, Varšava 57,65, Bukarešta 3,05.

Effekti.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 203 — 204, za avgust 203 — 204, za septembar 206 bl., za december 197 — 200, 7% investicijsko 49 den., 4% agrarne 25 den., 6% begluške 34 — 35, 7% Blair 41,625 — 42, 8% Blair 45 — 48, 7% Drž. hipoteke, banka 48 — 48; bančne vrednote: Narodna banka 4400 den., Priv. agrarna banka 212 — 216.

Beograd. Vojna škoda 205, 200 zaklj., 7% investicijsko 50 zaklj., 6% begluške 33, 34,75 zaklj., 7% Blair 41,25 zaklj., Narodna banka 4300 den., Priv. agrarna banka 220, 215 zaklj.

Dunaj. Dunaj - Sava - Jadran 13, Staatsseelbahngesell. 14,80, Trbovlje 17,60, Alpina-Montan. 8,95, Seferana 25.

Blagovna tržišča

ZITO.

+ Novosadska blagovna borza (11. t. m.) Tendence milačna. Promet 32 vagonov. — Pšenica: baška, okolična Novi Sad, srednje baška in gornjebaška, 79 kg ter baška, okolična Sombor, 78 kg 152,50 — 157,50; baška, ladja Tisa, 79 kg 157,50 — 162,50; baška, potiska, 79 kg 155 — 160; gornjebaška 150 — 155; banatska, pariteta Vršac, 78 kg 147,50 — 152,50; baška, sremska, nova 76 kg 142,50 — 147,50; banatska, nova, 76 kg 140 — 145; baška, ladja Tisa, nova, 76 kg 147,50 — 152,50; baška, sremski, novi 115 — 120, Koruza: baška 114 — 116; okolična Sombor 115 — 117; banatska 111 do 113; sremska 118 — 120; sremska, pariteta Sid 118 — 120, Moka: baška, banatska »0« in »0« 240 — 255; »2« 220 — 230; »3« 200 — 210; »6« 185 — 190; »7« 150 — 155; »8« 100 — 105, Otrubi: baški, sremski, banatski 75 — 80.

+ Ljubljanska borza (11. avgusta). Tendence za žito mirna. Zaključkov ni bilo. — Nudi se pšenica (slov post.) no mlevski tarifi, plačljivo v 30 dneh): slavonska, okolična Sombor, 79 kg po 205 — 210, potiska, 80 kg po 215 — 217,50; moka: baška »0« franko Ljubljana, plačljivo v 30 dneh po 315 — 320, banatska po 335 do 340; koruza (slovenska postaja), plačljivo v 30 dneh): baška, po mlevski voznihi po 179 do 172,50; pri navadni voznihi po 175 do 177,50.

Tatvine in vlomi na deželi

Ljubljana, 11. avgusta

Orožniško poveljstvo v Ljubljani in druga varnostna oblastva so prejela v zadnjem času iz raznih krajev poročila, da se množijo prav drzni vlomi in tatvine.

Veterar ponosi je udri neznan potepuh v trgovino Ivana Groseka v Trebnjem ter odnesel okrog 1000 komadov raznih cigaret, par kilogramov tobaka, več metrov različnega manufakturnega blaga ter okrog 5000 Din gotovine. Škoda znaša okrog 7000 Din.

V okolici Mokronoga se je pojavil pred nekaj dnevi svojih 26 let star možki, oblečen v sivo ponošeno obleko s sporno čepico na glavi. Pri ljudeh se je izdal za tesarskega pomočnika, doma iz okolice Velikih Lašč. Ponosi se je pripeljal v Gornje Zabukovje, nato pa v dopolninskih urah vnil v hišo Jožeta Kafola. Odnesele je dokajšen plen. Prisvojil si je zlato uro z verzičjo, dvocevno lovsko puško, nekaj avstrijskega denarja in pa nekaj čekov za zavarovanje delavcev. Poleg tega je odnesel tudi Kafolov orožni list. Po tatvini je izginil kakor kafa in ga ni več videti v tamošnjih krajih.

V Čatežu je bil okraden posestnik Josip Tomše. Nekdo se je splazil v njegovo skupno hišo ter mu odnesel dve kompletni konjski opremi, obiti z medenastimi ploščicami v skupni vrednosti 2000 Din. Dalje je bilo te dni vilmjeno tudi v hišo posestnika Andreja Valentičevca v Brinju. Tam se je potepal neki 24letni mladenič srednje postave, kodrastih in nazaj česanih las, temnega obraza oblečen v precej ponošeno obleko. Fant je iz Valentičeve omare odnesel nekaj nad 500 Din gotovine in pa več raznih drugih vrednot.

Tatovi in vlomi tudi na Bledu ne poudarjajo. Pred nekaj dnevi se je vthotapil drzen svedrovec v drugo nadstropje hotela »Astorije«, kjer je vdril v tri sobe ter odnesel letovišarja Stranku Vujaškoviču zlato starinsko verzičjo z obeskom sv. Jurja, starinsko zlato brobo z čijamanom in še par dragocenosti v vrednosti 5150 Din. V sobi Georga Hemma je ukradel možko spalno obleko, nekaj ženske obleke, več toaletnih potrebščin ter razne druge predmete v vrednosti okrog 1000 Din. Na škodo Grete Schwarzowe je ukradel nekaj obleke in toaletnih potrebščin v vrednosti 1200 Din. Teh tatvin je osumljen neki 33letni precej zagorelega, gladko obrtrega obraza. Mož je prej beračil po hotelu.

„Vzdržnost je veselje nad rečmi, ki jih ne dobivamo...“

pove Wilhelm Busch. — Časi se spreminjajo. Znanost ter tehnika sta nam v maribor napravlili vzdržnost v veselje. Na pr. pri kavi. Čeprav se moramo vzdržati kofeina zaradi njegovih dražljivih učinkov na srce in živce, smemo vendarle piti pristo, krasno kavo, — namreč kofeina pristo kavo Hag. Kava Hag je zajamčeno neškodljiva in nudi največji užitek. Ako ne želite prizanašati svojemu zdravju, izberite si po pametnem prevdaraku kavo Hag! Vsaka dobrega trgovina z živili jo ima; tudi v hotelu in kavarni se na željo servira.

Pred kmetskim slavljem na Krškem polju

Krško, 10. avgusta.
Samo par dni nas še loči od velikega kmetskega praznika na zgodovinskem Krškem polju. V nedeljo bo ob 8. otvoritev živinske razstave in nato premovanje konj in goveje živine. Do 12. se zberejo slavnostne skupine konjenikov, narodnih noš peš in na okrašenih vozovih v drevoredu pri župni cerkvi v Krškem. Spreved krene opoldne iz Krškega skozi Leskovec na Krško polje, kjer bo ob 14. otvorjen kmetski tabor, na katerem bodo govorili g. ministra Ivan Pucelj in dr. Albert Kramer, domači poslanec Alojzij Drmelj in več poslancev iz ostalih delov države. Ob 15. se prične konjske dirke, katerim se udeležijo konjereji iz vse dravske banovine, takoj nato pa bo sledila kolesarska dirka. Vstopnina na razstavo, veselilni prostor in dirko za vsa dan je 3 Din. Na Krško polje bodo vozili tudi vozovi, avtobusi in avtomobili po že dogovorjeni nizki ceni. Po dirkah se bo razvila velika ljudska veselica.

Ker imajo kmetje v okolici še preneč dogrega rdečega in belega vina na prodaj in to iz znanih vinskih goric Trške gore, Triljave, Drenovca in od drugod, bodo na veselilnem prostoru pripravili tudi vinsko razstavo, kjer bodo interesentom po kušnje na razpolago. Železniške zvezve so prav ugodne in je posetnikom omogočeno da že v jutranjih in dopoldans

Iz življenja in sveta

„Pojdite za mesec dni na brezplačni dopust“

Newyorški župan Jimmy Walker je imel v ameriškem radiu govor, v katerem je opozarjal na silne gospodarske težave ameriških mest, ki imajo prazne blagajne. Pozval je magistratno uradništvo, naj nastopi enomesečen brezplačni dopust, kar bi prineslo blagajni prihodek poldruga milijarde Din.

Zehanje je dihanje

Znanost, kakor za marsikakšno drugo vsakdanjost našega življenja, tudi za zehanje se ni našla dokončne razlage. Ena naj-novejših teorij je ta, da je zehanje kakor pretegotovanje refleksno gibanje, ki mu je namen spravit kri iz odvodnih žil v do-vodne zaradi boljšega krvnega obtoka v možganih. Zehali in pretegotovali bi se to-rej tedaj, kadar nastopi v možganih po-manjkanje krvi, ki ga je treba odpraviti.

Tej teoriji ugovarja dejstvo, da se mož-gani baš v spanju bolj napolnijo s krvjo in zehanje bi tedaj spanje pospeševalo, a ne odpravljalno zaspanost. Sploh je veliko vprašanje, da-li zehamo, da preženemo utrujenost, ali pa zato, ker smo trudni.

Prof. Albrecht Peiper je tu nastopil z novo razlago. Po njem je zehanje samo ne-ka vrsta dihanja, in sicer nižja in razvojno zgodovinsko primitivnejša vrsta dihanja. Da je temu tako, dokazuje že dejstvo, da prezgodaj rojeni očitno zehajo. Na tej stopnji pa delovanje velikih možganov še ne pride v poštev in center zehanja tedaj ne more biti v teh možganih. Zehanje in pretegotovanje je razširjeno med vsemi se-salci in pticami, glede plazilcev in rib ne

vemo še natančneje.

Po Peiperjevem naziranju je zehalni center del dihalnega centra kakor hialtal-ni in goltalni ali hialtalni center, ki je bil prvotno z dihalnim ozko zvezan, kar do-kazuje nižje živali, ki dihaajo s tem, da goltnejo. A tudi zehanje se konča z golt-nim gibom, kar kaže na medsebojne ozke zveze.

Hlastranje je najnižja oblika dihanja pri človeku in lahko nastopi kot nekako diha-nje za silo — n. pr. pri umirajočih, ki jim dihalni center ne deluje več. In tako na-stopa tudi zehanje kot pomožno dihanje, kadar se pravi dihalni center utruji. Čim pa se je sprožil, nastopi ovira, ki ga za-držuje v normalnem stanju, in nastopi običajna oblika dihanja.

Odrasel človek lahko poljubno sproži ze-halni refleks, a ne zaporedoma, temveč po nekem določenem, kratkem preledku. Potemtakem je zehanje samo posledica utrujenosti, a brez vsakega učinka na te-lo, in nadomešča za kratek čas pravo di-hanje kot njegova nižja stopnja.

Če ta teorija v vsem drži, to bo treba še dokazati.

Odprava sibirskega mraza

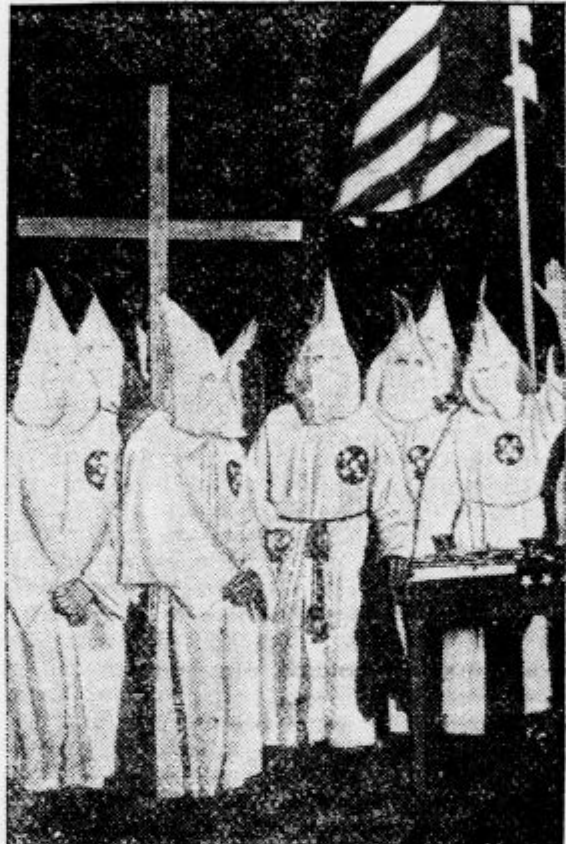
Zalivski tok teče, kakor znano, mimo skandinavske obale in se potem obrne pro-ti južnemu delu Nove zemlje. Tu se sreča z enim najbolj mrzlih morskimi tokovi na svetu, ki izvira iz Karaškega morja. In tu se neha tudi vpliv toplega zalivskega to-ka.

Kakor poročajo sedaj ruski listi, pa bo-če inženjer Avdejev zavezati mrzli tok ob Karaških vratih z velikim jezo, na kar bi zalivski tok imel prost prehod do se-verne sibirske obale. Posledica tega bi bila ta, da bi se temperatura v teh krajih zna-tno zvišala, kar bi pospešilo še s tem, da bi usmerili reke, ki tečejo s svojo relativno toplo vodo v Karaško morje, v južnejše močvirnate kraje. Z zvišanjem tempera-ture bi pridobili mnogo rodovitnega ozem-lja, ki je danes brez koristi. Avdejev misli, da je njegov načrt tehnično razmeroma lahko izvedljiv.

Največje evropsko letalo

V Berlinu pričakujejo prihodnje do-prihod največjega evropskega celinskega leta-la »ANT 14«, ki je last sovjetske Unije in ima prostora za 40 oseb. Aeroplan je opremljen s petimi stroji in lahko doseže brzino do 180 km na uro. Med posebnosti tega letala spada radio-naprava za preje-manje in oddajanje vesti ter posebni pri-pravi za nočne plete in za letanje v meg-lji. Rusija izdeluje tovrstna letala že v se-rijah. Odločeno je, da bodo oskrbovala vožnje na progi Moskva—Vladivostok, ki znaša 10.000 km dolžine. Ko bo ovrjena ta zračna črta, bo vzpostavljena najhitrej-ša prometna zveza med zapadno Evropo in Daljnim vzhodom.

Konec Ku Klux Klana

Ameriška ustrahovalna organizacija Ku Klux Klan, ki je imela še l. 1925 devet mi-lionov privržencev, je popolnoma propadla. Njen vodja Clarke je v norišnici, mistični vitezi pa so se po nočnem sestanku, ki ga je zjel fotograf na zgornji sliki, razšli

Univerzitetne četrti

Pariz prednjači v Evropi s svojimi viso-koškimi napravami in po njegovem vzoru gradijo zdaj vseučiliške četrti tudi na Masarykovi univerzi in na Tehnični visoki šoli v Brnu ter na Komenskega univerzi v Bratislavi. Brno dobi poleg tega poseben »Akademski trg« z univerzitetno knjižni-co ter poslopja za medicinsko kliniko. Vse te zgradbe bodo stale v neposredni so-seščini.

Poročila iz stratosfere

V nekaj dneh se bo dvignil prof. Piccard iz Düben-dorfa pri Curihi k novemu vzletu v stratosfero.

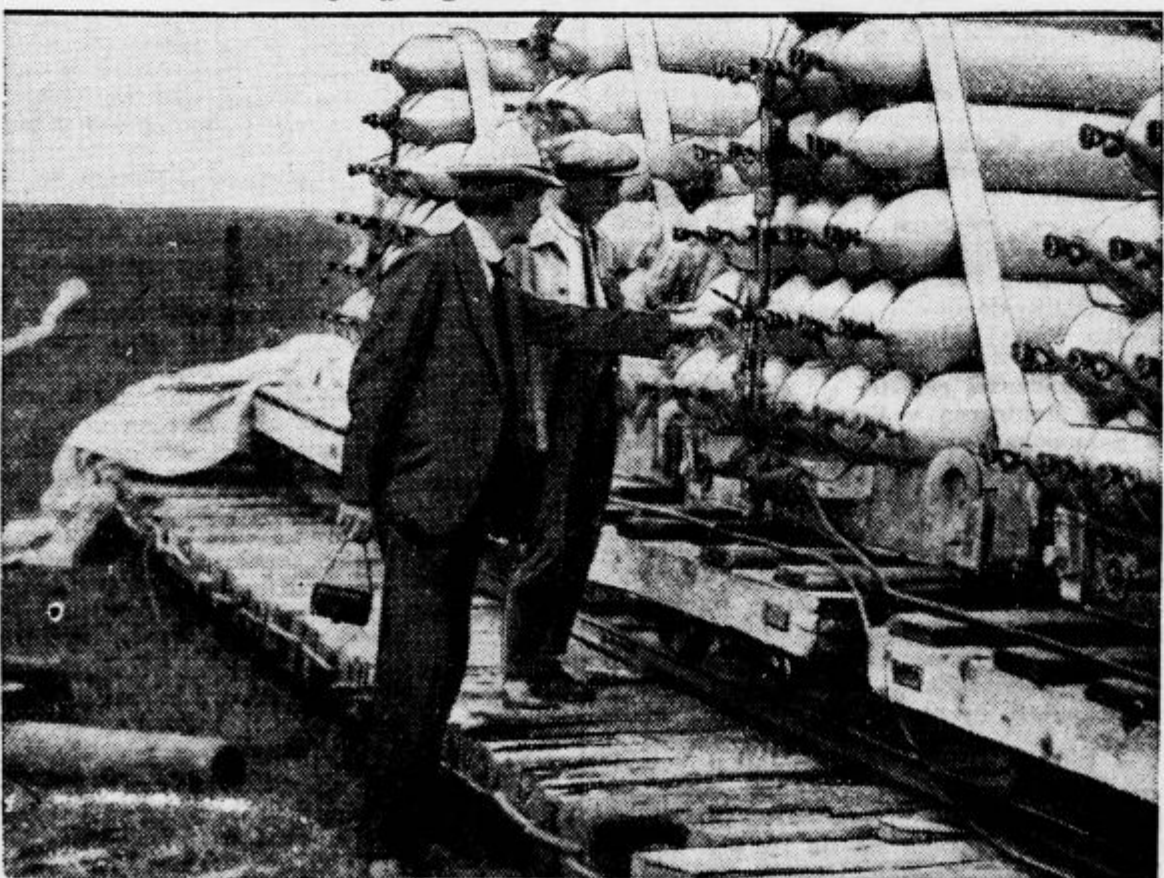
Kot edini v Jugoslaviji smo si na podlagi pogodbe z učenjakom pridobili pravico priobčiti tri njegova izvirna poročila, od katerih bo vsako obsegalo kakih 1500 besed.

Prvo poročilo bo vsebovalo izveček iz dnevnika, ki ga bo pisal prof. Piccard med svojim vzletom v stra-tosfero. Drugo in tretje poročilo pa bo vsebovalo znan-stvene rezultate novega vzleta v stratosfero. Prvo po-ročilo bo odposlal učenjak takoj po svojem povratku na zemljo.

Uredništvo tedenske revije
»ŽIVLJENJE IN SVET«

Revija se narača v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 5, in stane mesečno samo 8 Din.

Zadnje priprave za Piccardov vzlet

Prof. Piccard pregleduje na letališču Dübendorfu pri Curihi posode vodika, s katerim bodo napolnili njegov balon, preden se bo dvignil v stratosfero. Curiški meteo-rološki zavod je opozoril učenjaka, da mu grozi od 10. do 14. avgusta v višini nad 16.000 m trčenje z meteoriti Perzeidov

K predstoječi preosnovi nemške vlade

v. Papen

general v. Schleicher

Hitler

Pravkar izšla številka ilustrovane tedenske revije

»ŽIVLJENJE IN SVET«

vsebuje naslednje zanimivosti:

H. SMREKAR: — 40° C v senci
OPAZOVANJE ZRAČNEGA PRI-TISKA (Dr. Oskar Reya)
TELO IN PODNEBJE (s slikami)
VIHAR V KOLONIJI (Dr. Ivan Lah — z ilustracijami Fr. Škodlarja)
ODKOD RAZLIČNO STARANJE ŽENSK IN MOŠKIH
OSKAR DEV †
JAPONSKA V SLIKI IN BESEDI
SLIKE IZ ŽIVLJENJA IN SVETA
BEDAKOVA OSVETA (Iv. Podražaj)
S SUSAKA V AFRIKO (Dr. Stanko Jug — s slikami)
MEDNARODNO POLARNO LETO 1932—33 (s sliko)

SMOTER NOVEGA PICCARDOVE-GA VZLETA (s sliko)
ZANIMIVE NAJDBE V GAZI (s sliko)
ČLOVEK IN DOM (Praktično urejene kuhinje — s sliko)
TRI MINUTE POTOVANJA (Quebec, kočček stare Francije v Kanadi — s sliko)
POTOČEK (G. Tyroller — lesorez)
ZNAMKE PRIPOVEDUJEJO (najbolj znani samec na svetu — s sliko)
ŠAH
ANEKDOTA
ŽEN IN GOSPODIN JE ZMEROM MANJ
HUMOR (Adamson)

»ŽIVLJENJE IN SVET« se narača v Ljubljani, Knafljeva ulica 5. — Posamezne številke 2 Din po vseh trafikah

Vsak las pove tvojo starost

Chicaški kriminalog dr. E. Carleton Hood je napravil senzacionalno odkritje. S skrbnimi mikroskopskimi preiskavami je dognal, da ima vsak človeški las kroge, ki izdajajo njih starost kakor letnice pri drevesih. Krogi nastajajo med rastjo las, ki ni enakomerna, ampak »ako rekoč sunko-

vita. Čim starejša oseba, tem počasnejša je rast; in stari ljudje imajo seveda več krogov na laseh nego mladi. Hood je ugo-tovil, da ima las 20letnika na vsako deseti-tniko milimetra šest krogov, las 40letnika pa dvanajst. Poskusi so pokazali, da je ta starostni simptom zelo zanesljiv.

Toda dr. Hood hoče s posameznim lasom v roki še ugotovljati, koliko časa je že preteklo, od kar si je dala kakšna oseba ostrici lase, da 4 kadi in pije, kako se če-še itd. Če se mu to posreči, bo imela kri-minalistika velik dobiček, kajti zločinec lahko ostavi kraj zločina brez prstnih od-tisov, ne more pa skoraj preprečiti, da bi ne izgubil kakšnega lasu.

Prvi indski guverner

Hajat-kana

je angleška vlada imenovala za guvernerja indske province Punjab. To je prvi primer, da so imenovali Angleži domačina za gu-vernerja v svojih indskih kolonijah

Želodčne bolečine, pritisk v želodcu, gniloba v črevesu, žolčnat okus v ustih, slaba prebava, glavobol, težak jezik, ble-da barva obraza izginejo čisto po več-kratni uporabi naravne »Franz Josefove« grenčice s tem, da jo izpijemo kozarec, preden ležemo spat. Specialni zdravniki za bolezni v prebavilih izjavljajo, da je »Franz Josefova« vodo toplo priporočati kot v te namene službe domače zdra-vilo »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nenavadna avtomobilska nesreča

V okolici Dunaja se je te dni primerila nenavadna avtomobilska nesreča. Dunaj-ski zdravnik dr. Singer je drvel s svojim avtomobilom, v katerem je sedela poleg njega zdravnica dr. Berta Weiss, po veliki cesti, ki drži naravnost v mesto. Razsvet-ljava velike ceste pa je bila tako pomanj-kljiva, da je vozilo v največjem diru nale-telo na voz lesa in s polno paro zavozilo vanj. Na vozu so bili drogovci različne dol-žine. Neki drog se je v trenutku sunka z vso silovitostjo zapeljal v zdravnikov avto-mobil, predrl stekleno napravo in pre-luknjel zdravnici dr. Weissovi vrat ter jo tako hudo poškodoval, da je kmalu po ne-sreči izdihnila na mestu nesreče, ne da bi se bila poprej zavedla.

Kulturna zgodovina vrtnice

Artur Kunert je napisal z nemški vest-nik »Atlantis« kulturno zgodovino vrtnice. V svojem zanimivem sestavku opisuje, ka-ko je prišla vrtnica iz svoje pradomovine Perzije v svet, se po njem razprostranila in kakšno vlogo si je osvojila v življenju ljudi, verstev in v življenju narodov.

Kongres mednarodnih pravnikov za ločitve

V Oxfordu trenutno zboruje kongres mednarodnih pravnikov za ločitvene zade-ve. V imenu International Law Associa-tion je sklical zborovanje lord Blar-es-bourgh. Poglavitna naloga kongresa obsto-ji v tem, da se izdelajo predlogi za loči-tvene postopke v posameznih državah, ki bodo veljavni tudi v drugih državah. Do-selej namreč revalo v tem postopku med po-sameznimi državami jako občutne vrzeli.

ANEKDOTA

Črni boksač se je čutil malo negotovega pred svojim slavnim nasprotnikom. Nje-gov manager mu skuša viliti poguma: »Reci si: zmagal bom, zmagal bom — m gotovo boš zmagal!« — »O ne,« je vzdih-nil črnc, »vem preobro, da sem velik lažnivec!«

KARIKATURA

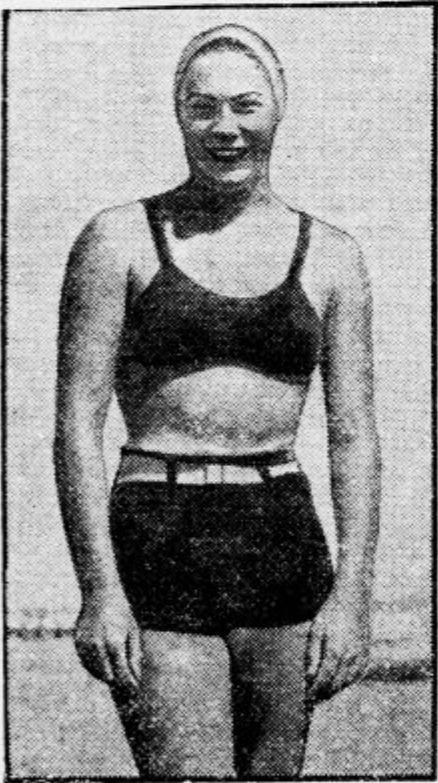
Američan Gallitzen, zmagovalec v umetnem skakanju v plaval-nem sportu

Vsak dan ena

»No, kako z vami, gospa?«
»Hvala. Samo bolj samotno je, odkar je umrla moja draga, zlata ribica!«
(»Everybody's Weekly«)

Olimpijska rekorderka

Američanka Helena Madison je zmagala v plavanju prostega sloga na 100 m

Amerika se vrača k rodni grudi

Ameriško ministristvo za poljedelstvo je izdalo statistični pregled, iz katerega je razvidno, da je lani prišlo za motiko zo-pet poldruga milijon brezposelnih in strada-jočih Američanov. Ti so zapustili svoje hiše in stanovanja v mestih ter se izselili na kmete, kjer so se lotili farmerskega po-klipa.

Ta pojav je posebne pozornosti vreden zategadelj, ker je v zadnjih sto letih v zgo-dovini ameriškega življa prvič, da beleži statistika dotok iz mesta na kmete, ne pa v obratni smeri, kar se je zadnjih sto let redno ponavljalo. Ker se je poleg tega lanske leto na kmetih rodilo skoro pol milijona otrok, se lahko reče, da se je ameri-ško podeželsko prebivalstvo okrepilo in pomnožilo skoro za dva milijona duš. Zna-čilno pri osebah, ki so se vrnile iz mest na kmete, je tudi to, da gre večinoma za far-marske sinove, ki so prišli prej s farm v mesta v dobri veri, da bodo tam brezskrb-nejše živeli, pa so morali žal sprevideti, da v mestih zanje ni kruha.

Nov izliv Donave v Črno morje

Kapitan italijanskega tovornega parnika »Speranza« je odkril v donavski delti nov rokav, po katerem se voda izliva v Črno morje. Sreča mu je bila v toliko mila, da je no tem izlivu brez posebnih težav pre-peljal svojo ladjo, za katero mu ni bilo treba plačati nobenih karinskih pristojbin.

Tretji start mrs. Bruce

Letalka Bruce, ki hoče za vsako ceno zlomiti svetovni rekord v vztrajnostnem poletu in se je morala zaradi defektov v stroju že dvakrat vrniti na zemljo, je te dni startala v tretjič, to pot v Felixtownu. V zraku kanj ostati štiri tedne.

Sport

Zmagati moramo!

Jugoslovenski plavalni reprezentanci na pot v Millstatt.

Po večletnem presledku je uspela plavalnemu savezu skleniti meddržavno plavalno tekmo z Avstrijo.

Ni dvoma, da smo bili pred leti potisnjeni v ozadje, ko nismo uspeli v srečanjih s Poljaki in Čehoslovaki.

Nas plavalni sport je malo zastal, nato pa se je z velikim trudom in še večjimi materijalnimi žrtvami plavalnih klubov zopet dvignil na odlično mednarodno višino.

Plavalci morajo zdaj pokazati, da niso bili zaman napori in žrtve klubov za treniranje, plavalstva itd.

Rezultati tekmovalja v Splitu so takšni, da brez strahu pričakujemo rezultate s tekmovalja v Millstattu.

Birimša in Draško bosta in morata dati vse za zmago stafete 3 krat 100. in Senja si je kot tretji sigurno svest svoje odgovornosti!

Draško mora še v hrbtnem plavanju pokazati, kaj zmore.

Waterpolisti Jugovci, vi reprezentanti našega morja na skrajnem jugu, pojdit v boj brez bojazni in v voljo do zmage! In Kordelič ter Zihel morata pokazati največ!

Boj bo trdi! Oči vseh plavalcev in prijateljev vodnega sporta so uprte v Vas. Zavedajte se, da je zmaga pot v svet.

Zmagati morate, da dvignete visoko zastavo naše mlade majke Jugoslavije!

Dvodnevno gostovanje SK Orienta (Sušak)

Na igrišču SK Ilirije bo gostovalo v nedeljo in na praznik 14. in 15. t. m. nogometno moštvo suškega SK Orienta, prvaka primorske župe ZNP. Moštvo uživa prav dober glas, na svojem terenu velja skoro za neprekoslljivo. V zadnjem času se ponaša z neodločenim 2 : 2 proti Haški, enak rezultat je doseglo tudi lani proti Iliriji.

Oba dni se prične tekma ob 17.30. v nedeljo se pred tekmo vrši lahkoatletsko tekmovalje za prvenstvo Slovenije, ki se prične že ob 14.30.

Motokolesarski dan na igrišču Hermesa

Hermesovo novo dirkališče bo v nedeljo sportsna arena, ki bo privlačna ne samo za kolesarje, temveč prav tako za publiko, ki ob takrat, ko je imela Ljubljana svoje dirkališče v Trzinu, ni več videla kolesarskih dirk na dirkališču. Popolnoma nova bo nedeljska prireditelj za dirkače, ki niso vajeni vožnje na ograjenih prostorih; ti bodo morali razen tega pometi svoje sile z močnimi motokolesnimi in domačimi vozači. Tekmovalci iz Hrvaške so takšnih tekmovalci bolj vajeni in zato ni pričakovati, da bi naš dirkač odnesel preveč zmag. Vsekakor so tudi naše sile prav dobre in med njimi se smemo pohvaliti na Abulnarju, Prodano, Rozmana, Valanta, Poličarja, Kačiča, Kesica, Smrekarja in druge.

Nad vse zanimive bodo tudi motokolesni tekme predvsem dirka pomožnih motorjev, kolesarska vožnja z motornim vodstvom in pa propagandne motokolesni dirke. Dozaj je prijavljenih okoli 100 dirkačev iz 30 domačih in inozemskih klubov. Za dirke je razpisanih okoli 50 nagrad, ki bodo do sobote razstavljene v izložbi »Zvezni knjigarni« pred glavno pošto.

Ker bo poset Hermesovega dirkališča, ki leži med gorensko in kamniško železnico, v nedeljo gotovo velik, se obištevno naproša, da se brezpogojno pokorava navodilom rediteljev.

Zbirališče za udeležence (dirkače) je ob 13.15 na Kongresnem trgu, odkoder bodo nato z godbo »Sloga« odšli skupno na dirkališče. Dirke se bodo pričele ob 14.30, zvečer ob 20.30 pa bodo pri »Stepicu« razdeljene nagrade.

Odhod jugoslovenske plavalne reprezentance v Millstatt. Z gorenskim brzovalcem odpotuje naša plavalna reprezentanca v Millstatt na Koroško, kjer zastopajo prvi proti avstrijski plavalni reprezentanci. Ekipa je od zadnjega moza kompletna; ker so vsi reprezentanti v odlični formi, pričakuje vsa jugoslovenska sportsna javnost, da bo končni izid dvomateha z Avstrijo za naš plavalni sport ne samo časten, temveč celo zmagovit. Pod vodstvom g. dr. Spaharja, Esapovića, Bedenka in Sancia potuje 19 tekmovalcev, ki bodo branili naše barve v naslednjih disciplinah: 100 m prosto: Senjanović (Jadran), Wilfan (Primorje); 200 m prsno: Birimiša (Jadran), Grikinič (Victoria); 3 krat 200 m (pršno, hrbtno, prosto): Birimiša (Jadran), Wilfan (Primorje); Senjanović (Jadran); 400 m prosto: Senjanović (Jadran), Mini (Victoria); 100 m hrbtno: Wilfan (Primorje), Marčeta (Victoria); 4 krat 200 m prosto: Senjanović, Gazzari (Jadran), Mini (Victoria), Wilfan (Primorje). Skoki z deske: Zihel Kordelič (oba Ilirija), Waterpolo: Fabris, Samardić, Bibica I. in II., Dabrovič I. in II., Sandinger (vsi Jug), Čulić in Majić (Ilirija).

Službene objave LHP. (Iz seje u. o. 10. avgusta 1932.) Na znanje se vzame seznam igralci Borce za pokalne tekme. Izjava Tržiča o nadaljnjem sodelovanju v pokalnem turnirju se vzame na znanje. Denarna globa, naložena Tržiču, ostane v veljavi. Z ozirom na odstop Tržiča od nadaljnjih tekem se verifikira tekma Tržič : Atena, ki bi se morala odigrati 14. t. m. v Tržiču, s 6 : 0 za Ateno. Za 14. in 15. avgusta se določijo slednje pokalne tekme: 14. Atena : Bratstvo, ki jo prepušča Atena Bratstvu par forfait s 6 : 0. kar taj vzame Bratstvo na znanje. Za 15. Borec : Svoboda (sodnik g. Zupan) in Ilirija : Bratstvo (sodnik g. Jakšič). Zaradi evharističnega kongresa, ki se vrši na Jesenicah dne 14. t. m. se preloži prvotno na 14. določena tekma Borec : Bratstvo na soboto 13. t. m. ob 18.30 (sodnik g. Zupan). Verifikacija se pokalna tekma Atena : Svoboda, določena za 7. avgusta par forfait s 6 : 0 za Ateno. SK Svoboda kakor tudi vsi ostali klubi se opozarjajo ponovno, da ne morejo in ne smejo sami odgovorovati tekem, zlasti pa ne v zadnjem hipu. Klubi naj se zadevno ravna po proročilih za to tekmovalje, ki so jih preleli. SK Iliriji se dovolj odigranje prijateljske tekme s

SK. Fruškogorcem v Sidu. Na znanje se vzamejo prijave istega kluba za prijateljske tekme z različni klubi ZHP. SK Ilirija se obvešča, da je državno prvenstvo preloženo na september.

Službeno iz OZDS pri LNP. Delegirajo se: v nedeljo 14. t. m. igrišče Ilirije : Ilirija — Orient (Sušak) g. Pevalok, event. predtekma g. Dolinar; v ponedeljek 15. t. m. igrišče Ilirije: Ilirija—Orient g. Lukežič, event. predtekma g. Zupan. — V Domžalah 14. t. m.: Disk—Ilirija rez, g. Mahkovec; v Trbovljah delegira sodnike za tekme ob priliki proslave 10 letnice SK Trbovlje v dne 14. in 15. t. m. OZDS pri MO. V Laškem 14. t. m.: SK Laško—Atletik SK rez, g. Janežič.

Juniorske tekme za pokal SK Ilirije. Razvrstitev tekem dne 13., 14. in 15. t. m. je naslednja: V soboto, 13. ob 18.15: Svoboda : Jadran (izločena), igrišče Ilirije; v nedeljo, 14. ob 8. Ilirija I : zmagovalec Svoboda—Jadran (I. kolo), ob 9.15: Ilirija II : Morava (I. kolo), obe tekmi na igrišču Ilirije; nadalje na igrišču Hermesa: ob 8. Mladika : Drava (toložina); ob 9.15: Istra: premagani Svoboda—Jadran (toložina). Na praznik, 15. ob 8.: Hermes : Ilirija II (II. kolo) na igrišču Hermesa nadalje na igrišču Ilirije: ob 8. Morava: Zmagovalec Svoboda—Jadran (II. kolo); ob 9.15: finale toložinskih tekem med zmagovalcem prejšnjega dne. — Medklubiški odbor poziva moštva, da nastopijo točno ob določenem času; vsako postavi svojega stranskega sodnika. MO opozarja tudi, da je vsaka preložitve gornjih tekem nemogoča.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Zvečer ob 20. je v klubski sobi kavarne Evropa važna seja sekcijekega odbora. V nedeljo 15. t. m. igramo pokalno tekmo z Bratstvom v Ljubljani. Postava družine bo objavljena jutri v garderobi na igrišču.

ZSK »Hermes«. Danes ob 19. važen sestanek na igrišču vse sodelujočih pri otvoritvi dirkališča dne 14. t. m.

SK »Jadran«. Drevi ob 20. obvezen članski sestanek celotnega članstva, posebno juniorskega moštva zaradi bližajočih se pokalnih tekem. Vsi in točno!

Kolesarsko društvo »Sava« v Ljubljani poziva člane, da se sigurno udeležijo nedeljskih kolesarskih dirk na novem dirkališču ZSK »Hermes«. Zbirališče ob 13. na Kongresnem trgu.

Koturski savez, pododbor Ljubljana, poziva vsa veljanična društva, da se udeležijo v nedeljo mednarodnih kolesarskih dirk na novo odprtem prostoru ZSK »Hermes«. Zbirališče ob 13. na Kongresnem trgu.

Sokol

Pred otvoritvijo Sokolskega doma v Ribnici na Dolenjskem

Ribnica, 11. avgusta.

Le še nekaj dni nas loči od otvoritve Sokolskega doma. V domu samem je utihnil ropot zidarjev in mizarjev ter se umaknil mizejem delavcem, ki hitijo, da dovršijo zadnja dela. Okoli ponosne stavbe se pripravljajo planirane in ko bo še to končano, se odmerita telovadišče in večletni prostor. Tako bo v nedeljo 14. t. m. vse pripravljeno, da se otvorijo vrata novemu sokolskemu hramu, ki sta ga sezidala zavodnost in darožljivost naše lepe doline in celo iz Amerike so prispelave žuljave roke rojakov, lepe vsote za utrditve Sokolstva v našem kraju.

Ze v soboto nas uvede v nedeljsko slavje pestra telovadna akademija. V nedeljo ob pol 10. uri bo sprejem gostov na kolodvoru. Prošnji za posebni vlak je bilo ugodno ter se bo ta vlak odpeljal proti Ljubljani ob 21.35.

Takoj po sprejemu gostov bodo na telovadišču izkušnje za proste vaje, a popolne ob 14. bo otvoritev, nakaž krene sokolski sprevod po trgu nazaj na telovadišče. Po javni telovadbi bo v prostorih novega doma in izven njega rajanje ob zvokih naše mlade sokolske godbe.

Trški gospodarski odbor je sklenil, da popravil pešpot iz trga proti kolodvoru, kajti bil je res že skrajni čas. Na novo urejena in razširjena pešpot, obrobljena s cementnimi robniki, tik ob njej krasna stavba Sokolskega doma, kaže prav lepo sliko. Gospodarski odbor si je postavil s tem delom lep pomemnik, zlasti še, ako naš Logar uresniči, kar obljublja, da nam novo pešpot okraši pomladi še z lepim drevednim nasadom.

Sokolsko društvo

Rimske Toplice-Smarjeta

Rimske Toplice, 11. avgusta

Kakor smo že poročali, bodo v nedeljo dopoldne ob 9.30 na novem modernem sportnem kopališču v Rimskih Toplicah plavalne tekme za vse področje celjske sokolske župe. Takoj nato nadaljujemo s tekami v odbojki nakaž se bo popoldne ob 16. vrši javni nastop na letnem telovadišču hotela »Stara Pošta«. Tekmovalci naj se strogo drže načrta. Tekmovalo se bo v naslednjih disciplinah: hrbtno plavanje, pršno plavanje in poljubno za vse vrste — člane, članice, moški in ženski naraščaj. V skokih je določena za člane in moški naraščaj višina 3.50 m. za članice in ženski naraščaj pa 1.30 m. Člani in moški naraščaj imajo pri skokih z višine 3 poljubne skoke, članice in ženski naraščaj le po dva.

Ponovno vabimo vse članstvo celjske sokolske župe, da se polnoštevno udeležijo plavalnih tekem za župno prvenstvo. Vsi gostje in člani naj se zglašajo takoj pred pričetkom tekem pri društvenem prosvetarju, ki bo vršil informacijske posle na kopališki terasi ter izdajal potrdila za polnoštevno vožnjo, izkaznice za popust v ter. malnih kopelih v gornjem kopališču, poverilnice za skupni obed v posameznih hotelih.

Pedagoginjo

s tečajem za vzgojo dece,

perfektno veščo srborhvaščine, nemščine in francoščine, eventualno tudi klavirja, dobrušno in ljubiteljsko otrok iščem kot odgovoriteljico za svoje 5 in pol leta staro dekletce. Nastop takoj. — Ponudbe s prepisi spricval in s sliko je poslati na

HERMINO POPOVIČ, Grand hotel Toplice, soba 121, Blod. 10893

lih po znižanih cenah 8 Din na osebo kakor tudi vsa nadaljnja potrebna pojasnila. Vabimo vse iskrene prijatelje lepih Rimskih Toplic, da nas ob 5letnici obstoja na šega društva počaste s posestom in si ogledajo delo v smarješki dolini.

Sporočamo se vsem, ki so podprli akcijo za gradnjo Sokolskega doma v Rimskih Toplicah z odkupom srečk, da se loterija zaradi nepredvidenih težkoč ne bo vršila 15. t. m., temveč v prihodnjem letu. Srečke nikakor ne zapadejo.

Sokolski nastop v Sovodnjem. Med najmlajšimi in jako delavnimi sokolskimi edinicami v škofjeloškem okraju so bratje in sestre iz Sovodnjega, ki z velikim uspehom širijo Tyrseve nauke v tem obsejnom kotičku naše zemlje. Po sklepu društvenih načelnikov javni nastop letos v Sovodnju ni bil predviden, a kaj — ko pa zavest, da nekaj sami zmorejo, telovadec ni dal miru in so se zato preteklo nedeljo predstavili pred domačo javnostjo, ki cenil sokolski trud precej bolje, kakor marsikateri inteligentna veličina. Sam kmetski narod s hribov in gričev je prispeval na slavo. Kljub »križi« so podprli Sovodnjčane še obsejni žirovci in vrli Gorencvaščani, ki so vsi prispevali kar peš do novega, v prijetni senci prirejenega letnega telovadišča. Nastopili so vsi društveni oddelki s prostimi vajami. Moška in ženska deca je res lepo nastopila. Brezhiben je bil tudi nastop članov, ki so bili deležni splošnega odobravanja. Po telovadbi se je razvila med navzočimi prijetna sokolska zabava, ki je v nekakšnji harmoniji znova utrdila lep sloves društva.

Iz življenja na deželi

Z Jesenic

— Zvezna strelska družina na Jesenicah priredi v nedeljo 14. t. m. slavnostno otvoritev dograjenega strelšča v Kurji vasi. Dopoldne ob 9. sprejem gostov na postaji, ob 10. odhod na strelšče, ob 10.30 slovesna otvoritev, nato pa tekmovalno streljanje. Ob 15. se prične v Sokolskem domu in na letnem telovadišču veselica s plesom. Slovesnosti se udeležijo zastopniki oblastev, vojske in strelskih družin iz drugih krajev.

Iz Novega mesta

— Kino »Doma« v Sokolskem domu bo predvajal drevi ob 20.30, v nedeljo 14. tega meseca ob 18.30 in 20.30 ter na praznik »Ponedeljek 15. t. m. ob 20.30 zvočni film »Zadnja četa«. Zvočna predigra.

Iz Sočanja

5.— Osebnost, šahovski klub priredi drevi ob 20. pri čerovski odhodnici svojemu članu in odborniku, živinozdravniku g. Josipu Koželju, ki odhaja v Celje. Člani in prijatelji kluba vabljani!

5.— Na igrišču pri Sokolskem domu so odigrali celjski in naši sokolski prijateljsko tekmo v odbojki. Prvi so se spoprijeli naraščajniki. Zmagali so Celjani z rezultatom 16:14, 12:15, 15:11. Pri naslednji igri so premagali člani domačega društva celjske z izidom 15:4, 6:15 in 15:12. Ta sport se je zadnji čas pri nas zelo udomačil in ga gojijo med Sokoli prav vneto.

Iz Ptuj

— Mizariki tečaj za umetno luženje. Na pobudo člana Zbornice za TOI g. Senčarja se je pod okriljem Mizarke zadrge v Ptuj vršil dvodnevni strokovni tečaj za umetno luženje. Praktična dela in predavanja je imel strokovni učitelj srednje tehnične šole g. Dolak Adolf iz Ljubljane. Tečaj se je udeležilo 11 mojstrov in 16 pomočnikov iz mesta in okolice. Ob zaključku tečaja v nedeljo 7. t. m. je imel na prisotne lep govor g. Senčar, ki je poudarjal potrebo po takih strokovnih tečajih. V imenu udeležencev se je zahvalil mizariki pomočnik g. Matjaš iz Ptuj, v imenu zadrge pa podpredsednik gospod Ambrož. Pripravljata se še tečaj za kalkulacijo in knjigovodstvo in nato politirni tečaj.

Iz Prekmurja

pm.— Pevski koncert. Dijaki iz Murske Sobote in okolice priredijo v soboto 13. t. m. večer slovenske narodne in umetne pesmi v zdraviliški restavraciji g. Maršeka v Slatini Radenci pod pokroviteljstvom lastnice zdravilišča gospe Höhnove ter ravnatelj g. Janžka. Zbor vodi direktor Gregor iz Murske Sobote. V nočtu imajo tudi gostovanji v Liutomeru in Ormožu in prireditelj doma v Murski Soboti. Čisti dobiček je namenjen v podporo revnih dijakov.

pm.— Razstava prekmurskega tiska. — Prekmurski akademiki so se lotili nalozge, da zberajo vse epise, ki se kakorkoli tičejo Prekmurja, in priredijo razstavo v telovadnici realne gimnazije v Murski Soboti, ki bo obsegala dela od 18. stoletja naprej. Na razstavi bodo predvsem knjige in časopisi, ki so izšli v prekmurskem naraščju. V soboto 13. t. m. ob 9. bo razstava odprta za dišavstvo. V nedeljo 14. t. m. ob 10. pa za ostalo občinstvo in bo dostopna le ta dneva. Ob naradenem času bodo tudi predavanja o prekmurski literaturi. Vsekakor je to svojevrstna in prva takšna kulturna prireditelj v Prekmurju, zaradi česar se pričakuje tudi polnoštevni obisk.

BOHINJSKA DOLINA. Lep solnčni dan je v nedeljo izvalil v Triglavsko gorovje veliko število izletnikov. Največ jih je odšlo na planino Kraj, da prisostujejo slovesni otvoritvi smučarske koče pod Bogatinom, ki jo je zgradila agila podružnica SPD za Bohinj. Predsednik podružnice g. Janko Hodnik iz Srednje vasi je vsu prireditelj aranžiral prav spretno. Pogrešali smo le zastopnika osrednjega odbora SPD iz Ljubljane. Koča je zgrajena prav udobno in preokrbljena z vsem. To je edino zavetišče med Črno prstjo in Sedmerimi jezeri. Prihodnje leto si pa postavi klub »Skala« svoj dom na planini Voglu vrhu Rjave skale, od koder je krasen razgled na Bohinjsko jezero. Letoviščarjev je letos nekoliko manj kakor prejšnja leta, vendar je obisk še kolikorotnik zadovoljiv. Gostje pogrešajo zabave. Tudi Bohinj se bo moral modernizirati, ako si hoče obdržati tujski promet na sedanjih višinih. Sezonska godba je postala nujna potreba. Uprava hotela »Sv. Janeza« vzdržuje iz lastnih sredstev kinematografske predstave, da

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

nudi gostom vsaj nekaj razvedrila. Vreme je prekrasno. Kaže, da bo tudi v posezoni obisk dober.

MEDNO. Sem skoro dnevno v mestnem kopališču v Mednem. Zelo mi tu uga. Vse, prav vse, kar potrebuje človek za okrepitev ljubega zdravja, je tu na razpolago. Pa kak je razgled na prekrasno okolico! Le škoda, da odhaja kopalni vlak prezdaj iz Mednega. Posrečena je misel mestnega magistrata, da ima tu svojo poštinsko kolonijo. Otroci se kar vidno popravljajo. Sedaj so tu deklice. Pa kak tek imajo, čeprav trde njih mamice, da doma ne jedo mnogo! Prične in ubogljive so kar vse. V nekaj dneh si se privadile strogemu redu, zdaj gre pa kakor »po žnorku«. Kopalci in kolonistke žive tu v slogu in miru. Skupno nas dobiš, prijatelj, pri delu. Vedno se česa domislmo. Dokončaj smo n. pr. jez, ki nam je pogolobil in ogrel vodo, da je kar veselje brodirati v njej. Zdjaj začnemo zidati peči za društva, ki prirejajo tu svoje piknike. Dela torej čez glavo! Le to nas skrbi, da bomo morali prehitro zapustiti ta prelepi kraj, ki nam je dnevno ljubši. Posebno ob nedeljah nas je tu kakor listja in trave. Vse je veselo in razposajeno, a vsi dostojni! Zaspanci, tu si ogreje premlje ude na zlatom solnca, tu si očisti telesa v bistri Savi, tu si pomladite v krogu rajajoče mladine svoje duše! Lačne pa vas natisi dobra Cirmanova mami. Le vkup, le vkup, ti uboga gmaja, ure zlatega solnca so štete, jesen je pred pragom!

PRIMSKOVO PRI KRANJU. Gasilsko društvo priredi v ponedeljek 15. t. m. ob 2. popoldne proslavo 10 letnice obstoja z blagoslovitvijo novega Gasilskega doma pod pokroviteljstvom ljubljanskega župana g. dr. Dinka Puca. Sodelovala bo šenčurska godba. Po blagoslovitvi domača zabava na vrtu tov. Fendeta, kjer bo sodeloval poleg godbe tudi pevski zbor. Ob vsakem vremenu. Vstop prost. Vabljani!

SELŠKA DOLINA. Zadnje nedelje je bil uknjen Benedikov avtošol, ki vozi k opol-danskim vlakom. Vzroka za uknjenje pač dobro ne vemo. Želimo, da avtošolno podjetje obdrži promet neokrnjen. Ker je v nedeljah tudi potreben. Često, ki vodi v Selško dolino, so popravili že skoraj do apnenice blizu mostu na Praprotnem. Kakor smo slišali, se pri tem mostu ustavi delo, ker težki motorni valjar ne more preko lesenega mostu. V interesu cele Selške doline bi bilo, da bi se cesta popravila še naprej. Posebno potreben je popravila leseni most na Praprotnem, ki vodi preko Sore—Selšice.

ST. JERNEJ NA DOLENJSKEM. Krajevna organizacija JKRD bo imela v kratkem javen shod, za katerega vlada veliko zanimanje. Dan se bo še sporil. — Sokol je tudi prišel priprave za lesensko prireditelj, na kateri se bo zaključilo kmetljanje na dobitke. — To poletje je obiskalo St. Jernej in okolico precej tučev. Domačini se sedaj resno bavijo z mrljo, da bi ustanovili tuško-prometno društvo in podružnico SPD, ker bi bilo za kraj velikega gospodarskega pomena.

Kako je Sevnica proslavila zlati jubilej gasilcev

Sevnica, 11. avgusta.

Prijazno letovišče Sevnica je doživela v nedeljo velik gasilski praznik, ki bo ostal vsem udeležencem v prijetnem spominu. Ze v soboto se je odšel ves trg s trobojnicami, da je tako postal 50-letno delo domačih gasilcev in dostojno sprejel vse došle goste. Svečanosti so se pričele v soboto zvečer, ko se je ob 20. zbral pred gasilnim domom 38 domačih gasilcev v kroju in gasilski godba. Sprevod z baklami in lampijončki je krenil po trgu in odtod v Smarje do Trupejeve gostilne, nakaž je bil razhod pred hotelom »Triglav«. Gasilska godba pa je priredila nato koncert na hotelskem vrtu. Tudi streljanje močnarjev, umetni ogenj in raket se poživljali svečano razpoloženje.

V nedeljo zgodaj je zaigrala godba budnico, ob 8. pa so odkorakali gasilci k sprejemu gostov na kolodvor. Prispele so gasilci iz Zagreba, Kapel, Krškega, Rajhenburga, Senovega, Blance, Boštjana, Studenca, Zidanega mosta, Loke, Celja, z Viča in Glince ter iz Mokronoga. Dolga četa Florjanovih vojščakov je odkorakala s kolodvoru ob »zokih koracih« v Sevnico, kjer so v drevo-redu ob Savi sprejeli in pozdravili zveznega starosta g. Josipa Turka, ki je prispeal ob 9.15 z avtom iz Ljubljane. Ob 10. se je podal spreved k slovesni maši na trgu, kjer je bilo zbranih že mnogo ljudi. Po službi božji je g. župan Krulj izrazil hvalčestvo vseh občanov gasilskemu društvu za 50-letno delo. Omenjal je tudi društveno nacionalno stremiljenje, ki je že l. 1912 doseglo prvi uspeh. V imenu sevniske občine je pozdravil vse gasilce, posebno zveznega starosta g. Turka, župnega načelnika g. Vaniča iz Krškega in sreskega načelnika g. dr. Gregorina kot zastopnika bana. Čestital je vsem odklovanem ter stavlil njihovo delo v zgled mladini. Končal je z vzklikom: »Živel kralj«, »Živel gasilci«, »Solarki Metka Cimperškova in Dora Arzenškova sta poklonili sreskemu načelniku in starosti Turku krasna šopka.

G. sreski načelnik je izročil srebrne medalje gasilec Francu Cimperški, Francu Koritniku, Francu Ledeniku in Ivanu Stoparju in jim obenem toplo čestital. Zatem je izpregovoril starosta Turk. Učinkovito je poveljeval uspehe polstoletnega človekoljubnega dela. Zaključil je z gasilskim pozdravom »Na pomoč«, nato pa je odkloval gasilca Josipa Kladnika in Josipa Smodeja s kolajno za gasilske zasluge. Sledil je na trgu defile vseh gasilcev pred starostjo, zastopnikom g. bana in županom.

Opoldne se je pričelo v osnovni šoli slavnostno zborovanje, ki ga je otvoril načelnik g. Alfonz Kastelic. Društveni tajnik je prečital čestitke bana dr. Marušiča, poslancev Ureka in Dermelja, župana iz Kamnika, gasilnega društva iz Zagreba, gasilske župe trboveljske in gasilnega društva v Samoboru. Ob živahnem odobravanju je bila poslana vdanostna brozjavka Nj. Vel. kralju in pozdravi ministru dr. Krležu. Zborovalci so nato še počastili spomin umrlih članov. Poročilo o delovanju društva v preteklem polstoletju je prečital poveljnik L. v. K. jubileju so nato izpregovorili s častitkami, gg. Vanič iz Krškega, starosta Turk, župan Virant z Blance, Pečarič in Stu-

denca in Turk iz Trešnjevke pri Zagrebu. Načelnik Kastelic je izročil v imenu društva spominsko diplomu, kot izraz vdanoosti in spoštovanja zveznemu starosti Josipu Turku in častnemu članu Rudolifu Cimperški. Tudi starosta Turka je sevnisko društvo imenovalo za svojega častnega člana.

Ob 13. se je sestalo na vrtu restavracije »Triglav« 33 članov in gostov, katerim je bil prirejen slavnostni banket. Ob 15. uri se je pričela v drevo-redu ljudska veselica, ki je trajala ob zvokih godbe pozno v noč. Slavnost je v moralnem in gmotnem pogledu uspela prav dobro.

Iz akvaristove torbe

O OKUNU IN DRUGO.

Vrli akvarist, naš ožji rojak, g. Josip Jošt, ki živi v Beogradu, je prinesel iz Podunavja ribice, med katerimi so tudi take, ki po lepoti prekašajo vsako tujevemo. Ena teh ribic je okun (Acerina cernua), ki je podoben ostržu, a spada tudi v rod ostržev. Život okuna je bolj stisnjen in krajši, kakor pri ostržu enake starosti. Hrbtna plavut je zelo dolga in dvakrat izbočena. Z njo stalno igra, postavljajoč in zgruščujoč jo, kar je odvisno od vnanjih vtisov (strah, začudenje itd.). Hrbtna, kakor tudi vse ostale plavuti so belosive in prosojne z mnogimi temnejšimi pikami. Prsni plavuti sta okrogli in široki, trebušni plavuti sta tik prsnih, predprema plavut ima na dolnjem delu dve bodici, repna plavut je samo neznačno zarezana. Barva života je pepelnosiva s počasnimi temnejšimi pegami, manjšimi marogami in pikami. Na doljem delu telesa je barva rožnata. Glava je zelo velika. Gobček je na pol podstojen. Pod gobčkom, na škrgah in za njimi se okun leskeče v krasnih barvah. Očesi sta temni in precej veliki.

Okun je zelo gibčen in živi rad v društvu. Tam, kjer je zbrano največ ribic, je tudi on, če ni slučajno zaposlen na dnu, kjer pobira odpadke hrane. V tem pogledu je dvojni gobčoka, babice, polzače in činklje, pa ga tudi ta lastnost priporoča akvaristom, kajti riba, ki se pase na dnu, znači ribogojnico. Če ga hraniš s tubifikacijo in nastruganim mesom, pride kar k prstu, sicer pa je vse. Manjši ribicam ni nevaren in ni tako požrešen kakor ostržek. Dva do tri centimetra dolge okune vlovimo že v maju, v posttrskih rokavih donave, Morave in Save. Po knjigi »Ribe v slovenskih vodah« pride okun tudi v izvalni del Krke. Toliko o okunu, ki ga vsakomur priporočamo.

V poslednjem članku sem omenil rastlino, ki je podobna rmanu, kar ima nitkaste liste, samo da se niti rogovilasto razdelijo. Na njih opazimo male, do 2 milimetra dolge jajčaste mešičke, ki so na prvi pogled podobni majcenim lističem. Rastlina spada v družino »Utricularia« do domače »Mešinka«. Majceni mešički so pastvi, v katere se vrivajo majcene vodne žuželke in tudi najmlajši ribji zarod. Vratca na mešičkih je zgradila priroda tako modro, da pridejo živalice prav lahko notri, ven pa ne morejo. Ker ne nadejajo v mešičku hrane, poginejo in ko razpadejo, jih vsrkava rastlina s posebno napravo v notranjosti mešička.

Navadna mešinka (utricularia vulgaris) n

Michel Zévaco:

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Sully je vzmahnil z rokami, kakor da bi se upiral taki nezasišani misli.

»Prav, prav,« je dejal vitez. »Ali se zanesete na tiste, ki so v... ga ovadili?«

»Ne,« je pošteno priznal Sully. »Šele davi me je nekdo opozoril nanj. Človek, ki ga niti ne poznam.«

»In to vam je zadoščalo, da ste ga ukazali prijeti? Vraga! Ali veste, da ta nagli postopek ni kajsi tolažil za poštene ljudi?«

»Razumem vas,« je resno odvrnil Sully. »A stvar, za katero govorite, je silno važna. Sicer pa prav za prav ni bilo govora o aretaciji. Hotel sem ga samo zaslišati. Šele po njegovih odgovorih bi se odločil.«

»Nu,« je zaničljivo dejal Pardaillan, »prepričan sem, da je vodila brezimnega ovaduha nizka maščevalnost. Boga zahvalite, da niste postali njegov sokravec.«

»Prav imate,« je priznal Sully. »In ker ste mi porok za mladega človeka, ga odslej ne bom več vzemiral. Vendar pa...«

»Vendar — kaj?« se je naježil Pardaillan.

»Naj pazi,« je hladno nadaljeval Sully, »dobro naj pazi, da se ne bo klátil okoli Montmartrske opatiije. Okolica samostana je po- sled smrtinonevarna za vsakogar, za ga osebno ne poznam. Povzje to Jehanu Hrabremu — za vsak slučaj.«

116

Pardaillan se je posmehljivo naklonil, tako da ni bilo videti, ali je hvaležen za to svarilo, ali ga prezira.

Nato se je prisrčno poslovil od Sullyja in jo mahnil naravnost k »Velikemu odpiraku«, kamor je prišel natanko o polni sedmih.

Ko ga je gospa Nicole zagledala, ni glasno pokazala svojeza veselja. Le blaženi smehljaj na njenem obrazu in naglica, s katero je jela pripravljati mizo, sta pričala, kako srečna je, da vidi viteza živega in zdravega.

»Gospa Nicole,« je mirno rekel Pardaillan, »bodite tako dobri in vrnite mi pismo, ki sem vam ga dal. Zdaj, ko sem spet pri vas, ga ni več potreba.«

Ko je prinesla pismo, ga je raztrgal na kose in jih vrget v kamin. Prav tedaj je vstopil Jehan.

»Bogme,« je veselo dejal Pardaillan, »prišli ste v pravem trenutku, da mi ni treba še enkrat hoditi k vam... Kar prisedite! N.č se ne branite, saj vem, da še niste večerjali.«

»Priznam, da mi niti na um ni prišlo,« je nekam malodušno odvrnil mladi človek.

»Saj sem rekel. Semkajle sedite in pomagajte. Vraga, samecni mi je vselej dolgčas za mizo. In med jedjo se lahko kaj pomeniva.«

Pardaillan je z zadoščanjem opazil, da gre Jehanu večerja v slast, čeprav je bil videti ves zaljubljen, vznemirjen, žalosten in poparjen.

Mladi mož je povedal, kako mu je današnji dan minil ob jalovem iskanju. Našel ni bil niti najmanjšega sledu. O Bertilli ni bilo duha ne sluha!

Pardaillan ga je poslušal z neizpremenljivo potrpežljivostjo. Skrbno mu je zamolčal, da se je bil dal prijeti namestu njega. Takisto mu ni omenil Sačtlove ovadbe in načina, kako je bil vsaj za

nekaj časa odvrnil pretečo nevarnost.

Ko je Jehan Hrabri vstal in hotel oditi, ga je rahlo zadržal, rekoč:

»Prenočite pri meni... Zdi se mi, da se ne morete vrati domov.«

»Kako to, gospod?« se je začudil Jehan.

»Zato, ker ne bi bili varni.«

In da bi prehitel vsa vprašanja, je dodal:

»Ne pozabite, da vaših računov s Concinijem še ni konec. Smrtno vas sovraži; bodite prepričani, da ne bo odnehal. In ker ve, kje stanujete... Mogočen je pa dovolj, da vas lahko dá prijeti.«

Jehan je zaničljivo skomignil z rameni in namestu odgovora ježno udaril z roko po ročniku svojega rapirja.

»Vem,« je malomarno rekel Pardaillan, »hrabri ste in se ne bojite ničesar. Ali Concini vas ne bo napadel v čelu, to menda veste! Zaskočil vas bo nenadoma, v hrbet. Če vas primejo ali ranijo, kaj bo potlej z gospodično Saugiško?«

»Bogme, gospod, vaši sveti so zmerom najboljši!« je vzkliknil Jehan in mahoma prebledel.

Pardaillan se je komaj vidno nasmehnil:

»Nu vidite! Ali sprejmete mojo ponudbo?«

»Srčna hvala, gospod,« je odvrnil Jehan. »Vem, kam mi je iti, bodite brez skrbi.«

Pardaillan se je uklonil ponosnemu nagibu, iz katerega je mladi mož zavračal njegovo gostoljubje; in ker bi bil sam takisto stori, je tem manj silil vanj. Le posvariti ga je še hotel:

»Bodite previdni; skrbite, da ne bo nihče ničesar vedel o vašem novem stanovanju. Niti...«

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računa nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa tamo«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Poseste«, »Lokali«, »Stanovalje odda«, »Stroje«, »Vrednote«, »Informacije«, »Življale«, »Obrite in Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki in Zastutke«, če se s oglašom nudi služba, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče službo ali službo, plača se

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računa po Din 1.— za besedo, se računa enkratna pristojbina Din 5.— za štiro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglaš socialnega značaja se računa po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računa po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismo obnem s naročilom.

Vajenci (ke)

Učenca

s dobro vzgojo in znanjem nemškega in angleškega jezika, sprejemajo v večje trgovske in reklamne službe. Vsi oglaš socialnega značaja se računa po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računa po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Učenca

poštenega, z vso oskrbo in hitro sprejmejo takoj. Dragotina, Ljubljana, 31171-44

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (7)

Kdor

posodi ali zalozil v gotovini 25—35.000 Din, dobi stalno službo in obresti. Nastop takoj. Javljajo naj se samo resni reflektirani na oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

Trg. pomočnika

s znanjem nemškega, angleškega, sprejemajo v večje trgovske in reklamne službe. Vsi oglaš socialnega značaja se računa po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računa po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Dve gojenki

hitro, pošteno in priročno, vsako vseh hišnih del, stare 18—22 let, vzajem takoj v službo. Pismene ponudbe na oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

Dekle

pridno, pošteno in priročno, vsako vseh hišnih del, stare 18—22 let, vzajem takoj v službo. Pismene ponudbe na oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

Trg. pomočnika

mladega, dobrega prodajalca, ki ima tudi sofer, ki hitro, pošteno in priročno, vsako vseh hišnih del, stare 18—22 let, vzajem takoj v službo. Pismene ponudbe na oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

Brivskega

pomočnika vsakega oddelčja, ali samo za moško stroko, z oskrbo sprejme s 12. Martin Gurin v Kamniku. 31298-1

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

»Za nama!« Abdul je pokazal na postavu, ki je izginjala v senci. »Vse popoldne naju že zasleduje.« Tarzan je komaj še opazil Arabca v višnjevnem burnusu in belem turbanu. »Ali vidiš, kako skrivna obraz? Pošten! Arabel tega ne delajo. Gotovo je kak hubodbe!« je ježno rekel Abdul.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Aloja Novak. Vsi v Ljubljani.

Zobotehniškega

praktikanta (vajenca) s predpisano izobrazbo sprejemajo v večje trgovske in reklamne službe. Vsi oglaš socialnega značaja se računa po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računa po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Služkinjo

sprejemajo v večje trgovske in reklamne službe. Vsi oglaš socialnega značaja se računa po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računa po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača se vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (7)

Potnika

sposobnega in agilnega, za prodajo avtomobilov, prevzemajo kaviere zmožni. Ponudbe na oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

Zasluzek

Kdor išče službo, plača se vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (7)

Agente

za prodajo epohalne novosti, ki je vsak kupi, sprejemajo takoj proti fiksumu in proviziji. Saprira, Dunajska cesta št. 36. 31298-1

Kolesa

za besedo. Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (7)

Moško kolo

ugodno prodam. Naslov v oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

Pouk

beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. (7)

Fotoaparati

9 x 12, Rodenstock, dvojni, s 22. mm. objektivom, prodam. Naslov v oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

Tečaj za vkuhanje

zelenjave, soliva in sadja na Krokovi gospodinjstvi šoli v Zgornji Savi pri Ljubljani bo od 22. do 27. avgusta. Zunanje plačajo 200 Din, notranje 350 Din za vso oskrbo. 31298-1

Gospodinjstvo

učbenik, ki bi izpraznila s srbohrvaščini za izpit dijakov II. letnika. Ponudbe na oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (7)

Dobra frizerka

išče mesto izven Ljubljane. Ponudbe na oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

Pekovski pomočnik

25 let star, išče službo. Sprejme tudi vsako drugo delo. Naslov v oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

Mlad dekle

pridno in pošteno, vajeno tudi malo kuhe, išče za takoj službo v Ljubljani. Največja gre k otrokom. Ponudbe na oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

Mlad sofer

nekadence, s 3000 Din kaviere, ki bi opravljal tudi druga dela, išče službo. Ponudbe na oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

Radio aparat

štiričrtni z mrežno napetostjo 220 volt, na tok 2. s svojo nikom, vse kompletno, po pravniški ceni prodaja Stjepan Kralj, brivce v Ljubljani, Dunajska c. 58. 31298-1

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (7)

Avto

štiričrtni, v izbornem stanju prodam. Kot protivrednost vzajem tudi hranilno knjižico katerega delavnega zavoda. Naslov v oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

BMW avto

zaprt, renoviran, ugodno prodam. Informacije A. Gorec d. z. o. z., Lj. kreditna banka. 30994-10

Cakland avto

odprt, 5-sedežni, v pravem stanju, poceni prodam. Informacije A. Gorec d. z. o. z., Lj. kreditna banka. 30995-10

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (7)

Družabnika

z vlogo od 100.000 Din, katero bi bilo event. pomože treba tudi zvišati, iščem za zelo rentabilno podjetje. Donar bi bil na ločen poplačilo. Ponudbe na oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-16

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda ali za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (7)

Vrtno marelo

kupim. Naslov poslati na oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

Vinske sode

10 komadov, od 2000 do 5000 litrov ter 8 komadov od 200 do 300 litrov, prodam po ugodni ceni. Naslov v oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

Čevlji »Tempo« na obroke

Ljubljana, Gladkalska ulica št. 4 (nasproti opere). 29001-6

Gramofon. plošče

od 300 Din prodaja »Stigera, Aleksandrova št. 4, prehod »Viktoria« palače. 254-6

Lončeno peč

skoraj novo, ki je stala 1600 Din, poceni prodaja Josip Kelbel, Moste. 31294-6

Otroška postelja

večja, s modroem napredaj v Tavtbarjevi ul. 10/II. levo. 31273-6

Otroški voziček

(Korbwagen) skoraj nov, prav ugodno prodaja. Naslov v oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31273-6

Radio

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (7)

Akumulator

12 voltov, nov ali zelo malo rabljen, v zelo dobrem stanju kupim. Naslov v oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

Radio aparat

štiričrtni z mrežno napetostjo 220 volt, na tok 2. s svojo nikom, vse kompletno, po pravniški ceni prodaja Stjepan Kralj, brivce v Ljubljani, Dunajska c. 58. 31298-1

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (7)

Avto

štiričrtni, v izbornem stanju prodam. Kot protivrednost vzajem tudi hranilno knjižico katerega delavnega zavoda. Naslov v oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

BMW avto

zaprt, renoviran, ugodno prodam. Informacije A. Gorec d. z. o. z., Lj. kreditna banka. 30994-10

Cakland avto

odprt, 5-sedežni, v pravem stanju, poceni prodam. Informacije A. Gorec d. z. o. z., Lj. kreditna banka. 30995-10

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (7)

Družabnika

z vlogo od 100.000 Din, katero bi bilo event. pomože treba tudi zvišati, iščem za zelo rentabilno podjetje. Donar bi bil na ločen poplačilo. Ponudbe na oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-16

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda ali za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (7)

Vrtno marelo

kupim. Naslov poslati na oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

Plinsko peč

v dobrem stanju kupim. Ponudbe na oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

Plinsko rešo

kupim. Ponudbe na oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31298-1

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (7)

Hiše in posestva

od 35.000 Din dalje, ter gostilne in gozdove prodaja Posredovalnica v Mariboru, Sodna ulica 30. 31291-20

Enonadstropna hiša

zgrajena leta 1914 na najlepšem kraju, nasproti župne cerkve v Zireh, katere je opremljena s električno razsvetljavo in vodovodom s gostilniško kosem, v goveških lokali, dvoriščem in vrtni napredaj. Hiša je izredno sadna s gozdni. Izredno v trgovski obliki. Katera se v hiši od leta 1914 naprej vrši neprekinjeno. Za vse podatke in cenaj se zainteresirani obratujejo pisмено ali osebno na lastnika: Zupanstvo v Zireh. 30999-20

Stanovanje

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (7)

Dvosob. stanovanje

oddam takoj. Poizve se: Gumbelj 24, št. Vid nad Ljubljano. 31293-31

Trisob. stanovanje

v bližini banke uprave oddam. Ponudbe na oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31293-31

Dvosob. stanovanje

komfortno, s kopalnico oddam. Ponudbe na oglaš. oddelček »Jutra« pod štiro 31293-31

Šestsob. stanovanje

krasno, s kopalnico in vsem priključkami oddam. Ponudbe na oglaš. oddelček »Jutra« pod »Novembrom«. 31297-31

Dvosob. stanovanje

s predobro kuhinjo, shrambo in priključki ugodno oddam. Ponudbe na oglaš. oddelček »Jutra« pod »Novembrom«. 31297-31